

V Zgoniku spet prevladal mir

Na Rdečem prazniku okrogla miza o plinskih terminalih in zaščiti okolja

Slovenci dodana vrednost

Ob judovskem pokopališču kavarna in sedež za društva

Primorski dnevnik

SOBOTA, 4. SEPTEMBRA 2010

št. 209 (19.916) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

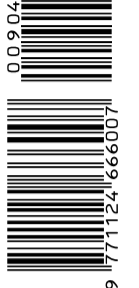
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

»Dobrodošlice«
novega
šolskega
leta

IVAN ŽERJAL

Kdor se je včeraj udeležil slavnostnega odprtja 45. jesenskega seminarja za slovenske šolnike v Italiji, je lahko dobil v roke list z izjavo profesorskih zborov treh tržaških višjih srednjih šol - liceja Antona Martina Slomška ter tehničnih zavodov Jožefa Stefana in Žige Zois - ki bodo čez nekaj dni z novim šolskim letom startale z združenimi prvimi razredi različnih smeri: tako bodo na liceju Slomšek dijaki prvega razreda humanistične in družbeno-ekonomske smeri v skupnem razredu, delili se bodo le pri pouku predmetov, ki so specifični za vsako smer posebej. Enako velja za zavod Stefan, kjer bodo združili prve razrede smeri za elektroniko, mehaniko in mehatroniko ter okoljske biotehnologije, ter za zavod Zois, kjer bodo združili prva razreda smeri za upravo, finance in marketing ter za gradnje, okolje in teritorij. Deželna šolska ravnateljica Daniela Beltrame je sprejela svojo odločitev in ni prislunila stališču ravnateljic prizadetih šol, niti deželne komisije za slovenske šole.

Vprašanje, o katerem smo poročali že večkrat in o katerem sta se oglasila tudi del politike in civilna družba, predstavlja le eno od »dobrodošlic«, s katerimi se za slovensko šolstvo v Italiji začenja novo šolsko leto. Ne pozabimo namreč na nenehne zaplete v zvezi s sedežem dvojezične šole v Špetru in na napovedano krčenje števila pripadnikov neučnega osebja. No, glede slednjega so se prav včeraj izvedle nekoliko manj nespodbudne vesti, a je vse odvisno od srečanj, ki bodo v bližnji prihodnosti potekala v Rimu. Upanje sicer umre zadnje, vendar je njegov plamen vse prej kot velik.

GORICA - Z včerajšnjim slavnostnim odprtjem v Kulturnem domu

Začetek 45. jesenskega seminarja za šolnike

Uvodno predavanje in pozdravi gostov - V prihodnjih dneh predavanja za udeležence

OPČINE - Začetek študijskih dnevov

Odnosi med generacijami prvi izziv letošnje Drage

OPČINE - Z razpravo o odnosih med generacijami (Foto Kroma) v slovenski manjšini se je včeraj popoldne začela letošnja Draga. Uradno jo je odprl predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor.

O odnosih med mlajšimi in starejšimi Slovenci so razpravljali Damjan Paulin, Hektor Jogan, Julija Berdon in Neža Kravos, okroglo mizo je vodil Ivan Peterlin. Danes bo v Finžgarjevem domu na Opčinah tekla

beseda o 90-letnici koroškega plebiscita, jutri pa bo gost privedite med drugim slovenski pisatelj Drago Jančar. Sinoči je nastopila glasbena skupina Perpetuum Jazzile.

Na 2. strani

GORICA - S slavnostnim odprtjem se je včeraj dopoldne v Kulturnem domu v Gorici začel 45. jesenski seminar za vzgojitelje, učitelje in profesorje slovenskih šol v Italiji, ki bo v prihodnjih dneh nudil vrsto predavanj 450 šolnikom. Prisotne so včeraj pozdravili minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš, državna sekretarka pri slovenskem ministrstvu za šolstvo in šport Alenka Kovšca, vodja Pokrajinskega šolskega urada za Gorico in Videm Pietro Biasiol in direktor Zavoda Republike Slovenije za šolstvo Gregor Mohorčič, otvoritveno predavanje pa je imel literarni zgodovinar Igor Saksida.

Na 3. strani

Alpe Adria Green se ne bo več boril proti uplinjevalnikom

Na 2. strani

Gledališče La Contrada v novo sezono s poklonom Mitriju

Na 7. strani

Vilenica: Magrisova in Šalamunova knjiga

Na 10. strani

Goriškim rajonom denar iz »zakladka«

Na 12. strani

56-letni delavec se je ponesrečil v Marianu

Na 12. strani

GORIŠKA BRDA Borut Pahor in Boris Tadić tudi o Kosovu

DOBROVO - Slovenski premier Borut Pahor in srbski predsednik Boris Tadić sta se včeraj na srečanju v Goriških Brdih zavzela za ustanovitev skupnega železniškega podjetja s Hrvaško. Izrazila pa sta tudi zadovoljstvo ob skorajšnji uveljavitvi socialnega sporazuma med Slovenijo in Srbijo. Predsednik slovenske vlade in srbski predsednik pa sta precej pozornosti namenila tudi kosovskemu vprašanju in evropski perspektivi vseh narodov Zahodnega Balkana.

Na 11. strani

BAZOVICA 2010 - Predstavili niz pobud v spomin na Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča

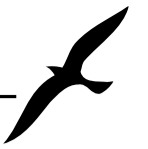
Ob 80. obletnici ustrelitve bazoviških junakov številne prireditve v naslednjih dveh tednih

TRST - V Narodnem domu so včeraj predstavili bogat niz prireditev Bazovica 2010 za obeležje spomina bazoviških junakov ob 80. obletnici njihove ustrelitve. Osrednja slovesnost bo v nedeljo, 12. septembra, na bazovski gmajni, pred in po tem pa bo vrsta spremnih prireditev. Na bazovski gmajni bosta glavna govornika zgodovinar in profesor na univerzi v Trstu Raoul Pupo v italijanskem jeziku in slovenski pesnik, pisatelj in kulturni delavec Miroslav Košuta. Uvodoma bosta pozdravila predsednik odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor in ministrica za kulturo Republike Slovenije Majda Širca.

Program je letos obsežnejši in bogatejši in gre kot vselej od političnega do kulturnega, narodnega, športnega in taborniškega udejstvovanja. Bazovica ponuja od nekdanj niz prireditev, ki niso osredotočene na en sam dan. Kot pred desetimi leti pa se bo Bazovica 2010 začela s kratko spominsko slovesnostjo na samem kraju ustrelitve v Bazovici v ponedeljek, 6. septembra, ob 5. uri in 43 minut, se pravi ob 80-letnici ustrelitve. Med letošnjimi novostmi je tudi koncert revije Primorska poje, posvečen bazoviškemu junaku, ki bo 17. septembra.

Na 5. strani

OPČINE - Zanimiva uvodna razprava letošnje Drage

Starejši preveč konservativni, ali pa mladi premalo pogumni?

Generacije z različnim odnosom do Slovenije in do preteklosti - Okroglo mizo vodil Ivan Peterlin

OPČINE - Odnosi med generacijami v slovenski manjšini niso nič drugačni kot v drugih skupnostih in družbenih sredinah, nanje pa nedvomno vpliva poseben položaj Slovencev v Italiji. Uvodna razprava letošnje Drage je obravnavala vprašanja, o katerih se v našem okolju pogostoma razmišlja od vnaprej začrtanih kalupih in črnobelih shemah. Julija Berdon, Neža Kravos, Hektor Jogan in Damijan Paulin so nam pod »taktirko« Iвана Peterlina ponudili kar nekaj zanimivih misli in utrinkov, o katerih se velja zamisliti. Nov način komuniciranja (predvsem facebook) je odprl mladim nove možnosti in nova obzorja, hkrati pa je močno omejil soočenje med generacijama in temu kar se pravi dialog, je bilo slišati včeraj na Opčinah.

Goriški kulturni delavec Paulin je prepričan, da smo v slovenski manjšini izgubili občutek solidarnosti, postopno pa se izgublja tudi pojem skupnosti. Kljub tej ne ravno spodbudni oceni, z zaupanjem gleda v medgeneracijsko soočenje, v prepričanju, da so mladi manj obremenjeni s preteklostjo od starejših. Mlada Neža Kravos se je le delno strinjala s to Paulinovo mislijo, rekoč, da so tudi nekateri mladi obremenjeni z vojnimi in povojnimi dogajanjimi. S Paulinom je potegnil psihoanalitik Jogan, ki obremenitev starejših s preteklostjo povezuje z ogroženostjo naše manjšine. Mladi te ogroženosti ne čutijo več in posledično drugače gledajo na svoje okolje.

Danes mlade bolj kot vse ostalo skrbi negotovost prihodnosti, zato nimajo mitov in »kulturnih osebnosti«, po katerih bi se zgedovali, je poudaril Jogan. Da nimajo mitov in zgedov sta potrdili obe mladi sogovornici, ki ju je Peterlin povabil, naj navedeta vsaj eno zgedovno javno osebnost. Njegovo vprašanje je ostalo brez odgovora.

Pogovor je nato nanese na vprašanje narodne identitete, ki jo je Berdonova označila za kočljivo in zelo raznoliko problematiko. Medtem ko je Paulin rekel, da je nekoč slovenska šola posredovala mladim zelo jasno narodno identiteto, se danes narodna identiteta spreminja v jezikovno identiteto, kar naj bi bilo odraz sedanjega časa. Čeprav tudi pri tem ne gre posploševati, saj je veliko odvisno tudi od profesorjev in nji-

hovega pedagoškega pristopa do stvarnosti.

Paulin je ocenil, da mladi premalo čutijo Slovenijo kot svojo matično domovino, kar naj bi (negativno) vplivalo na njihovo samozavest. Za takšen položaj je po njegovem kriva tudi Slovenija, dovolj da pomislimo, kako osrednji slovenski mediji slabo in površno poročajo o dogajanjih med Slovenci v Italiji. Julija Berdon se ni strinjala s to Paulinovo negativno oceno. Dejala je, da je Tržačanka, ki ima Slovenijo za svojo domovino. Mladi pa na Slovenijo ne gledajo tako kot starejši, v njihovih gledanjih je manj morečih občutkov do matične države. Jogan se je strinjal, da je takšno mišljenje mladih povsem logično in torej naravno.

Diskutanti so načeli vprašanje vloge mladih v organiziranih strukturah in v krajevnih društvih. Paulin, ki zelo dobro pozna to področje, je navedel podatke (sicer zadevajo Svet slovenskih organizacij), po katerih se naša društva s težavo in počasi prenavljajo. Človek ne ve, ali so za to krivi starejši, ki so že po naravi konservativni in torej ne zaupajo mlajšim, ali pa je treba vzroke iskati pri mladih, ki se bojijo novih izzivov in odgovornosti. Paulin je prepričan, da so te odgovornosti, če jih lahko tako imenujemo, enakomerno porazdeljene med mladimi in manj mladimi. Sam je sicer optimist in verjame, da bodo mladi prevzeli vodilno vlogo v slovenski manjšini.

Jogan vidi v razvejani in zelo pisani mreži manjšinske organiziranosti veliko bogastvo, Berdonova pa se pogostoma sprašuje, zakaj imamo v isti vasi dva pevska zbora in dve kulturni društvi, ko bi lahko imeli en sam številčnejši zbor in eno samo močnejše društvo. Ta njena misel je ostala brez odziva.

Na uvodni okrogli mizi Drage 2010 je izstopala ugotovitev, da slovenska manjšina posveča mladim premalo pozornosti. Ne v smislu mladinske dejavnosti, ki je kar bogata, temveč prizadevanj, da bi mladi imeli več besede in vpliva v politiki, gospodarstvu in kulturi. Danes ga očitno nimajo oziroma ga imajo premalo. To ni le stvar (konservativnih) manjšinskih ustanov, temveč miselnosti, v kateri ima preteklost očitno še veliko težo. Najbrž preveliko.

Sandor Tence

Sergij Pahor in senatorka Tamara Blažina na včerajšnjem uradnem odprtju Drage 2010

KROMA

OPČINE - DRAGA 2010

Danes o Koroški, jutri Drago Jančar

OPČINE - Drago 2010 je uradno odprl predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor, na krajiš otvoritveni slavnosti pa so govorili senatorka v rimskem parlamentu Tamara Blažina, slovenski poslanec Miro Petek in predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka.

Senatorica je izrazila nujnost, da slovenska manjšina nameni več pozornosti mladim generacijam, medgeneracijski dialog pa mora biti srž vsemanjšinske solidarnosti. Petek, ki je predsednik parlamentarne komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu, je čestital Dragi za 45. izvedbo študijskih dnevov, medtem ko je Štoka spregovoril o našem odnosu do preteklosti. Letos se v manjšini spominjamo številnih zgodovinskih obletnic, manjšinska skupnost pa ne sme živeti za včeraj, temveč za danes in za jutri.

MIRO PETEK

Današnja okrogla miza pod pokritim sotorom na dvorišču Finžgarjevega doma (začetek ob 16.30) bo posvečena 90-letnici koroškega plebiscita. Jutri bosta gosta Drage Mateja Pevec Rozman z ljubljanske teološke fakultete ter slovenski pisatelj Drago Jančar.

Drago je sinoči obogatila slovenska pop in jazz skupina Perpetuum Jazzile, ki jo vodi Tomaž Kozlevčar.

Ustavno sodišče zavrnilo zadržanje izvajanja arbitražnega sporazuma

LJUBLJANA - Ustavno sodišče je včeraj zavrnilo predlog skupine opozicijskih poslancev, da bi se začasno zadržalo izvajanje arbitražnega sporazuma med Slovenijo in Hrvaško. Kot je v obrazložitvi zapisalo sodišče, niso izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 39. člena zakona o ustavnem sodišču. Ustavno sodišče je sklep o zadržanju izvajanja arbitražnega sporazuma sprejelo soglasno.

Danes Dan na Teru

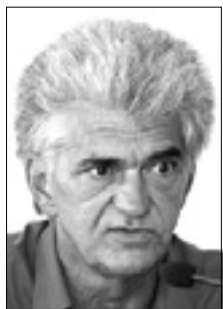
TER - Občina Bardo, »Borse lavoro giovani«, Inštitut za slovensko kulturo in Center za kulturne raziskave so za danes popoldne pripravili Dan na Teru (Pradielis) v občini Bardo. V centru Lemgo bodo ob 14. uri predstavili delo, ki so ga opravili mladi dobitniki delovnih študijskih povelj, uro kasneje pa se bodo predstavili Silvana Paletti (Rezija) in Anna Iussa ter Sedliški teater (Beneško gledališče). Praznik se bo nadaljeval ob 17. uri Ta na vasi (Piazza nuova), ko bodo zaigrali The Hunters in Fire Dogs, ob 20. uri pa še Bk evolution in Les Tambours de Topolo.

LJUBLJANA - Zaradi groženj članom organizacije

Alpe Adria Green se umika iz boja proti uplinjevalnikom

LJUBLJANA - Mednarodna nevladna organizacija Alpe Adria Green (AAG) se zaradi groženj članom organizacije in zaradi blokade njihovih pritožb na Evropski komisiji umika iz boja proti plinskim terminalom v Tržaškem zalivu. Gradivo o ponarejeni dokumentaciji pri postopkih za gradnjo terminalov, ki so ga do sedaj zbrali pa naj bi posredovali Združenim narodom.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci v Ljubljani pojasnil predsednik AAG Vojko Bernard, se AAG umika, ker so njihove pritožbe na Evropski komisiji blokirali in ker nima smisla delati, če te ne obravnavajo ne v Italiji ne v Sloveniji. Iz boja se AAG umika, dokler ne dobi odgovorov s strani Evropske komisije in komisije za peticije pri Evropskem parlamentu. Edina možnost, ki jo v AAG še vidijo za blokado gradnje plinskih terminalov v Tržaškem zalivu, je referendum proti tej gradnji tako na slovenski kot italijanski strani.

VOJKO BERNARD

V organizaciji tudi zavračajo navedbe evropskega komisarja za okolje Janeza Potočnika, da je pritožba AAG v zvezi z nameravano izgradnjo terminalov v Evropski komisiji in komisiji za peticije pri Evropskem parlamentu zamrznjena, ker se Slovenija in Italija še dogovarjata o tem. Bernard je izpostavil, da je Italija že zaključila s postopki o terminalih, Slovenija pa se pripravlja na tožbo proti Italiji.

Komisar je sicer konec avgusta izpostavil, da je komisija zamrznila pre-

iskavo o domnevnih nepravilnostih pri pripravi dokumentacije za gradnjo plinskih terminalov v Žavljah pri Trstu in v Tržaškem zalivu, saj naj ne bi želela ogroziti dvostranskih dogovorov med Italijo in Slovenijo glede njihove gradnje. Potočnik je spomnil, da je postopek odobravanja obeh projektov še v teku, saj se gradnja še ni začela. Obenem je zagotovil, da komisija vse pripombe AAG obravnava zelo resno in so tudi del ukrepjanja Bruslja s tem v zvezi.

Ključni korak sedaj po mnenju AAG lahko sedaj naredi vlada, ki bi morala tožbo proti Italiji nasloviti na evropsko sodišče. AAG Evropski komisiji in komisiji za peticije predlaga, da ustanovi posebno komisijo, ki bo preučila zamrznitev pritožbe AAG. V organizaciji so prepričani, da sta bila s tem dejanjem kršena dva člena Espoo konvencije. Blokada pritožbe je po mnenju AAG kršitev Arhuške konvencije, saj gre v tem primeru za blokado udeležbe javnosti pri odločanju na področju okolja. (STA)

BENEČIJA - Gorska skupnost Ter Nadiža Brda Dvodnevni praznik na Matajurju

MATAJUR - Ljubitelji narave in pohodništva bodo jutri spet prišli na svoj račun. Gorska skupnost Ter Nadiža Brda prireja namreč že 34. gorski praznik na Matajurju. Spremnih pobud bo tudi letos kar precej, nekatere pa bodo na vrsti že danes.

Od 14. do 18. ure bodo imeli danes skupno vajo predstavniki planinskega društva CAI, civilne zaščite in gozdne straže, za glasbo pa bodo popoldne in zvečer poskrbeli člani skupine Bintars, odprti pa bodo tudi dobro založeni kioski. Še posebno zanimivo pa bo ob 21. uri, ko si bodo lahko obiskovalci s teleskopom in s pomočjo članov društva AFAM (Furlansko astronomsko in meteorološko društvo) ogledali zvezde. V primeru slabega vremena opazovanje zvezd odpade.

V nedeljo pa bo vse potekalo po tradicionalnem programu. Ob 7.30 bodo krenili na pot pohodniki in se od Gorenjega Barnasa odpravili po stezi št. 749 proti vrhu Matajurja. Pri-

hod na vrh je predviden ob 12. uri, ko bo tudi običajna peta trojezična maša. Pela bosta moška zbora Cai iz Čedadu in Matajur iz Klenja. Oba bosta nastopila tudi popoldne (od 15.30 do 16.30). Uradno odprtje gorskega praznika pa bo že ob 9. uri pred kočjo Pelizzo, kjer bo ob 10. uri profesor Franco Cucchi predaval o geoloških značilnostih Matajurja. Ob isti uri pa bo na Mostu start kolesarske dirke, ki se bo zaključila tik pod kočjo Pelizzo.

Od jutra do večera bodo pri koči Pelizzo odprti kioski s hrano in pijačo, za glasbo bo po 16. uri poskrbela skupina Bintars, celotna prireditelj pa se bo zaključila ob 18. uri. Naj še povemo, da bo cesta od vasi Matajur do kočje Pelizzo zaprta, na razpologo pa bo poseben avtobus, ki bo vozil od Čeplesišč mimo Vartače, Mašere in Lozca. Na Matajurju bo odprta tudi kočja Dom na Matajurju, ki jo upravlja Planinska družina Benečije. (NM)

GORICA - V Kulturnem domu slavnostno odprtje 45. jesenskega seminarja za slovenske šole v Italiji

Tudi za šolstvo veljajo zakoni fizike: če se z njim ne ukvarjaš, gre »v maloro«

Izstopajoč pozdrav ministra Boštjana Žekša - V ponedeljek in torek v Gorici in na Opčinah predavanja in delavnice

GORICA - Če stvari pustiš take, kot so, se pravi če se z njimi ne ukvarjaš, gredo po zakonih fizike po primorsko rečeno »v maloro«. To velja za velike, še bolj pa za majhne sisteme, ki so, vedno po zakonih fizike, bolj skakajoči in neurejeni. To pomeni, da če hočemo imeti sodobno šolstvo, se moramo potruditi in to toliko bolj v majhnih sistemih, kot je slovensko šolstvo v Italiji. To je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš poudaril v svojem pozdravu na včerajšnjem slavnostnem odprtju 45. jesenskega seminarja za vzgojitelje, učitelje in profesorje slovenskih šol v Italiji, ki ga prireja Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo in Uradom za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo-Juljsko krajino.

»Fizikalno razumevanje obnašanja slovenske manjšine v Italiji,« kot je sam minister označil svoj pozdrav (pri tem je, nanašajoč se na položaj v Reziji, govoril tudi o zakonu faznih prehodov, kjer se npr. led ne stopi sočasno, vedno ga nekje kaj ostane in je treba pač počakati, da se stopi še tam ...), je bil edini malo bolj izstopajoč poseg na včerajšnjem slavnostnem odprtju, ki se ga je udeležila množica šolnikov iz Trsta, Gorice in Špetra ter več visokih gostov iz Slovenije in Italije. Slednji so že ob uvodnem predavanju Igorja Saksida (o tem pišemo na drugem mestu) na sedežih v dvorani Kulturnega doma dobili kopijo izjave profesorjev liceja Antona Martina Slomška ter tehničnih zavodov Jožefa Stefana in Žige Zoisa iz Trsta, v katerem nasprotujejo združevanju prvih razredov različnih učnih smeri, za katerega se je odločil Deželni šolski urad za FJK. Izjavo, ki smo jo včeraj objavili na straneh našega dnevnika, so nameravali prebrati na odprtju seminarja, vendar do tega ni prišlo (protokol naj bi tega ne predvideval, smo slišali včeraj).

Tudi glavne »krivke« za združevanje razredov, deželne šolske ravnateljice Daniele Beltrame, včeraj ni bilo, ker je bila zasedena s sestankom s sindikalnimi predstavniki. V njenem imenu je prisotne pozdravil vodja Pokrajinskega šolskega urada za Gorico Piero Biasiol, ki je omenil tudi krčenje sredstev za šolstvo, iz katerega izhajajo negotovost glede prihodnosti in napetosti, vendar se po njegovih besedah šolniki ne smejo predati malodušju in morajo v krizi najti priložnosti za ponoven zagon.

Poleg ministra Žekša je prisotne pozdravila državna sekretarka pri slovenskem ministrstvu za šolstvo in šport Alenka Kovšca, ki je med drugim opozorila, da je treba iskati tisto, kar nas povezuje, a tudi tisto, kar predstavlja dodano vrednost, ki je po njenem mnenju učenje jezika drugega. Direktor ZRSŠ Gregor Mohorčič pa je izrazil zaskrbljenost, ker se po njegovih besedah vloga učitelja od 19. stoletja do danes ni bistveno spremenila, čeprav imamo danes pred seboj drugačno populacijo in vsebine. Poudaril je tudi pomen slovenščine, ki je ne gre integrirati tako, da se v tej integraciji izgubi, je dejal.

Odprtje seminarja, na katerem sta prisotne pozdravila še vodja Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za FJK Tomaž Simčič in višja pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antonij, je obogatil kulturni spored, ki so ga oblikovali profesorji glasbe, ki poučujejo na glasbenem oddelku Nižje srednje šole Sv. Cirila in Metode v Trstu, Silvia Di Marino, Aljoša Starc, Maurizio Marchesich in Paolo Bembì, prisotni pa so se s šopkom cvetja tudi oddolžili Loređani Nanut, šolnici, ki je službovala v Uradu za slovenske šole in ki je s 1. septembrom odšla v pokoj.

Drugače bo 45. jesenski seminar za šolnike stopil v živo v začetku prihodnjega tedna, ko bodo v ponedeljek in torek v Gorici oz. na Opčinah potekala predavanja in delavnice z različnih predmetnih področij za približno 450 šolnikov, ki bodo razvrščeni v sedemnajst ciljnih skupin.

Ivan Žerjal

Goriški Kulturni dom je napolnila množica šolnikov in drugih gostov

BUMBACA

SEMINAR ZA ŠOLNIKE - Odvritveno predavanje Igorja Saksida

Ustvarjalno branje književnosti: tudi strip je lahko pot do branja

GORICA - Odvritveno predavanje je na letošnjem jesenskem seminarju za slovenske šolnike v Italiji imel Igor Saksida, literarni zgodovinar mlajše generacije in strokovnjak za mladinsko književnost, čigar predavanje z naslovom Ustvarjalno branje književnosti je v dvorano goriškega Kulturnega doma privabilo množico vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev, ki poučujejo na naših šolah.

Kaj je ustvarjalno branje? To je vaja, je dejal Saksida, tako v branju kot tudi v pogovoru in razumevanju besedila, kjer učitelj sodeluje kot enakovreden partner, vendar z avtoriteto tistega, ki uči nekoga, ki ne ve, kajti zakaj bi poučevali nekoga, ki že ve. Predavatelj je pri tem opozoril na razlike med tradicionalnim oz. formalnim ter komunikativnim poukom književnosti: prvi sloni na učiteljevem razlaganju besedila učencu, ki razlago (pravzaprav učiteljevo interpretacijo) le sprejema in tako pouk književnosti večkrat doživlja kot »tuj učenost«, poleg tega je za tradicionalni pouk značilno tudi to, da se določi obsežen in dokončen seznam literarnih besedil, ki jih je treba prebrati. Pri komunikativnem pouku pa so besedilo, učitelj in učenec na isti ravni, učenec pa ima tudi pravico do svoje interpretacije in subjektivnega doživljanja besedila. Tak pouk izhaja iz predstavnega sveta mladih in se pri tem učitelj sprašuje, kaj bi učence priregnilo. Poleg tega je tu precej manj

IGOR SAKSIDA

BUMBACA

obveznih besedil na podlagi načela »manj je več«: izberejo se le nekatere besedila, ki pa se jih močno poglubi. Učenec pri tem soustvarja besedilno stvarnost, učitelj pa usmerja in opozarja na prezrtne sestavine, predvsem pa mora biti zgled mladim bralcem. Učiteljeva moč in avtoriteta izhajata predvsem iz poznavanja književnosti ter pričakovani odziv mladih bralcev, izjavo je tudi tematsko načrtovanje, poleg tega mora učitelj skrbeti za žanrsko raznovrstnost in bralne interese ter za pestrost perspektiv in tem pri izbiri besedil (pot do branja so lahko tudi trivialna književnost in stripi).

Učitelj mora tudi sam prebrati besedila, tudi mladinska, ne sme biti cenzor, v besedilu mora najti ključne elemente, pravilno razumeti temo in postaviti cilje. Pri izbiri učnih metod naj upošteva dialoško obliko, vendar pa naj ne pozabi na dobro staro frontalno obliko poučevanja. (iž)

ŠOLSTVO - Krčenje neučnega osebja

Spodbudne vesti po posegu Blažinove

RIM - Senatorka Tamara Blažina je pri italijanskem ministrstvu za šolstvo posegla v zvezi z vprašanjem krčenja števila neučnega osebja na slovenskih šolah, ki resno pogojuje redni potek pouka. Kot so sporočili iz pisarne senatorke Blažinove, je slednja v dogovoru z vodjo Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo-Juljsko krajino Tomažem Simčičem, s katerim redno sodeluje, in po številnih pogovorih z deželno šolsko ravnateljico za FJK Danielo Beltrame posegla neposredno pri ministrstvu, zato da se primerno dopolnijo mesta za neučno osebje na slovenskih šolah. Stanje je sicer zelo kritično za vse državne šole, kar je posledica varčevalnih ukrepov ministra Giulia Tremontija, ki grobo šibijo italijanski šolski sistem. Kar zadeva krčenje učnega kadra, so bile slovenske šole letos sicer manj prizadete in to je nedvomno odlični uspeh vseh slovenskih akterjev, ki so koordinirano nastopa-

li v odnosu do šolskih oblasti in to je toliko bolj pomenljivo, če upoštevamo visoko krčenje učnih mest na ostalih šolah naše dežele, menijo v pisarni Blažinove, kjer si prizadevajo, da bi tudi za neučno osebje dosegli podobne rezultate in s tem zadostili potrebam naših šol.

S tem v zvezi je sen. Blažinova dobila dokaj spodbudne informacije na četrtkovih pogovorih na ministrstvu, saj so ji pristojni funkcionarji zagotovili, da bodo na srečanju, ki se ga bo prihodnji teden v Rimu udeležila ravnateljica Beltramejeva, skušali najti primerne rešitve v korist naših šol, tudi ob upoštevanju manjšinske specifikacije. Senatorka je stopila v stik tudi z ministrico za šolstvo Mariostello Gelmini, s katero se je sicer srečala pred polletnim preporom, zato da bi v najkrajšem času prišlo tudi do uradnega srečanja s predstavniki slovenske manjšine, da bi opravili splošen pregled šolske problematike.

ŠOLSTVO - Združevanje razredov

Gabrovec: Sklicati skupno predstavništvo

TRST - Skupna izjava profesorskih zborov treh slovenskih višjih šol v Trstu (liceja Antona Martina Slomška ter tehničnih zavodov Jožefa Stefana in Žige Zoisa), s katero so na dan odprtja seminarja za slovenske šolnike v Italiji jasno in odločno opozorili vso slovensko javnost na že nevdružen položaj glede delovanja ključnih izobraževalnih ustanov, kliče k prav tako jasnim in odločnim odgovorom, meni v sporočilu za javnost deželni svetnik stranke Slovenske skupnosti-Demokratske stranke Igor Gabrovec. Dokument, ki so ga profesorji naslovili na najvišje institucionalne predstavnike v Sloveniji in Italiji ter na evropske forume, je le zadnji od številnih pozivov k streznitvi, saj krivulja slovenske šole nezadržno pada že preveč časa. Na gluha ušesa je že naletel dokument deželne komisije za slovenske šole, ki je bila ustanovljena na osnovi zaščitnega zakona. Prav tako so že dolgo let brez odziva nakopičeni pozivi iz vrst starejših, učnega in neučnega osebja, samih dijakov in nekaterih političnih predstavnikov. Vse to je privedlo do vse bolj razšir-

ŠOLSTVO - SSŠ Včeraj srečanje z Beltramejevo

TRST - Na Deželnem šolskem uradu za Furlanijo-Juljsko krajino je včeraj potekalo informativno srečanje med deželno ravnateljico Danielo Beltrame in sindikalnimi predstavniki v zvezi s seznamom učnega in neučnega osebja ter sestavo razredov za šole vseh vrst in stopenj za komaj začelo šolsko leto 2010/11. Od pomladi in skozi vse poletje so na deželnem uradu potekala taka srečanja, kjer so se v luči vedno novih okoliščin in določil prikazovale smernice za porazdelitev ministrsko določenega števila mest med štiri pokrajine in vse stopnje šol. V tem letu so bili vsi tozadevni postopki v veliki zamudi posebno kar se tiče reformirane višje srednje šole.

Na včerajšnjem srečanju je deželna ravnateljica predstavila dejanski seznam osebja, sindikalni predstavniki pa so iznesli še nekatere potrebe. Tako sta predstavnika Sindikata slovenske šole izrazila deželni ravnateljici svoje pomisleke glede ustanovitve artikuliranih prvih razredov na treh slovenskih zavodih tržaške pokrajine. Sindikat slovenske šole je deželni ravnateljici izrazil bojazen, da se tako podoba posamezne smeri spači ter da se dolgoročno lahko te smeri zelo osibijo. Deželna ravnateljica je utemljila svojo izbiro v zvezi z artikuliranimi razredi, češ da se na ta način vsekakor zagotovijo uporabnikom vse smeri ter da letošnja izbira ne pogojuje nadaljnjih šolskih let.

Nadalje sta predstavnika Sindikata slovenske šole iznesla deželni ravnateljici potrebe nekaterih ravnateljstev iz tržaške in goriške pokrajine po večjem številu mest neučnega osebja, da se zagotovi neokrnjeno delovanje vseh obstoječih ravnateljstev in tajništva ter uporaba vseh šolskih stavb. Glede tega se bo Beltramejeva v prihodnjih dneh mudila v Rimu, kjer, je dejala, bo skušala kaj doseči, v nasprotnem primeru pa se bo iskala rešitev na deželni ravni.

jenega občutka, da naša skupnost glede šolskega vprašanja drsi v neke vrste mlčno resignacijo. Ta bi bila še zlasti v tem trenutku usodna za prihodnost javnega izobraževalnega sistema Slovencev v Italiji, piše Gabrovec, za katerega se ne sme pozabiti, da so slovenske šole vse od svojega nastanka temelj, na katerem se ohranja in obnavlja slovenska narodna prisotnost v tem prostoru. To pomeni, da je vsak udarec slovenski šoli, v kateri se izoblikujejo nove generacije, hkrati neposreden atentat na naš narodni obstoj v prihodnjih desetletjih. Na vse to je jasno opozoril razčlenjeni dokument, ki sta ga na predlog SSK prav pred kratkim objavila evropska poslanca Herbert Dorfmann in Lojze Peterle.

Potreba po poenotenju tudi različnih stališč in nuja, da izoblikujemo vsaj prve zametke neke skupne strategije se lahko ta trenutek konkretizira le s sklicem omizja skupnega predstavništva, ki edino združuje najvišje izvoljene predstavnike, zastopnike različnih političnih opcij in civilne družbe, zaključuje Gabrovec.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

BAZOVICA 2010 - Predstavili spored ob 80. obletnici ustrelitve, ki bo dosegel višek 12. septembra

Bogat spored prireditev v spomin na bazoviške junake

Nagovor ministrice za kulturo RS Majde Širca - Osrednja govornika Raoul Pupo in Miroslav Košuta

Minilo je 80 let, odkar je fašistična roka usmrtila Ferda Bidovca, Franja Marušiča, Zvonimira Miloša in Alojza Valenčiča. Zato je čas, da postane spomenik na bazovski gmajni državni spomenik in ga bo morala država v tem smislu tudi varovati in ohranjati. Pot do tega je še dolga, toda del te poti smo že prehodili.

To je poudaril predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici Milan Pahor, ki je v razstavni dvorani NŠK v Narodnem domu včeraj predstavil bogat niz prireditev Bazovica 2010 in ki ga objavljamo posebej. Osrednja slovesnost ob 80. obletnici njihove nasilne smrti bo v nedeljo, 12. septembra, na bazovski gmajni, pred in po tem pa bo vrsta spremnih prireditev. Na bazovski gmajni bosta glavna govornika zgodovinar in profesor na univerzi v Trstu Raoul Pupo v italijanskem jeziku in slovenski pesnik, pisatelj in kulturni delavec Miroslav Košuta. Uvodoma bosta pozdravila predsednik odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor in ministrice za kulturo Republike Slovenije Majda Širca.

Program je letos obsejnejši in bogatejši in gre, kot vselej, od političnega do kulturnega, narodnega, športnega in taborniškega udejstvovanja. Bazovica ponuja od nekdanj niz prireditev, ki niso osredotočene na en sam dan. Glavno prireditev spremlja vrsta drugih, pri katerih je temeljno sodelovanje številnih društev, združenj in organizacij. Kot pred 10 leti pa se bo Bazovica 2010 začela s kratko spominjsko slovesnostjo na samem kraju ustrelitve v Bazovici v ponedeljek, 6. septembra, ob 5. uri in 43 minut, se pravi ob 80-letnici ustrelitve. Med letošnjimi novostmi je tudi koncert revije Primorska poje, posvečen bazoviškemu junakom, ki bo 17. septembra.

Sporočilo z bazovske gmajne ni več le na tržaški ravni, je še naglasil Pahor, temveč je na primorski in vseslovenski ravni in sodi v kontekst slovenske zgodovine ter italijanskega demokratičnega sveta. Partizanski spomeniki niso z uradnega vidika več sporni, je dodal Pahor. Problem pa je še v tem, da italijanska družba še ni sprejela določenih dogodkov, kot jo to že storila Nemčija. Bazovico je v tem smislu zgodovinska stroka sprejela, toda italijanska politika in družba je (še) niso. Toda del poti, kot rečeno, smo že prehodili.

A.G.

Niz prireditev Bazovica 2010 je predstavil predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov pri NŠK Milan Pahor

KROMA

Ponedeljek, 6. septembra: Kratka spominjska slovesnost na samem kraju ustrelitve v Bazovici ob 5. uri in 43 minut ob 80-letnici (6. 9. 1930-6. 9. 2010). Program oblikujejo dijaki Gledališke gimnazije iz Nove Gorice in člani Kluba mladih Tigr. Spominjska svečanost na pokopališču pri Sv. Ani ob 11. uri. Sprevod od glavnega vhoda pokopališča do spomenika. Polaganje vencev. Častna straža tabornikov Rodu Modrega vala. Sodeluje Moški pevski zbor Fran Venturini. Slavnostna govornica novinarka Poljanka Dolhar. Maša zadušnica v župni cerkvi v Bazovici ob 20. uri. Slavnostni nagovor pisatelj Boris Pahor.

Sreda, 8. septembra: Predstavitve knjige Primorske pesmi rodoljubja in tigrovskega upora (zbrala in uredila Mira Cencič) ob 17. uri v Narodnem domu v Trstu. Pogovor z avtorico vodi novinarka Erika Jazbar. Na predstavitvi knjige bo novinarka Mirjam Muženič (RTV Slovenija) podarila dva DVD o primorskem protifašističnem odporu šolam in ustanovam.

Petek, 10. septembra: Spominjska svečanost v Prešernovem gaju v Kranju ob 16. uri. Sodeluje Moški lovski pevski zbor Doberdob, častna straža tabornikov RMV. Slavnostna govornica števerjanska županja Francka Padovan.

Sobota, 11. septembra: Taborniško tekmovanje v organizaciji tabornikov RMV. Zbiranje in vpisovanje ekip od 8.15 do 8.45 v centru Zarja v Bazovici, od koder bo start ob 10. Taborni oženj tabornikov RMV pri spomeniku pri Bazovici ob 21.30 uri.

Nedelja, 12. septembra: Bazoviški orientacijski pohod (BOP), ki je namenjen vsem, v priredbi tabornikov RMV pri Športnem centru Zarja v Bazovici. Vpisovanje od 7.45 do 8.15. Zbor tekmovalcev ob 8.30. Tekmovanje se zaključuje na vrhu hriba Kokoš, od koder bodo tekmovalci skupaj z udeleženci planinskega pohoda krenili do prireditvenega prostora v Bazovici.

Planinski pohod ŠZ Sloga (letos jubilejna 30. izvedba) ob 10. uri »Pri Kalu« v Bazovici. Pohod se zaključuje ob 15. uri s prihodom udeležencev na prireditveni prostor pri spomeniku. Osrednja spominjska svečanost pri spomeniku na gmajni pri Bazovici bo ob 15. uri. Sodelujejo združeni pevski zbori pod vodstvom prof. Aleksandre Pertot. Nastopata Mešani mladinski pevski zbor iz Trsta in Godba na pihala V. Parma iz Trebč pod vodstvom kapelnika Luke Carlja. Slovesnost v režiji Marjana Bevka. Častna straža tabornikov RMV in skavtov Slovenske zamejske skavtske organizacije (SZSO). Pozdrava, ministrice za kulturo Republike Slovenije Majda Širca in predsednik odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor. Slavnostna govornika: Miroslav Košuta, slovenski pesnik in pisatelj, in Raoul Pupo, zgodovinar in profesor na univerzi v Trstu.

Petek, 17. septembra: Koncert Primorska poje, posvečen bazoviškemu junakom ob 20. uri v centru Zarja v Bazovici. Sodelujejo: ŽPZ Rože (Nova Gorica), MePZ Bazovica (Reka), MPZ Srečko Kosovel (Ajdovščina), TPPZ Pinko Tomažič (Trst).

Sobota, 18. in nedelja, 19. septembra: Mednarodni odbojgarski turnir v ženski in moški konkurenci za Pokal Bazoviških junakov (na Opčinah in v Repnu). Udeležba ekip iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Češke.

LJUBLJANA - Obisk v glavnem mestu Slovenije

Župan se je spomnil Narodnega doma Švab: Dipiazza je iskren, kaj pa uprava?

Ljubljanski podžupan Aleš Čerin, Roberto Dipiazza, Igor Švab in Emiliano Edera

Tržaški župan Roberto Dipiazza se je v četrtek v Ljubljani udeležil odprtja Trubarjeve hiše literature in se ob tej priložnosti med drugim spomnil tudi žalostnih dogodkov iz polpretekle zgodovine in 90. obletnice požiga Narodnega doma v Trstu s strani fašističnih škvadristov. Dipiazza sta v Ljubljani, kjer ga je sprejel podžupan Aleš Čerin, spremljala občinska svetnika Emiliano Edera in Igor Švab.

Prav občinski svetnik Slovenske skupnosti-Demokratske stranke v sporočilu za javnost izpostavlja, da županove besede v Ljubljani pomenijo pomemben korak naprej za boljše in spoštljivejše odnose med tukaj živečima skupnostima. »Sprašujem pa se, ali so besede, ki jih je izrekel župan - v njegovo iskrenost ne bi dvomil - v imenu uprave, ki jo zastopa, ali pa je govoril v osebno ime. Na žalost namreč nekatere odločitve tako občinskega odbora kot sveta iz zadnjih dni in tednov nakazujejo prav nasprotno. Dobro znane politične sile, ki so del upravne

večine, se ne morejo otresti svoje znanne šovinistične in nacionalistične politike in še posebno ostrega nasprotovanja do tukaj živeče slovenske narodne skupnosti. Bomo tako v slovenskih dopisih še naprej brali Občina Trieste, ali pa videvali italijansko zastavo na cestnih tablah z dvojezičnimi imeni krajev v tržaški občini? Ali pa sklep o zavrnitvi pokroviteljstva koncertu miru v Zgoniku, da ne omenjam sporne variante prostorskega načrta in še spornega osnutka novega statuta Slovenskega stalnega gledališča,« se sprašuje Švab.

Slovenski občinski svetnik si vsekakor želi redna in pogosta srečanja med tržaškim in ljubljanskim županom. Ta srečanja pa po njegovem mnenju ne smejo izpasti kot zgolj protokolarni in vlnudnostni obiski med sosedi. Pomeniti morajo tudi krepitev sodelovanja med mestoma na kulturnem, gospodarskem in na drugih pomembnih področjih. »Bo Trst sposoben takega koraka?« se na koncu sprašuje Švab.

ZGONIK - Sinoči tradicionalni koncert za mir in okrogla miza

Organizaciji Emergency naj se podeli Nobelova nagrada

Predlog evroposlanca Vajgla - Prisoten tudi soustanovitelj organizacije Emergency

Nad zgoniškim spomenikom padlim v Narodnoosvobodilnem boju je sinoči nekaj po 19. uri zaplapolala zastava miru. Dvojezični napis Pace - Mir in mavrične barve so mimoidoče opozarjale, da je bil protagonist včerajšnjega zgoniškega večera ...mir.

Na prireditvenem prostoru pred županstvom so požrtvovalni člani mladinskega krožka Rdeča zvezda ponovno zbrali glasbene skupine, ki so s svojo prisotnostjo in glasbo izpričale svojo podporo nenasilju. Na oder so stopile skupine Grinders, Black Mamba, Rock Explosion, Wondernoise Land, Wooden Legs in uveljavljena toskanska skupina Zibba e Almalibre.

Pred koncertom pa je bil mir tudi osrednji protagonist okrogle mize na zgoniškem županstvu, na kateri so domači upravitelji Mirko Sardoč, Rado Milič in Monica Hrovatin gostili nekatere mirovnike in politike. Predstavniki deželnega omizja za mir in odbora Danilo Dolci so se v Sežani rojenemu mirovniku poklonili s predstavljivo katalogo o razdavi, na kateri je predstavljena njegova zanimiva življenjska pot, v prvi vrsti Dolcijev nenasilni boj proti sicilski mafiji.

Na zgoniškem županstvu je včeraj sedel tudi eden soustanoviteljev humanitarne organizacije Emergency Giulio Cristofanini. Spregovoril je o njenem delovanju v Afganistanu: v nevarnem predelu, kjer si pred nekaj leti celo deželni guverner ni upal živeti, je neoboroženim zdravnikom in ostalim operaterjem organizacije Emergency uspelo pridobiti zaupanje do-

Posnetek z zgoniškega županstva

KROMA

mačega prebivalstva. Lanska ugrabitev treh njenih operaterjev je bila po njegovem mnenju posledica grozot, ki so jih zakrile zahodne sile, Emergency pa redno obsojala. A kljub temu ne bomo nikoli molčali, je zagotovil zdravnik.

Organizacija zagovarja brezplačno zdravstveno oskrbo za vse prebivalstvo, ne glede na versko, etnično ali katero koli drugo pripadnost. A tudi visoke, tako imenovane zahodne standarde na področju higiene. »Gino Strada trdi, da morajo naše bolnišnice in ambulante tudi v najbolj zakonitih predelih sveta biti tako opremljene, da bi v njih hospitalizirali tudi svoje sorodnike,« je dejal Cristofanini.

Štefan Jazbec, predstavnik Rdeče zvezde, je tržaški skupini Emergency izročil izkupiček lanskega koncerta za mir (1.000€). Tudi letošnji zaslužek od prodaje hrane in pijače bodo darovali v dobrodelne namene.

Franco Juri, poslanec slovenske stranke Zares, je predstavil zamisel svojega somišljenika, evroposlanca Iva Vajgla, ki je z italijanskim kolego Pinom Arlacchijem predlagal, da bi prihodnjo Nobelovo nagrado za mir podelili humanitarni organizaciji Emergency. Juri je Cristofaninija tudi uradno povabil v Ljubljano, da bi slovensko prebivalstvo od bližje spoznalo delovanje organizacije, a tudi razmere v Afganistanu. Tu se trenutno nahaja 68 slovenskih vojakov, v kratkem jih bo 90, stranka Zares pa Pahorjevo vladu poziva, naj čim prej določi njihov dokončni umik: že zdavnaj je postalo jasno, da sporov ne moremo reševati z vojno. (pd)

BANI - KD Grad

Šagra pod kostanji

Osrednji dogodek je sprevod narodnih noš - Dvodnevno praznovanje

Danes in jutri poteka bo pri pri Banih »drugi krog« praznika Šagra pod kostanji, ki ga vsako leto ob tem času organizira domače kulturno društvo Grad s pomočjo in ob sodelovanju drugih društev in organizacij, pa tudi posameznikov, ki se radi udeležujejo tega praznika, ki je nekako slovo od poletja in pozdrav jeseni.

Glavni akterji praznika bodo tudi tokrat domačini s povorko v narodnih nošah, ki ji pri Banih imenujejo Mantenjada. Vsakič se je prijavilo lepo število domačinov. Sodelovala bo godba Viktor Parma iz Trebč, ki bo jutri praznično zaigrala na trgu. Lepo razstavo svojih fotografij je tudi tokrat pripravila Alenka Petaros, ki je prvi del razstave že prikazala preteklo soboto in nedeljo.

Člani društva so seveda poskrbeli tudi za prijetno preživetje tega praznika, saj so domačinke pripravile vrsto dobrot, ki bodo na razpolago na prazniku. Vprašanje je seveda vreme, prejšnjo soboto in nedeljo organizatorjem ni bilo preveč naklonjeno. Ob lepem vremenu se bo veselica zavlekla v noč, v veliko veselje domačinov in organizatorjev.

AD FORMANDUM - Sporočilo

Roberto Vidoni novi predsednik

Roberto Vidoni je novi predsednik Ad formanduma. Nasledil je Štefana Semna, ki je od leta 2003 predsedoval danes že bivšemu Slovenskemu deželniemu zavodu za poklicno izobraževanje.

Novi predsednik Ad formanduma se je včeraj sestel z uslužbenci zavoda. Poudaril je pomembno vlogo, ki jo izobraževalni zavod ima ne samo za slovensko skupnost v Italiji, temveč za širši teritorij, ki mu zavod pripada. Posebej je novi predsednik izpostavil pomen sodelovanja in medsebojnega zaupanja med upravnim odborom in zaposlenimi v strukturi, ki skrbijo za nemoteno izvajanje programov in izobraževalnih procesov. »Zadnje leto je bilo za zavod težavno, saj smo se soočili s hudo notranjo krizo, ki je sedaj mimo. Zato naj gre zahvala vsem uslužbenecem, ki so skupaj z vodstvom odgovorno sprejeli izzive in bistveno pripomogli k izboljšanju stanja. Potrebno je še naprej graditi na kakovosti izobraževalnih storitev, sodelovati z odličnimi predavatelji in razpolagati z visoko usposobljeno infrastrukturo, ki skrbi za organizacijo in izvajanje programov,« je dejal Vidoni, ki je nato usmeril pogled v bodočnost. Iz-

ROBERTO VIDONI

postavil pomen iskanja novih virov financiranja in novih področij delovanja, kot je dejavnost na tržišču, ter izpostavil na sodelovanje med Slovikom in Ad formandumom, pravo izobraževalno navezo, katere namen je izničiti dvojnice in energije usmeriti v skupne cilje.

Roberto Vidoni je znana osebnost v zamejskih gospodarskih in športnih krogih. Po večletni izkušnji v podjetju Goodyear Italia kot vodja komercialnega oddelka je trenutno generalni direktor podjetja Cogeco v Trstu. Obenem je član predsedstva Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in predsednik športnega društva Vesna iz Križa.

25-letnik ponoči vdrl v mestno delikateso

V četrtek pozno zvečer je mimoidoči telefoniral službi 113 in agente opozoril, da sta v delikateso v Ulici Cozzi vdrla dva mladeniča. Ko so agentje dospeli pred trgovino, je skozi razbito okno delikatese prišel tudi mladenič in skušal zbežati z nedaleč parkiranim skuterjem. Agentje so ga identificirali in ugotovili, da gre za 25-letnega Tržačana G. D.: pri sebi je imel petdeset evrov drobiža, za kate-rega je priznal, da ga je ukradel iz blagajne, a tudi izvijač, žepno svetilko in druge »potrebščine«. Iz opravljenih pregledov se je izkazalo, da je bil skuter ukraden pred dobrim mesecem, zato so ga vrnili njegovemu lastniku. Petindvajsetletnika pa odvedli v tržaški zapor zaradi kraje in prikrivanja ukradenega blaga.

Policija pregledovala mestne bare

Agenti tržaške kvesture so v četrtek zvečer pregledovali nekatere mestne bare in lokale, da bi ugotovili, ali spoštujejo predvidene predpise. Opravili so šest kontrol: v štirih barih niso našli na nepravilnosti, v dve lokalih pa ni bil na vidnem mestu izobešen čas obratovanja, kot to predvideva deželni zakon o trgovini. V enem baru so ugotovili tudi pomanjkanje naprave za ugotovitev alkoholiziranosti (etilometra), ki jo prav tako predvideva zakon.

Deželni prispevek za električno energijo '09

Občanom Občin Milje in Dolina, ki so vložili prošnjo za deželni prispevek za električno energijo za leto 2009 vezan na Družinsko kartico sporočamo, da bodo zneski koristnikom nakazani na začetku meseca oktobra in bodo torej razpoložljivi v teku navedenega meseca v obliki, ki je bila izbrana v prošnji. Koristniki bodo vseskor prejeli osebno pisno obvestilo.

Avtomobil zgorel v garaži

Dve ekipi tržaških gasilcev so včeraj jutraj bile poldrugo uro na delo, da so pogasile požar, ki se je vnel v garaži v Ulici Carpineto. Gorel je osebni avtomobil, poseg gasilcev pa je preprečil, da bi bile posledice še hujše.

RAZPIS

Kmetijski tečaji

Socialno podjetje Ad formandum pripravlja v sodelovanju s Kmečko zvezo vrsto tečajev na področju kmetijstva, in sicer tečaj splošnega kmetijstva, tečaj upravljanja kmečkega turizma in tečaj za upravitelje didaktičnih kmetij.

Tečaj splošnega kmetijstva traja 150 ur in bo, ob zadostnem številu vpisanih, potekal v prihodnjih mesecih in prostorih socialnega podjetja Ad formandum. Kmečka zveza želi tudi ob tej priliki poudariti pomen obiskovanja tečaja iz splošnega kmetijstva, ker je potrdilo o uspešno končanem tečaju nepogrešljiv dokument za tiste, ki želijo biti deležni raznih prispevkov namenjenih kmetijstvu. To velja predvsem za mlade, ki se namestavajo posvetiti kmetijski dejavnosti in ki lahko samo z omenjeno diplomato dokažejo svojo poklicno usposobljenost.

Ne glede na koristnost pridobljene diplome, je tečaj iz splošnega kmetijstva široka strokovna obogatitev, saj zajema vse najvažnejše aspekte te gospodarske dejavnosti.

Zainteresirane obveščajo, da je predviden tudi tečaj za upravljanje kmečkih turizmov, ki usposablja tečajnike za vodenje kmečkih turizmov in korištenje po zakonu predvidenih oblik subvencij.

Prav tako zanimiv in koristen je tudi tečaj za vodenje didaktičnih kmetij, ki usposablja kmetovalce, da lahko izvajajo na lastnih kmetijah didaktične programe za javne uprave.

Vse zainteresirane vabijo, da se na tečaje čimprej prijavijo. Prijave in dodatne informacije nudijo v tajništvu podjetja Ad formandum (040-566360) ali v uradih Kmečke zveze (040-362941).

Prejšnji konec tedna so izpeljali »prvi krog« praznovanja

KROMA

NASELJE SV. SERGIJA - Nadaljuje se Rdeči praznik, ki ga prirejata SKP in SIK

Zakaj pravzaprav gradijo plinske terminale?

Santoro: Z uplinjevalnikom v Žavljah bodo unovčili mastne denarje

Število plinskih terminalov, ki jih bodo zgradili po svetu (in tudi v Evropi in v Italiji) do leta 2020 bo veliko višje od števila obratov, ki služijo za utekočinjenje plina. Na svetovni ravni bo to razmerje 25-odstotno (en obrat za utekočinjenje vsake 4 uplinjevalnike), v Evropi bo 40-odstotno in v Italiji 36-odstotno. To pomeni po eni strani, da vsi ti uplinjevalniki v resnici niso potrebni, po drugi pa da bo to vodilo v špekulacijo, ker bodo zlahka nadzorovali oziroma usmerjali ceno utekočinjenega plina (in torej tudi končno ceno, kot se to nekako dogaja z bencinom).

To je povedal predsednik pokrajinske sekcije Legambiente, sicer član pokrajinskega vodstva Stranke komunistične prenove Lino Santoro na okrogli mizi o zaščiti okolja, ki je bila včeraj popoldne v okviru Rdečega praznika v Naselju sv. Sergija. Na srečanju, ki ga je povezoval rajonski svetnik SKP Peter Behrens, sta sodelovala tudi član državnega sveta federacije levice Nicola Atalmi, ki je govoril o problematiki privatizacije vode (o tem se bodo lahko državljanji izrekli na referendumu prihodnje leto) in član organizacije Legambiente Oscar Garcia Murga iz Gvatemale, ki je govoril o arogantnem obnašanju multinacionalk v srednji oz. južni Ameriki. Rdeči praznik, ki se je začel prejšnji konec tedna, prirejata prvič skupaj SKP in Stranka italijanskih komunistov.

Vprašanje je torej, zakaj neki uplinjevalnike gradijo. Santoro, ki je omenjene podatke dobil v študiji raziskovalnega centra univerze Bocconi, je bil mnenja, da je to izrazito ekonomska računica. Dovolj je pomisliti, je povedal, da stane gradnja uplinjevalnika v Žavljah 500 milijonov evrov. Družba Gas Natural pa bo tudi v primeru, da obrat ne bo deloval, dobivala letno od države 55 milijonov evrov za dobo 20 let. »Ko bi najel posojilo za 500 milijonov evrov s 4,5% obrestno mero, bi moral plačevati letni obrok v povprečju 36-37 milijonov evrov,« je ocenil Santoro. Istočasno pa bi vsako leto prejemal 55 milijonov.

Rdeči praznik se bo nadaljeval še danes in jutri. Jutri ob 17. uri bo srečanje o političnem stanju v Italiji z državnim tajnikom SKP Paolom Ferrerom. Vsak večer bo ples s skupino Duo Melody.

A.G.

OBISK S KOROŠKE Trst kot nekoč z avstrijsko monarhijo?

»Trst mora spet postati pristanišče za Avstrijo«, je po včerajšnjem srečanju s predsednikom koroškega deželnega parlamenta Josefom Lobnigom (na sliki) dejal župan Roberto Dipiazza. Koroški politik je bil gost tudi ezulske Unije Istranov in njegovega predsednika Massimiliana Lacote.

Tržaški župan je koroškemu gostu predstavil razvojne načrte pristanišča in izrazil pričakovanje, da bo Trst spet postal trgovsko središče za državo srednje Evrope. Lacota je po srečanju z Lobnigom dejal, da bo Unija Istranov z velikim zadovoljstvom sodelovala na oktobrski uradni slavnosti ob 90-letnici koroškega plebiscita, »ko so Korošci preprečili, da bi avstrijska Koroška postala sestavni del kraljevine Srbov. Hrvatov in Slovencev«.

Na Rdečem prazniku je bila včeraj popoldne okrogla miza o zaščiti okolja

KROMA

GLEDALIŠČE LA CONTRADA - Predstavili sezono

Za začetek poklon Mitriju

Predstavo, posvečeno tržaškemu boksarju, bodo premierno uprizorili 8. oktobra - Z njo se bo tudi začela sezona

Pri gledališču La Contrada bo otvoritvena predstava, v skladu s petintridesetletno tradicijo seveda v tržaškem italijanskem narečju, posvečena boksarju Tiberiu Mitriju, enemu najbolj priljubljenih tržaških športnikov, ki se ga je navzel vzdevek »tiger iz Trsta«. Mitri, ki se je uveljavil v povojnem obdobju in je višek kariere dosegel leta 1950, ko se je srečal z Jakeom La Motto v Madison Square Gardenu v New Yorku, je umrl osamljen in obubožan leta 2001 v Rimu. Leta 2006 je izšel življenjepiš, ki ga je sam boksar narekoval novinarju, ki je ostal anonimen. Na tem življenjepisu sloni besedilo dramatika in scenarista Enrica Luttmanna, ki letos prvič sodeluje z La Contrado.

O predstavi sta med včerajšnjo tiskovno konferenco za predstavitve nove abonmajske sezone spregovorila avtor in umetniški vodja gledališča Francesco Macedonio, ki je predstavo režiral in ki je bil med boksarjevimi občudovalci že v začetku njegove kariere: kot je povedal, ga je prvič videl boksat v Gorici, povsem naključno, in se takoj zavedel športnikovega velikega talenta. Veliko mlajši Enrico Luttmann pa je, nasprotno, Mitrija in tudi boks spoznal med branjem avtobiografije: tematika ga je takoj prevzela. Sploh je bilo sodelovanje z La Contrado zelo lepa izkušnja, je še povedal Luttmann, poleg tega je bilo lepo doživeti ponovno srečanje s tržaškim narečjem, ki je bilo njegov prvi jezik, tako da je bilo prvi stik z italijansko pri šestih letih, ko se je s starši preselil v Milan, stik s tujim jezikom, ki se ga je bilo treba učiti na novo. Premiera otvoritvene predstave z naslovom Fuori i secondi (Sekundanti iz ringa) bo 8. oktobra. Mladega Mitrija bo igral Gian Maria Martini, starega pa Maurizio Zacchigna.

Otvoritveno predstavo in sploh celotno sezono gledališča La Contrada so predstavili na tiskovni konferenci včeraj dopoldne, medtem ko je bilo popoldne srečanje z abonenti. O načrtih so spregovorili predsednica gledališča Livia Amabilino, umetniški vodja Francesco Macedonio, organizacijski direktor Ivaldo Vernelli, kulturni referent Paolo Quazzolo in igralka Ariella Reggio, ki jo je Livia Amabilino označila kot simbol tržaškega gledališča. Predsednica je povedala, da je to srečen trenutek, ko odpirajo delovanje

v dveh dvoranah, saj bo letos polno zaživel tudi prostor malega gledališča Teatro dei Fabbri. Obenem pa je za skrbljivo omenila sedanjo nedoločeno kulturno politiko, kateri bi bilo treba v današnjih časih burnega spreminjanja zastaviti nove temelje, saj je kultura nujno potrebna interpretacija stvarnosti, medtem ko jo danes vodilni razred pojmuje le kot zabavo, ki je nekaj odvečnega in zato sploh ni nujno, da sploh obstaja.

V novi sezoni bo gledališče La Contrada proizvedlo še dve predstavi, in sicer dramo Marshe Norman 'Night Mother (v italijanščini Buonanotte mamma) in komedijo Bruna Chappellea in Martyne Visciano Daddy Blues. Prvo so v obliki work in progress že uprizorili letos poleti na devinskem gradu v okviru niza Gledališča v gledališču, ki ga prireja Pokrajina Trst; projekt je Pokrajina tudi finančno podprla. V tej zvezi je predsednica La Contrade Livia Amabilino poudarila pomembnost tovrstne podpore javnih ustanov gledališkim dejavnostim, saj na ta način vplivajo tudi na kulturne smernice. V predstavi nastopata Ariella Reggio v vlogi matere in Marcela Serli kot njena hči, režiserka pa je Serena Sinigaglia. Kot je povedala Ariella Reggio, je tudi drama

Marshe Normam boksarski spopad, med materjo in hčerjo, v katerem na koncu oboje doživita knock out. Premiera bo 8. aprila.

Tema komedije Daddy Blues sloni na želji po očetovstvu. Režiral jo bo neapeljski gledališčnik Vincenzo Sallemme, ki se bo prvič spoprijel z režijo dela, ki ga ni spisal sam. V glavnih vlogah bosta nastopila Marco Columbro in Paola Quattrini. V Trstu bodo komedijo uprizorili 6. maja. Pri produkciji sodeluje Lo Studio Martini.

Sicer ima La Contrada letos na sporedu še dodaten projekt, ki je vključen v neabonmajsko ponudbo. Gre za postavitev dela sodobnega neapeljskega dramatika Maria Santanelija z naslovom L'abberrazione delle stelle fisse. Predstavo, ki jo bo režiral Maurizio Zacchigna in v kateri bodo nastopili Adriano Giraldo, Maria Grazia Plos, Maurizio Zacchigna in Roberta Colacino, bodo začetno uprizorili v malem gledališču Teatro dei Fabbri v prvih dneh novembra.

V abonmajsko ponudbo je gledališče La Contrada letos uvrstilo dvanajst predstav, osem z devetimi novitvami, štiri s tremi. Spored zaobjema klasike, denimo Goldonijevo Krčmarico, tokrat v postavitvi Stalnega gledališča iz Brescice, in komedijo I

Projekt Unicredit bo nared 15. oktobra

Projekt Unicredit za gradnjo t.i. velepristanišča med Trstom in Tržičem bo s tehničnega in s finančnega vidika pripravljen 15. oktobra. To je povedal podpredsednik skupine Unicredit Group Fabrizio Palenzona, ki je s tem pismeno seznanil pokrajinsko predsednico Mario tereso Bassa Poropat in se ji zahvalil za podporo.

Stran! Hočem stran!

V Bambičevi galeriji na Opčinah (Proseška 131) bodo danes ob 20.30 odprli fotografsko razstavo »Stran! Hočem stran! V Peru in Bolivijo ...«. Svoje fotografije bo predstavil Kino Extrada, psevdonom, za katerim se skriva v Trstu rojeni fotograf, ki večinoma živi in ustvarja na Opčinah, sicer pa veliko potuje. Umetnika bo predstavila Jelka Cvelbar, razstava pa bo odprta do 25. septembra, od ponedeljka do petka, od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

Danes film Fratelli d'Italia

V parku nekdanje umbolnice pri Sv. Ivanu se nadaljuje filmski niz Mlade zgodbe, mlade strasti. Nocoj bodo ob 21. uri zavrteli film Fratelli d'Italia, ki ga je lani posnel Claudio Giovannesi. Gre za film o treh študentih iz Ostie, ki so sinovi in hčerke tujih priseljencev. Predvajanje je predvideno zunaj, za gledališčem zakoncev Basaglia, ob slabem vremenu pa se bo dogajanje preselilo v gledališko dvorano.

GLEDALIŠČE LA CONTRADA - Predstavili sezono

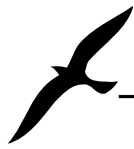
Za začetek poklon Mitriju

Predstavo, posvečeno tržaškemu boksarju, bodo premierno uprizorili 8. oktobra - Z njo se bo tudi začela sezona

casi sono due neapeljskega komedio-grafa Armanda Curcia, v kateri bo nastopil Carlo Giuffrè; v veliki meri pa bo La Contrada predstavila zlasti dela sodobnih avtorjev, tako italijanskih kot tujih: Glauco Mauri in Roberto Sturino se bosta predstavila s Schafferjevimi Sleuth, Gianluca Guidi pa bo kot režiser postavil Cooneyjevo Caught in the Net, Ornella Muti bo nastopila v drami Giannija Clementija Lebreo. Seveda ne bodo manjkala srečanja s komiki: Zuzzurro in Gaspere bosta predstavila delo Non c'è piu il futuro di una volta v produkciji skupine ArtistiAsociati, Lillo in Greg pa predstavo Intrappolati nella commedia. Na sporedu bo še monodrama Girgenti amore mio z Gianfrancom Januzzom in posebna odditava Dantejeve Božanske komedije s štiriindvajsetimi pevci, šestindvajsetimi plesalci in šestimi akrobati. Libreto je spisal Gianmarco Pagano, uglasbil pa ga je Marco Frisina. Koreograf je Manolo Casalino, režiser Maurizio Colombi.

V neabonmajsko ponudbo spada nastop Francesce Reggiani s predstavo na žensko tematiko Tutto quello che le donne (non) dicono in balet Non solo bolero s plesalcem Kleidjem Kadiujem. Vpisovanje abonmajev se začinja danes. (bov)

45. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2010

Park Finžgarjevega doma - Opčina Dunajska cesta 35

Danes, 4. septembraOb **16.30**: dr. Zdravko Inzko, dr. Karel Hren, dr. Jože Marketz in dr. Janko Zerzer
KOROŠKI SLOVENC
90 LET PO PLEBISCITU**Jutri, 5. septembra**Ob **10. uri**: dr. Mateja Pevec Rozman
ETIKA IN SODOBNI ČLOVEK – KAJ VODI V SREČNO ŽIVLJENJE?Ob **16. uri**: Drago Jančar
PISATELJ MED UMETNOSTJO IN ANGAŽMAJEM **Izleti**

SKD IGO GRUDEN sporoča, da bo društveni izlet v nedeljo, 5. septembra, v Ziljsko dolino na Koroškem. Odhod ob 8. uri iz Nabrežine, povratek okrog 20. ure. V ceni izleta (35,00 evrov) je všteto kosilo v slovenski gostilni. Info: Vera Tuta (040-299632 ali 339-5281729).

SDGZ sporoča, da bo v petek, 10. septembra, na sporedu tradicionalni izlet na 43. MOS - Mednarodni obrtni sejem v Celju za včlanjene obrtnike ter druge podjetnike in morebitne interese. Avtobus bo odpeljal ob 7. uri iz pred bara »G« na italijanski strani prehoda Fernetiči. Število mest je omejeno, prijave za zbira tajništvo SDGZ v Trstu na tel. št. 040-6724824/23 do vključno torka, 7. septembra.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA v sodelovanju z zadruzo La Quercia vabi na enodnevni izlet v park Gulliverlandia (Lignano) v sredo, 8. septembra. Info in vpis na tel. št. 335-7611598 (Monica) od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure.

Obvestila

NEMŠČINA ZA VSAKOGAR - v sodelovanju s priznano šolo za nemščino. Skupinski in individualni pouk. Priprava na izpite. Možnost certifikatov. Informacije in vpisi tel.: 040-212289, e-mail: info@skladmc.org.

PLEASE, PLAY WITH ME: z igro v angleški jeziki, tečaji v sodelovanju z otroškimi vrtci. Informacije in vpisi tel.: 040-212289, e-mail: info@skladmc.org.

TIGR - Tržaška področna enota Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR toplu vabi člane in somišljenike, da se udeležijo vseh skorajšnjih manifestacij, ki bodo posvečene Bazoviškim junakom.

ESPAÑOL PARA EXTRANJEROS: tečaji španskega jezika za vse stopnje, za otroke in odrasle. Priprava na izpite. Informacije in vpisi tel.: 040-212289, e-mail: info@skladmc.org. Predstavitveno srečanje za vse: v sredo 29. septembra, ob 19.30.

V JASLIH DIJAŠKEGA DOMA S. KOŠVELA je na razpolago še nekaj prostih mest. Za dodatne informacije lahko pokličete od 8. do 16. ure na telefonsko številko 040-573141.

ROJANSKI CERKVENI PEVSKI ZBOR začneja v novi sezoni z rednimi pevskimi vajami, ki bodo vsako sredo ob 20. uri v Marijinem domu v Rojanu (ul. Corderoli, 29). Toplo vabi nove člane, da se pridružijo zboru in sodelujejo pri maši, ki jo vsako nedeljo ob 9. uri iz rojanske cerkve prenaša Radio Trst A.

BIVŠE ODBOJKARICE IN ODBOJKARJI BREGA! Če želite razmigiati mišice v veseli družbi enkrat tedensko, ob četrtkih od 18. do 20. ure v lonjerski telovadnici, pokličite čim prej tel. št.: 040-228561 od 19. do 20. ure (Fabia).

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZBRAŽENCEV vabi na 45. študijske dneve »Draga 2010« v Parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu (Dunajska cesta 35). Danes, 4. septembra, bo ob 16.30 okrogla miza z naslovom Koroški Slovenci 90 let po plebiscitu: sodelujejo dr. Zdravko Inzko, dr. Karel Hren, dr. Jože Marketz in dr. Janko Zerzer. V nedeljo, 5. septembra, bo ob 9. uri sv. maša, ob 10. uri, bo predavala dr. Mateja Pevec Rozman na temo Etika

vabi ob zaključku Festivala mladinske ustvarjalnosti, na ogled kratkega komičnega prizora v izvedbi udeležencev gledališke delavnice

„GLEEdališki klub“

Besedilo in režija *Patrizia Jurinčič in Helena Pertot*

Nocoj, v soboto, **4.9.**, ob **20.30** v Finžgarjevem domu na Opčinah

in sodobni človek - kaj vodi v srečno življenje? Zaključno predavanje ob 16. uri bo imel pisatelj Drago Jančar na temo Pisatelj med umetnostjo in angažmajem.

SKD GRAD BANI vabi na Šagro pod stanji danes, 4. in v nedeljo, 5. septembra. Delovali bodo dobro založeni kioski!

SKD KRASNO POLJE Gročana, Pesek in Draga toplu vabi na Septembrski vaski praznik in razstavo-sejem tipičnih pridelkov Krasa do nedelje, 5. septembra, v Gročani. Ples in zabava s skupinami AC/DC Cover band, Alter ego in Modri val, dobro založeni kioski in stojnice z razstavo-sejmom tipičnih pridelkov Krasa. Danes, ob 19. uri, otvoritev sejma in uradni pozdravi. V nedeljo, ob 17.30, nastop Nika Polesa z ansambлом Navihani lisičji.

ŠKK KOMEN prireja začetniški tečaj poslušnosti za pse od 4. do 7. meseca starosti. Začetek tečaja v nedeljo, 5. septembra, ob 9. uri na klubskem vadbišču v Komnu. Za info pokličite: 339-2863299.

KRUT obvešča, da bodo društveni prostori od 6. septembra dalje odprti s sledečim urnikom: od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure od ponedeljka do četrtega in od 9. do 13. ure ob petkih.

MEPZ IGO GRUDEN sporoča, da bo prva vaja nove sezone v ponedeljek, 6. septembra, ob 20.30. V soboto, 11. septembra, pa bo že prvi nastop ob 110-letnici nabrežinskega prapora. Zborovodja je letos Mikela Šimac.

OBČINSKA KNJIŽNICA NADA PERTOT iz Nabrežine obvešča cenjene bralce, da bo zaprta za dopust med 6. in 10. septembrom. Od ponedeljka, 13. septembra, pa bo redno delovala po zimskem urniku in sicer ob ponedeljkih in sredo (urnik 9-12 in 14.30-17.30) ter torkih in četrtkih (urnik 9-12).

VSAKOLETNA SPOMINSKA SVETA MAŠA ZA BAZOVIŠKE JUNAKE bo v ponedeljek, 6. septembra, ob 20. uri v domači cerkvi. Pel bo domači mešani pevski zbor Lipa. Letošnji govornik bo pisatelj Boris Pahor. Lepo vabljeni.

CENJENE OBČANE obveščamo, da bo v torek, 7. septembra, Urad za zunanje storitve (informacije glede pokopališč in okoliških storitev) Občine Dolina zaprt.

KMEČKA ZVEZA obvešča vinogradnike, da morajo prijavit morebitne količine vina, ki so jih imeli v zalogi dne 31. julija. Rok za predstavitve prijave zapade v petek, 10. septembra. Te obveznosti so oproščeni samo privatni končni porabniki in trgovci na drobno. V prijavi mora biti vino razvrščeno po kakovosti in sicer, črna in bela vina, namizna vina, vina s kontroliranim poreklom, vina z geografskim poreklom, ne glede na leto proizvodnje. Kmečka zveza je na razpolago za izpolnjevanje prijavi do torka, 7. septembra.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ obvešča, da bo v torek, 7. septembra, ob 20.45 prva vaja v sedežu na Padričah. Vabljeni tudi novi pevci in orkestraši.

8. SEPTEMBRA bo ob prazniku Marijinega rojstva ali Malem šmaru ob 20. uri v cerkvi v Bazovici vsakoletna Marijina maša in nato procesija z lučkami po vasi. Po maši družabnost v Slomškovem Domu. Vljudno vabljeni.

ŽUPNIJA SV. MARTINA NA PROSEKU prireja v sredo, 8. septembra, tradicionalno procesijo s kipom Matere božje. Sv. maša bo ob 18.30 in po njej procesija po vasi. Vodi novoimenovani škofov vikar za Slovence g. Tone Bedenčič. Vabljene narodne noše in vsi častilci naše Matere Marije!

DU KONS vabi vse svoje odbornike in člane na prvi sestanek nove sezone v sredo, 8. septembra, za 20. uro v Športno kulturni center v Lonjer!

OBČINA ZGONIK vabi do srede, 8. septembra, na ogled razstave »Nekoč je

bila... meja. Urnik: ponedeljek in sredo 9-13 in 15.30, 17.30, v torek 9-13.

OBČINE DEVIN-NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR ter Zadruga »L'Albero Azzurro« obveščajo, da bo brezplačna ludoteka, namenjena otrokom od 1. do 6. leta starosti, delovala v Igralnem kotičku »Palček« v Naselju Sv. Mavra ob sredo in petkih popoldne od 16. do 18. ure. Delavnice predvidene v naslednjih tednih so: 8. in 15. septembra: »Lutke in marionete«, »Ročno gledališče«; 10., 17. septembra: »Pod zaveso«, »Gledališče luči«. Za informacije se lahko obrnete na Igralni kotiček Palček na tel. št. 040-299099 od ponedeljka do sobote med 8. in 13. uro.

OBVESTILO VINOGRADNIKOM: Kmečka zveza vabi svoje člane in vinogradnike na predavanje, ki ga prireja v sodelovanju z Zadrugo kraško banko dne 8. septembra ob 19.30 v razstavnih dvorani banke na Opčinah, Ul. Ricreatorio 2, na temo: »Trgatev, predelava grozdja in nega mošta«. Predavala bo enolinjina Tamara Rusjan, strokovnjakinja Svetovalne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica.

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH JUNAKOV prireja v nedeljo, 12. septembra, ob 80. obletnici ustrelnive bazoviških junakov, proslavo na bazoviški gmajni. Poleg združenih mešanih pevskih zborov bo ob priliki nastopal mladinski priložnostni pevski zbor pod vodstvom Aleksandre Pertot sestavljen iz višješolcev in mladih pevcev do tridesetega leta starosti. Vse vaje bodo potekale v Prosvetnem domu na Opčinah. V sredo, 8. in v četrtek, 9. septembra, bodo ob 21. uri vaje za mladinski in združeni mešani pevski zbor. V petek, 10. septembra, bo ob 20. uri generalka za vse pevce in GD Viktor Parma iz Trebč. Letos bodo združeni mešani pevski zbori zapeli pesmi Žrtvu, Vstajenje Primorske in Lipa. Notno gradivo je na razpolago na tržaškem sedežu ZSKD. Vsem pevcem pripravljamo, da se vaj udeležijo. Leto je posebna obletnica in prisotni bodo tudi ugledni gostje. Celotno dogajanje na gmajni v Bazovici bo snemano za televizijo in radio.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR VESELA POMLAD pričenja pevsko leto s prvim srečanjem, ki bo v sredo, 8. septembra, ob 17. uri v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah. Vabljeni starši, dose-danji in novi pevci!

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi slovenske filateliste na prvo mesečno srečanje v novi sezoni. Dobili se bomo v sredo, 8. septembra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška, 20. Prisrčno vabljeni.

WORK EXPERIENCE Ad formandum nudi možnost za pridobitev dragoceni delovnih izkušenj, ki olajšajo vstop v svet dela. Poklicni liki: sodelavec v uredništvu, trgovski in pomožni tehnik, tehnični in organizacijski pomočnik. Za informacije: www.adformandum.eu ali tel. 040-566360. Na sedežu Ad formanduma v Trstu sprejemajo prijave do 10. septembra.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi do petka, 10. septembra, obratovali od 9. do 13. ure.

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH JUNAKOV pri Narodni in študijski knjižnici vabi ženske in moške, da se v narodni noši udeležijo letošnje osrednje slovesnosti v Bazovici v nedeljo, 12. septembra. Letos je 80-letnica ustrelnive štirih junakov 1930-2010.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da se v ponedeljek, 13. septembra, začneta treninzi za vse starostne skupine: 1. skupina-Palčki (3-6 let): pon 16.30-17.30 na Opčinah in pet 16.30-17.30 v Gropadi; 2. skupina-Zajčki (7-14 let): pon in pet od 17.30

do 19.00 na Opčinah; 3. skupina-Skrati (od 15. leta dalje): pon in pet od 19.00 do 21.00 na Opčinah. Za 2. in 3. skupino je predvidena tudi gimnastika pri Briški ob sobotah. Za vpis in informacije: 349-7597763 Nastja, 335-6278496 Nikol ali na info@cheerdancemillennium.com

PLESNA SEZONA pri AŠD Cheerdance Millennium se začneja! Jazz, hip-hop in cheerdance, vse to dobiš pri nas. Treninzi bodo potekali ob torkih in četrtkih od 18.30 do 20.00 v Gropadi. Namenjeno je vsem dekletom od 15. leta dalje. Prvo srečanje bo v torek, 14. septembra. Za informacije in vpis: 349-7597763 Nastja, 335-6278496 Nikol ali na info@cheerdancemillennium.com

ŠD KONTOVEL - REKREACIJSKA SEKCIJA obvešča, da bo oktobra začel plesni tečaj. Prijave so možne do 15. septembra. Za vpis in informacije: 333-9072969 (v popoldanskih urah).

SKD TABOR obvešča, da bo v četrtek, 16. septembra, vpisovanje in začetek tečaja telovadbe s Cveto Sila ob običajnih urnikih.

TAI CHI CHUAN: vežbanje v starodavni in cenjeni veščini z vajami za telo in dušo: sprostitve mišic, povečana gibčnost in boljša koordinacija ter pomirjujoče počutje. Popoldne ali zvečer, po dogovoru. Informacije in vpisi tel.: 040 - 212289, e-mail: info@skladmc.org. Začetek v petek 17. septembra: ob 19.00 začetniki, ob 20.30 nadaljevalni tečaj.

ŽUPNIJA PROSEK organizira osem-dnevno potovanje po Egiptu. Odhod 1. januarja. Za informacije pokličite tel. št.: 040-225170 in to med 20. in 21. uro. Čas prijave je do 20. septembra.

ŠZ BOR - ŠPORTNA ŠOLA TRST organizira na Stadionu 1. maj v Trstu: vadbo za predšolske otroke od 1. do 6. leta starosti ob sobotah, prva vadba v soboto, 2. oktobra; telovadbo in uvajanje v atletiko za osnovnošolske otroke od 6. do 10. leta starosti ob ponedeljkih, sredo, četrtkih in sobotah, prvi trening v ponedeljek, 20. septembra; vadbo atletike za srednješolce ob torkih, prvi trening v torek, 28. septembra. Za informacije pokličite urad ŠZ Bor od 15. do 18. ure, 040-51377.

ŠZ BOR - gimnastični odsek organizira treninge ritmične gimnastike s sledečimi urniki: na Stadionu 1. maj za predšolske otroke ob torkih 16.30-17.30 in petkih 16.30-17.30, za osnovnošolske otroke ob torkih 16.30-17.30 in petkih 17.30-18.30. Prvi trening bo v torek, 21. septembra. Treninzi na Opčinah (večnamenski prostor OŠ Bevk): za predšolske otroke ob sredo 16.30-17.30 in osnovnošolske otroke 17.30-18.30. Prvi trening bo v sredo, 22. septembra. Za prijave in informacije pokličite na 328-2733390 (Petra).

KD PRIMAVERA - POMLAD organizira tridnevno rezidenčno delavnico o »sanjah«, ki se bo vršila od četrta, 26. septembra popoldne do nedelje 29. septembra v agriturizmu v Bačvi (HR). Delavnico bo vodila psihologinja-psihoterapevka dr. Lucia Lorenzi. Za podrobnejše informacije pokličite na tel. št. 347-4437922.

ENGLISH FOR EVERYONE: angleški jezik za vse starostne stopnje in različne stopnje predznanja. Možnost srečanj na temo. Konverzacija. Priprava na izpite. Kratki tečaji ob koncih tedna. Tečaji za šole po dogovoru. Informacije in vpisi tel.: 040-212289, e-mail: info@skladmc.org. Predstavitvena srečanja: v ponedeljek 27. septembra, ob 16.00 osnovna šola, ob 17.00 srednja šola, ob 18.00 višja šola, ob 19.00 odrasli.

MOJA SLOVENŠČINA: Tečaji slovenščine za Slovence in Neslovence, za otroke in odrasle. Tečaji za izpopolnjevanje materinščine. Kratki tečaji ob koncih tedna. Informacije in vpisi tel. št.: 040 - 212289, e-mail: info@skladmc.org. Predstavitvena srečanja: v torek, 28. septembra, ob 17. uri za Slovence, ob 18. uri lanske nadaljevalci/Neslovinci, ob 19. uri začetniki/Neslovinci.

NATIVITAS 2010 - Zveza slovenskih kulturnih društev sprejema do 30. septembra najave koncertov v okviru mednarodne božične revije Nativitas. Včlanjen zbor/društvo lahko prijavi koncert, kjer nastopa eden ali več zborov. Za informacije pokličite na 040-635626.

TEČAJ JOGE: ob torkih 20.00-21.30, ob četrtkih 19.00-20.30. Prvo srečanje: 5. oktobra. Sklad Mitja Čuk, Proseška ul.

131, 34151 Opčine. Še nekaj prostih mest je ob torkih od 20.00 do 21.30. Za informacije Bruna Škabar 349-0981408.

JK ČUPA organizira za svoje člane fotografski natečaj »Potovati po morju: krajine, podobe in morske scene«. Rok za oddajo izdelkov zapade 30. oktobra. Pravila in druge informacije na www.yccupa.org.

Prireditve

BAMBIČEVA GALERIJA vabi danes, 4. septembra, ob 20.30 na odprtje fotografske razstave Kina Extrade »Stran! Hočem stran! V Peru in Bolivijo...«. Predstavitve: Jelka Cvelbar. Opčine, Sklad Mitja Čuk, Proseška ul. 131. Razstava bo odprta do 25. septembra.

FEDERACIJA ZA LEVICO prireja v Ljudskem domu v Naselju Sv. Sergija v Ul. Di Pico 14, Rdeči praznik. Danes, 4. septembra, ples s skupino Duo Melody. V nedeljo, 5. septembra, ob 17. uri javno srečanje o trenutni politični fazi s vsedravnim tajnikom SKP-EL Paolom Ferrerom, sledi ples s skupino Melody.

SKD IGO GRUDEN vabi na proslavo ob 110-letnici Pevskega Prapora Nabrežina v soboto, 11. septembra, ob 20.30 v KD Igo Gruden v Nabrežini. Sodelujejo: Gledališka skupina mladih in Iztok Cergol z avtorsko glasbo, Otroška pevska skupina, MePZ Igo Gruden in DPZ Kraški Slavček; častni nagovor Bojan Brezigar.

KAVARNA GRUDEN: do 15. septembra je na ogled razstava grafik Franke Kovačič »Rože«. Urnik ogleda v času obratovanja Kavarnе, ob sredoah zaprto.

Prispevki

Ob Grudnjadi v Ljubljani darujejo srodniki Iga Grudna 250,00 evrov za SKD I. Gruden.

V spomin na Vilmo Suber vd. Sossi daruje Adriana Cunja 25,00 evrov za SK Brdina.

Ob 17. obletnici smrti nepozabnega moža Aleksandra Smotlaka daruje Danica 50,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim NOB v Mačkoljah.

V spomin na dragega Zdravkoto daruje Lilijana 50,00 evrov za cerkvene pevke iz Nabrežine.

V spomin na drago Štefanijo Kante vd. Sardoč darujeta Boženka in Marjo 30,00 evrov za ŽPZ Prosek Kontovel.

V spomin na Pepija Antoniča darujeta Marina in Elena 50,00 evrov za Jus Cerovlje.

V spomin Štefanijom Cante - Sardo daruje Anica Fajka 20,00 evrov za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na Danieleja Danielija daruje žena Marija z družino 100,00 za MoPZ Vasilij Mirk.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Istrska ulica, Ul. A. Valerio 1 (univerza)

SHELL: Drevored Campi Elisi 1/1

Q8: Domjo (Strada della Rosandra), Ul. D'Alviano 14

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan - drž. c. 202 (km 27)

ESSO: Pokrajinska cesta km 8+738

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL:Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL:Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

VILENICA - Včeraj v Ljubljani

Predstavila se je valižanska literatura

Wales so gostili v Društvu slovenskih pisateljev

Zgodovina valižanskih srečanj je prikazana na dokumentarni razstavi

KROMA

V okviru 25. Mednarodnega literarnega festivala Vilenica se je včeraj v Ljubljani (letni vrt Društva slovenskih pisateljev) odvijala okrogla miza z naslovom Wales na Vilenici, pri kateri so sodelovali Sian Melangell Dafydd, Lloyd Jones, William Owen Roberts, Angharad Price, Maja Novak, Feri Lainšček, Drago Jančar, Andre E. Skubic, Venio Taufer in Sioned Puw Rowlands.

Beseda je na srečanju tekla o podobnostih med valižansko in slovensko književnostjo in njunim razvojem v teku zgodovine. Valižanski jezik je izoblikoval visoko razvito literaturo, pesništvo bardov že v 6. stoletju, kar pomeni, da ta poezija zaseda zaradi zavidljive formalne umetnosti prvo mesto me še živčimi evropskimi jeziki. Mnogo te literature, katere središče ni bilo v današnjem Walesu, pač pa v današnji južni Škotski in severni Angliji, je ohranjene in je imela ter še ima ve-

liko vloge pri oživiljanju valižanske identitete.

Glede sorodnosti med Slovenci in Valižani velja omeniti, da so slednji dobili prevod Biblije le štiri leta za nami - 1588. leta. Kot pri nas je biblijski prevod ohranil jezik in bil podlaga duhovni obnovi ter kulturi večinske kmečkega naroda. Valižanski jezik je deloma zaradi metodistične ali katoliške »herizije«, deloma pa zaradi socialnega statusa govorcev v 19. stoletju postal najprej močno zastavljen, kasneje celo v šolah uradno prepovedan. Angleščina je hitro postala večinski jezik. Samozavest Valižanost je dolgo časa hromil občutek manjvrednosti, socialne in kulturne obrobnosti, h kateri je pripomogla nagla in brezobzirna industrializacija. Konec 19. in v prvi polovici 20. stoletja se je začelo oživiljanje valižanske samozavesti: pri tem so imeli odločilno vlogo izobraženci, politika in literatura, sprva

še zlasti poezija. Kot zadnja faza oživitve nove samozavesti je mišljena druga polovica prejšnjega in prvo desetletje sedanjega stoletja: gre za obdobje vedno silovitejšega in samozavestnejšega prodora valižanskih avtorjev v svet (ob finančni podpori od 1997. leta avtonomne valižanske notranje politike).

Glede vsebinskih in drugih podobnosti, ki naj bi obstajale v literaturah obeh narodov, so razpravljalci izpostavili: obsedenost z jezikom, identiteto in preteklostjo; navezanost na tradicijo in hkrati privezanost na modernost (tematike fragmentarne in raztrgane družbe); ločenost med podeželjem in mestom; melanholičen pristop; povezanost s širšim svetom in vdor globalizacije. Valižani so navezani na svoj jezik in knjigo. Le petina, morda četrtina v Walesu živečega prebivalstva, govori valižansko. Na Valižanskem zelo spoštujejo svoje avtorje. Njihov boj za jezik še vedno traja, kar predstavlja ključno motivacijo tudi za tamkajšnje besedne ustvarjalce.

Venio Taufer je med svojim bivanjem na Angleškem odkril zelo veliko podobnost med nekaterimi valižanskimi in slovenskimi melodijami ljudskih pesmi. Drago Jančar je za razumevanje valižanske stvarnosti in tudi zaradi paralelizmov s Slovenci svetoval v branje knjigo Jane Morrisa z naslovom Wales. Z razliko od Slovencev, ki so z ustanovitvijo svoje države postali lagodnejši, označuje Valižane upornost, so izpostavili na srečanju.

Matej Caharija

TOMIZZEV DUH

Pajzl&kažin

MILAN RAKOVAC

»Po Sloveniji se plazi pošast malodušja«, piše Marko Crnkovič v Dnevniku. »Trepeta pred trenutkom, ko se nam bo posvetilo, da je Slovenija, kdo ve, kako in kdaj, postala večji pajzl kot druge bivše socialistične države od Litve do Hrvaške in Srbije.«

Ne vem, če je prav tako, vem, da se je Slovenija s tandemom Kučan-Drnovšek dolgo let trmasto držala za jugosocijalistično inercijo, ossia, rečite vi ten kako vas volja: skupnost, kolektivnost, socialnost Slovenija je, ča ja rivani kapiti, lita i lita držala za svoj politički credo, za kolektivnu psihologijo koja je regulivala sve drugo, pak tako i kada su pisani zakoni i razrezivan državni budget!

Slovenija i niedan drugi, od ex-yu držav, da pričizo rečen; ma ča ste zabili delnice na dar svaken državljanu? Svi smo bili invidiozi, bila je Slovenija u svakem smislu bolja od svih nas drugih, ma vero je i sada. Continua el bon Marko C.:

»Pri tem pa so na dan udarile tradicionalne slovenske negativne lastnosti, kakršne so majhnost, skromnost, ozkosrčnost, prepirljivost, neambicioznost, neinovativnost, nevoščljivost, nezaupljivost, slepomišnje, pritlehnost, varčnost, trivialnost. In to še ni vse! Prištetimo k temu še tisto, za kar si nismo krivi sami. Po eni strani je evidentno, da drugi deli ex-YU hitijo v našo smer (če tudi jih kdaj poskušamo upočasniti) in da bomo kmalu izgubili referenčne točke, po katerih smo se z njimi stimulatvno primerjali...«

Dobro, dobro, nu, je dobro je da je čovik kritičan proti slabih stvari u Sloveniji, ma svejeno moran povedati da Sloveniji i dalje ustaje najbolja mrež ex-yu državami, mrež najboljih u tranzitnih državah, a slovenska kultura (civilizacija), uz češku, svakako je najbliže nekakvome zapadnjačkom standardu.

Intanto, ne škrite vi tamo, ne, križa gori-doli, se razminjen uve dane križe z mojn ljudan po Istri; jedan ima 20.000 trsi najbolje loze, pak sadi još 40.000 (!!!), i ima mehnaizaciju i konobe najmodernije tutto acciaio inox, i ča? A ki zna ča? Ki zna ko će biti turisti, magari uvega lita hi je bilo, i to najveć Slovenci! I ki zna ko ćemo moći svo vino popiti, mi i turisti? Ma, govori mi ta vinante, ter smo vajk bili lačni i žiedni, ter je vero vajk bila kriza, i nikad težak ni ima šuoldi za kuončimo sve! Ki je kriv, međunarodna zavjera, ili domaća naša lopovska lakomost?!

I tako anke ja, štižen ča je novega tamo na tržiškem:

Propio san kuntenat, gledajući kako Trst ima veliku moštru o Fulviju Tomizzi, pak naša Patrizia iz »svetega troj-

stva« Foruma Tomizza (Irena Urbič, Neven Ušumović, Patrizia Vascotto) vodi literate po Trstu u spomen na Tomizzu; deset lit Foruma, stotine obmejnih ino evropskih intelektualaca - e, finalmente, anche Trieste se ga ricorda che Fulvio Tomizza iera de Trieste...

Propio san kuntenat da su Vilenicu dali Claudiu Magrisu, un latro Tristin, un altro italian dopo Tomizza. Propio san kuntenat štižući da će veliku večer triještionsku imati skupa Magris i Pahor.

Propio san kuntenat kad mlada »zamejka« mojen prijatelju ribaru u Porieću reče da me štije v »Primorskem«, pak me on zove priko banki punih škampi; Sior Rakovac, La vegni, La vegni, ta mlada mi se preženta, i ja njuoj, pak mi reče da me veselo štije, ma, kapite to ča? Ja, ja, seveda, prav vse. Ma prav vse, vse? No, ja, propio vse anka ne, ma inšoma, me pjaži...

I tako, šjor Marko C. Je črna i huda je, ma forši čuda manje nego ča van se vidi?

Pajzl in kažin in čirko in čine so vsepovsod, Berlusconi cenzurira medije, slovenski cenzori zabranjuju da se piše o sumnjivim tycoonima ča kupuju sve po Sloveniji, hrvatski tycoon zabranjuju (!!!) kritičkim novinarima da pišu o njima; tranzicija i recesija uništavaju zadnje ostatke yu-industrije i privrede; ma pur smo tuote, ma pur ne molamo!

Je istina, pod Venecijon in Austrijon, po Karadordevičima i Titom, u dva svjetska rata - uvijek je postojao snažan intelektualni, oprobeni i borbeni nacionalni krug. Istina je da se taj krug po ex-yu rastače kao šaka soli u kadinu kad bi baba mi prontala didu za namakati noge.

Ma, istina je i to da smo sami sebi pripravili tu mlaku, slankastu vodu u kojoj se sada rastapa i razlaže i rastače sol našeg intelektualnog korpusa, našeg mentalnog potencijala, našeg emotivnog kompleksa. Štijen u beogradskem NIN-u; samo u prvih šest meseci uvega lita austrijsko državljanstvo dobilo je - 968 građana Srbije, 771 iz BiH, 681 iz Turske, 223 iz Hrvatske. Mladi ljudi griedu ča, i to je nacionalna katastrofa. Ma i to smo sami sebi načinili; porka pipa, ter samo žita i formentona i fruti i miesa u ex-yu smo proizvodili za nas i za izvoz; a sada uvozimo sve! Ki je kriv, međunarodna zavjera, ili domaća naša lopovska lakomost?!

Pajzl i kažin se širi, da, a ča mi? Mučimo i trpimo kako nikad nismo trpili i mučali, a ki nan brani da zviknemo - bando lopovska, rauss!

VILENICA - Cankarjeva založba

Magrisova Razstava in Šalamunova zbirka

CLAUDIO MAGRIS

TOMAŽ ŠALAMUN

Cankarjeva založba je že več let založnik nagrajena mednarodnega literarnega festivala Vilenica. Tako je letos izdala Razstavo lanskoletnega nagrajena Claudia Magrisa. Avtor v fokusu je letos Tomaž Šalamun. V zbirki Litterae Slovenicae je izšla njegova pesniška zbirka Ko vdre senca. Knjigi so v sklopu festivala včeraj predstavili v Ljubljani. Kot je povedal urednik Zdravko Duša, so se za Razstavo, portret tržiškega slikarja Vita Timmla (1886-1949) odločili, ker so vsa glavna Magrisova dela v slovenščino že prevedena, pa tudi zato, ker je Magris na Slovenskem poznat predvsem kot esejist, manj pa kot pisec za dramsko gledališče. Delo po njegovih besedah odlikuje predvsem jezik, ki je večplasten in sega od esejističnih razmišljanj do gostilniških debat, zato je bil tudi prevod izjemno zahteven delo.

Knjigo je prevedel Marko Sosič, za katerega je bilo, kot je povedal, prevajanje velik izziv. Pri delu se je posvetoval z Veroniko Breclj, ki velja za »uradno prevajalko« Magrisa na Slovenskem. Brecljeva se je strinjala, da je bil prevod izjemno zahteven, saj gre za

večplastno delo, ki ga lahko beremo kot pripoved, kot gledališko delo ali kot operni libreto. Ohranja tudi vse Magrisove značilnosti - pripoveduje o usodi človeka, ki živi na robu, po drugi strani pa gre za unicum v smislu, da vsebuje pravo babilonsko zmešnjavo govoric.

Pesmi za trijezično slovensko-angleško-francosko zbirko Tomaža Šalamuna Ko vdre senca, ki jo je Društvo slovenskih pisateljev izdalo v zbirki Litterae Slovenicae, je izbral ameriški pesnik Michael Thomas Taren, ki je poskrbel tudi za angleške prevode. Knjiga po Šalamunovih besedah prinaša zelo svež izbor. Tretjina pesmi je v slovenščini objavljena prvič. Predgovor je prispeval pesnik, prevajalec in esejist Richard Jackson. V francoščino je Šalamunove verzje prelila Barbara Pogacnik.

Poleg obeh knjig so predstavili še projekt ameriške založbe Dalkey Archive Press, ki je posvečen prevajanju knjig iz tujih jezikov, v sklopu katerega so izšla tudi dela treh slovenskih avtorjev - Borisa Pahorja, Andreja Blatnika in Vlada Žabota. (STA)

FESTIVAL SEVIQC BREŽICE - Drevi zadnji koncert letošnjega niza Klemen Ramovš: Visoko ugleden in vedno bolj evropski festival

S koncertom sakralne vokalne in instrumentalne glasbe iz Avstrije in severne Italije se danes na gradu Turjak sklenil festival Seviqc Brežice. Kot je za STA povedal njegov direktor in umetniški vodja Klemen Ramovš, je v 22 slovenskih občinah od Obale do Prekmurja nastopilo petnajst ansamblov, ki sodijo v vrh evropske glasbene produkcije. Festival bo od 22. junija do zaključnega večera ponudil 45 koncertov stare glasbe, ki je tu do poletje oživila številne gradove in sakralne objekte. Festival Seviqc po Ramovševih besedah ostaja visoko ugleden in vedno bolj evropski festival, ki je letos, le ob nekolikaj manjšem obisku kot lani, prinesel tudi nekaj novosti.

»Tisto, kar je morda znotraj ustroja festivala pomembno, je, da smo vključili nekaj novih lokacij. Novost so bili koncerti v Prekmurju in na Obali, festival se je utrdil v Ljubljani in navezali smo še tesnejše stike z mestno občino Maribor kot Evropsko prestolnico kul-

ture 2012. V ta namen smo že letos izoblikovali poseben festivalski sklop, ki smo mu dali ime Seviqc Muncicipii, v njegovem okviru pa se je vrstilo 13 koncertov stare glasbe v mestnih občinah Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje. V takem ali širšem okviru se želimo predstaviti tudi leta 2012, ko bodo te občine zaočrale evropsko kulturno prestolnico in bomo v vseh šestih mestnih občinah poskrbeli še za veliko razstavo starih instrumentov,« je povedal Ramovš.

Sicer pa so, kot je dejal, še posebej ponosni na otvoritveni koncert v Viteški dvorani brežiškega gradu s prvo slovensko izvedbo Dolarjeve Dunajske maše ali Misse Viennensis. »To je bil za vse nas velik dogodek, saj smo predstavili najpomembnejšo skladbo slovenske baročne glasbene dediščine, gregoriano iz 15. stoletja, ki je zasnovana za 16 pevskih solistov in prav toliko instrumentalistov z orglami. Ob spremljavi italijanskega Orchestra Barocco di Bolo-

gna in avstrijskega Grazer Schola Cantorum je nastopil tudi odlični domači vokalni sestav Chorus N'omen, dirigent koncerta pa je bil ugledni slovenski zborovodja Tomaž Faganel. Z dvema koncertoma in skladbami iz zapuščine Iacobusa Gallusa se je izkazal tudi Komorni zbor RTV, kar je bil prav tako pomemben slovenski prispevek k našemu letošnjemu festivalu stare glasbe. Saj je znano, kako slabo je, z izjemo baroka in Gallusa, ohranjena slovenske glasbena dediščina, zato je toliko pomembnejše promovirati Gallusa, zlasti kot blagovno znamko. Seveda bomo tudi na festivalu prihodnje leto poskrbeli za ustrezen slovenski delež avtorjev in izvajalcev,« je dodal.

Na očitke, češ da je festival stare glasbe Seviqc Brežice drag, za marsikoga predrag, pa Ramovš odgovarja, da bo letošnji projekt s 45 koncerti po vsej državi res stal 711.464 evrov, a je to, v primerjavi s podobnimi festivali po Evropi, povsem običajen znesek. (STA)

GORIŠKA BRDA - Slovenski premier Borut Pahor sprejel srbskega predsednika Borisa Tadića

Pozornost Kosovu in evropski perspektivi Zahodnega Balkana

Pahor in Tadić tudi za ustanovitev skupnega železniškega podjetja s Hrvaško

DOBROVO - Slovenski premier Borut Pahor in srbski predsednik Boris Tadić sta se včeraj na srečanju v Goriških Brdih zavzela za ustanovitev skupnega železniškega podjetja s Hrvaško. Izrazila pa sta tudi zadovoljstvo ob skorajšnji uveljavitvi socialnega sporazuma med Slovenijo in Srbijo. Slovenski premier in srbski predsednik pa sta precej pozornosti namenila tudi kosovskemu vprašanju in evropski perspektivi vseh narodov Zahodnega Balkana.

Pahor in Tadić, ki je bil v Sloveniji na zasebnem obisku, sta se sestala v Ceglem v Goriških Brdih. Po pogovoru je slovenski premier izpostavil predvsem dve temi pogovora: včerajšnje izmenjavo not o ratifikaciji socialnega sporazuma, ki bo v veljavo stopil 1. novembra, in ustanovitev skupnega železniškega podjetja s Hrvaško in Srbijo.

Cilj omenjenega podjetja naj bi bilo povečanje konkurenčnosti železniškega koridorja deset. "Gre za alianso in skupno podjetje Cargo 10," je po srečanju povedal Pahor. Tadić pa je izpostavil pomen uveljavitve socialnega sporazuma, s katerim bodo po njegovih besedah rešeni dolgotrajni problemi državljanov obeh držav, da bodo prišli do zasluženih pokojnin ali drugih pravic, če so delali v drugi državi.

Na srečanju med slovenskim premierjem in srbskim predsednikom pa je bilo precej govora tudi o reševanju odprtih vprašanj med Srbijo in Kosovom. "Če predsednik Srbije meni, da lahko Slovenija pri tem kakorkoli pomaga, bomo to storili radi volje," je poudaril Pahor. Slovenski premier je še povedal, da bo Tadić v kratkem obiskal Bruselj, kjer se bo s Catherine Ashton pogovarjal o usodi besedila resolucije, ki jo je vložila Srbija v Generalno skupščino OZN. "Lahko rečem, da je v interesu Srbije, država članica EU in v mednarodnem interesu, če bi bilo besedilo resolucije napisano tako, da bi bilo v interesu Srbije in vseh članic EU," je poudaril Pahor. Mnenja je, da se pomembnih odprtih vprašanj, s katerimi se sooča Jugovzhodna Evropa, ne da rešiti hipno ali z eno samo konferenco. "Bržkone bo potreben majhen korak, ki mu bo sledilo več daljših in bolj ambicioznih korakov, da bi prišli do trajnejših rešitev," je še dejal slovenski premier. Reševanje naj bi zagotavljalo evropsko perspektivo držav tega dela Evrope. "Želim si, da bi rešili probleme tako, da bi bile rešitve pravične, trajne in da bodo zagotavljale ljudem ne glede na narodnostne in druge razlike, neko trajno blaginjo v EU," je zaključil Pahor.

Govorili smo o evropski perspektivi vseh narodov na prostoru zahodnega Balkana, je Pahorjeve besede povzel srbski predsednik. "Srbija želi rešiti vprašanje Kosova v dogovoru s svojimi evropskimi partnerji, pri čemer bo branila svoje legitimne interese v luči evropskih perspektiv ne le Srbije pač pa tudi albanskega naroda," je dejal Tadić. Samo na ta način bi lahko rešili vprašanje trajnega miru na zahodnem Balkanu, je še dejal. "Samo s trajnim mirom pa lahko tudi zagotovimo blaginjo vsake družine, srbske, albanske, hrvaške in slovenske, ter za vsako gospodarstvo, ki obstaja na tem našem skupnem prostoru."

Povedal je še, da je Srbija trenutno pred resno preizkušnjo, to je usklajevanje teksta, ki bi lahko šel pred Generalno skupščino OZN. Ta tekst po Tadićevem mnenju štiti legitimne interese Srbije, ko gre za vprašanje Kosova in Metohije. "Srbija ne želi zamrzniti tega procesa, Srbija si, ravno nasprotno, želi rešiti ta zgodovinski konflikt," je še zagotovil Tadić. (STA)

Predsednik slovenske vlade Borut Pahor (desno) je srbskega predsednika Borisa Tadića (levo) sprejel v Goriških Brdih

K.M.

PAKISTAN - Razstrelil se je samomorilski napadalec

V eksploziji med procesijo šiitov več deset mrtvih

ISLAMABAD - V mestu Kveta na severozahodu Pakistana je med procesijo šiitov odjeknila bombna eksplozija (na posnetku Ansa), pri čemer je bilo po zadnjih podatkih policije ubitih najmanj 43 ljudi, 78 pa jih je ranjenih, med njimi jih je več v kritičnem stanju. Na procesiji se je zbralo več tisoč ljudi, ki so praznovali dan al kuds, s katerim vsako leto izrazijo solidarnost s Palestinci in nasprotovanje izraelski okupaciji vzhodnega Jeruzalema. Bombo je domnevno sprožil moški, star med 35 in 40 let. Policija je na prizorišču krvave eksplozije že našla njegovo glavo. Načelnik policije v Kveti Gulam Šabir Šejk je potrdil, da je v eksploziji umrlo 43 ljudi, 78 pa jih je ranjenih, med njimi jih je več v življenjski nevarnosti.

Včerajšnji napad se je zgodil dva dni po trojnem samomorilskem napadu v mestu Lahore na vzhodu Pakistana, v katerem je bilo po zadnjih podatkih ubitih 38 ljudi, okoli 300 pa jih je bilo ranjenih. Odgovornost za ta napad so prevzeli talibani in z njimi povezani islamski skrajneži. (STA)

KUBA - Prvi nastop na prostem po 4 letih

Fidel Castro v Havani nagovoril študente

HAVANA - Legendarni kubanski revolucionarni voditelj Fidel Castro je včeraj nagovoril množico nekaj deset tisoč študentov na univerzi v Havani. To je bil njegov prvi nastop na prireditvi na prostem po več kot štirih letih.

84-letni Castro, oblečen v značilno olivno zeleno uniformo (na posnetku Ansa), je v govoru branil iranski jedrski program in znova opozoril na nevarnost jedrske vojne na Bližnjem vzhodu, za kar je požel bučen aplavz. Ostareli revolucionar, ki je Kubo vodil skoraj pol stoletja, pred štirimi leti pa je odstopil zaradi bolezni, je zatrdil, da ZDA in Izrael nimata dokazov, da Teheran izdeluje jedrsko orožje. "Nimajo dokaza. Za njih je razlog za na-

pad že to, da imajo raziskovalni center. Obrat, v katerem proizvajajo električno energijo iz urana, ni noben zločin in za njih je dokaz, da izdelujejo orožje," je Castro še dejal v govoru študentom, ki je trajal približno 45 minut.

BELGIJA - Elio Di Rupo kralju ponudil odstop

Pogajanja o novi vladi zašla v slepo ulico

BRUSELJ - Pogajanja o oblikovanju nove belgijske vlade so včeraj zašla v slepo ulico. Vodja frankofonih socialistov Elio Di Rupo, ki je vodil pogajanja, je namreč belgijskemu kralju Albertu II. podal svoj odstop. Kralj za zdaj še ni sporočil, ali bo odstop di Rupa sprejel. Di Rupo je odstop ponudil že prejšnji konec tedna, a ga kralj tedaj ni sprejel in je zahteval, naj nadaljuje z delom.

Tokrat je Di Rupo podal odstop, potem ko sedem strank, ki so sodelovale v pogajanjih, ni doseglo dogovora o kompromisu glede reforme, ki je nujen predpogoj za oblikovanje nove vlade. Najmočnejša flamska stranka, nacionalistična N-VA, želi, da bi bila Belgija namesto federalne države poslej konfederacija, s čimer bi Flandrija dobila več moči in denarja. Osrednja točka spora pa so nesoglasja med manjšinsko francosko in večinsko flamsko govorečo skupnostjo glede financiranja pretežno francosko govorečega, a uradno dvojezičnega Bruslja. Di Rupo je N-VA ponudil precejšen prenos pristojnosti z zvezne na regionalne vlade

Protijudovske izjave evropskega komisarja

BRUSELJ - Evropski komisar za trgovino Karel De Gucht je sprožil val kritik z izjavami o vplivu judovskega lobija v ZDA, zaradi katerih je Evropski judovski kongres danes zahteval opravičilo in popoln umik izjav. De Gucht je za belgijski radio med drugim dejal, da je z večino Judov težko "razumno" razpravljati o Bližnjem vzhodu.

Predsednik Evropskega judovskega kongresa Moshe Kantor se je na te izjave odzval z besedami, da gre še za en val antisemitizma s strani visokega evropskega predstavnika in nadaljevanje "nevarnega trenda proti Judom in Izraelu v Evropi, ki bi ga bilo treba nemudoma ustaviti". Ob tem je menil, da je to za najvišje predstavnike EU očitno sprejemljivo in da bi to bi moralo skrbeti vsakogar, ki želi strpnejšo Evropo. De Guchtove izjave so deležne še toliko večje pozornosti, ker so bile izrečene le nekaj dni po tem, ko so javnost vznemirile protijudovske izjave člana uprave nemške centralne banke Thila Sarrazina. Nemška centralna banka je zato od nemškega predsednika Christiana Wulfa zahtevala Sarrazinovo razrešitev. Evropska komisija je včeraj v odzivu na De Guchtove izjave dejala le, da so to komisarjeva "osebna stališča", ki jih je treba jasno ločiti od njegovih izjav v vlogi komisarja. Da gre za osebna stališča je včeraj potrdil tudi De Gucht, ki je še dodal, da so bile njegove izjave napačno tolmačene.

V Avstriji prepovedali igro, uperjeno proti muslimanom

DUNAJ - Avstrijske pravosodne oblasti so prepovedale sporno spletno igro, v kateri morajo igralci streljati na mošeje in muzejine. Tožilstvo v Gradcu je sporočilo, da je od sodišča zahtevalo, naj izda predhodno odredbo o prepovedi igre, ki so jo ustvarili v Svobodnjaški stranki, saj obstaja "močan sum, da napeljuje k hujskanju in blatenju vere". Igro so ostro kritizirale muslimanska skupnost v Avstriji in politične stranke. V igri "Bajbaj mošeja" morajo igralci meriti v mošeje in muzejine, ki kličejo k molitvi. Igra se na svetovnem spletu pojavila ta teden sredi kampanje pred deželnimi volitvami na avstrijskem Štajerskem 26. septembra in na Dunaju 10. oktobra.

Tožilstvo je prav tako pozvalo parlament, naj odvzame poslansko imuniteto poslancu in vodji štajerskih svobodnjakov Gerhardu Kurzmannu, ki je odgovoren za igro.

ter večjo finančno neodvisnost. Predlagal je tudi, da bi Bruselj dobil 500 milijonov evrov subvencij, s katerimi bi zakrpal svoj proračunski primanjkljaj. Zmagovalec volitev in vodja nacionalistične stranke Bart De Wever je ponujeni svezhenj zavrnil, zaradi česar so pogajanja propadla. Postopek oblikovanja nove vlade je v Belgiji zapleten, saj mora zmagovalec volitev v največji regiji Flandriji, ki sicer običajno postane premier, pri sestavi vlade upoštevati jezikovno ravnovesje in v koalicijo povabiti frankofone partnerje. A ker bi De Wever zaradi svojih radikalnih stališč - zavzema se za konec zvezne države Belgije - kot mandat težko sestavil novo vlado, mu je tokrat pripadla vloga "informatorja". Če bi Di Rupo na koncu vendarle uspelo oblikovati vlado, bi Belgija prvič po več kot 30 letih dobila frankofonega premiera. De Wever je pred časom izrazil upanje, da bo vlada oblikovana do konca oktobra. Do tedaj predsedovanje Belgije EU vodi vlada Yvesa Leterma, ki opravlja tekoče posle. (STA)

GORICA - Doberšen del »zakladka« bo občina vložila v javna dela

Med deset rajonov porazdelili 2.283.000 evrov

Župan krajevnim svetom predstavil seznam del - Nekaj denarja tudi za širitev pokopališč v Podgori in Pevmi

Goriška občinska uprava je določila porazdelitev »zakladka« med desetimi rajonskimi sveti. Seznam javnih del, v kateri bodo skupno vložili 2.283.200 evrov, kar je dober del ostanka proračunskih sredstev iz prejšnjih let, je včeraj predsednikom rajonskih svetov predstavil goriški župan Ettore Romoli. Le-ta se je sicer s predstavniki krajevnih svetov za Štandrež, Podgoro, Pevmo-Štmaver-Oslavje, Svetogorsko četrt-Placuto, Ločnik, Podturn-Sv. Ano, Madonino, Stražce, mestno središče in Rojce že sestal maja, da bi se seznanil s potrebami in prioritetai rajonov, na včerajšnjem sestanku pa je prikazal predlog uprave za porazdelitev denarja, ki je bil vključena v občinski obračun za leto 2009.

»Vsak predel občine je prejel denar na podlagi zahtev in problematik, s katerimi so me pred meseci seznanili predsedniki, ob tem pa smo upoštevali tudi število prebivalcev vsakega rajona in prioritete posebej. Zato bodo nekateri prejeli večjo vsoto, drugi pa manjšo,« je povedal župan Romoli in poudaril, da je uprava skušala ugoditi željam in potrebam vseh. »Predstavniki rajonskih svetov bodo imeli nekaj časa, da preučijo seznam in podajo morebitne pripombe in predloge. Manjše spremembe je seveda mogoče uvesti, korenite pa težko,« je povedal župan.

Največji delež »zakladka« si je zagotovil Ločnik, ki bo prejel 425.150 evrov, drugi na lestvici pa je krajevni svet Podturn-Sv. Ana, kateremu je uprava dodelila 375.400 evrov. Pevma, Oslavje in Štmaver bodo imeli na voljo 246.000 evrov, Stražce 273.000 evrov, rajonski svet za goriško mestno središče pa 111.400 evrov. Podgori bo šlo 198.500 evrov, severni mestni četrti Svetogorska-Placuta 201.950 evrov. Rajonski svet za Madonino bo deležen vsote 122.300 evrov, Štandrež 227.500 evrov, Rojcam pa so namenili 101.900 evrov proračunskih sredstev. Na seznamu so tudi nekateri posegi, na katera čakajo rajonski sveti že dolgo let. Med temi je so na primer širitev pokopališča v Podgori in v Pevmi, popravilo parkirišča v Ulici Carso in pešpot do štandreškega vrta. Vsi rajoni bodo prejeli isto vsoto za izboljšanje javne razsvetljave (22.000 evrov) in za ureditev javnih zelenic (18.000 evrov). (Ale)

Spisek, ki ga je župan včeraj orisal članom rajonskih svetov - poleg predsednika je bil vabljen še predstavnik opozicije v vsakem rajonu -, navaja:

PEVMA, ŠTMAVER IN OSLAJVE: prometna ureditev 84.000 evrov (5.000 evrov za ureditev vhoda na parkirišče ob pevmskem vrtcu, 70.000 za ceste v Štmavru in 9.000 za splošno vzdrževanje cest); širitev pokopališča 95.000 evrov; vrtec 25.000 evrov; igrala in urbana oprema 2.100 evrov;

STRAŽCE: prometne povezave 159.000 evrov; šole 20.000 evrov; igrala in urbana oprema 4.000 evrov; šport 50.000 evrov;

MESTNO SREDIŠČE: prometne povezave 24.000 evrov; vodometi 15.000 evrov; šole 15.000 evrov; igrala in urbana oprema 9.400 evrov; šport 8.000 evrov;

LOČNIK: prometne povezave 229.000 evrov; pokopališče 100.000 evrov; šola in vrtec 50.000 evrov; igrala 3.150 evrov; šport 3.000 evrov.

PODGORA: prometne povezave: 39.000 evrov (Ulica Grappate 30.000 evrov, splošno vzdrževanje 9.000 evrov); širitev pokopališča: 95.000 evrov; igrala in urbana oprema: 2.500 evrov; šport: 22.000 evrov.

SVETOGORSKA-PLACUTA: prometna ureditev 129.000 evrov; vrtec in jasli 30.200 evrov; igrala in urbana oprema 2.750 evrov;

PODTURN-SV. ANA: prometna ureditev 239.000 evrov (načrtovanje trgov 40.000 evrov, Ulica Duse 190.000 evrov, splošno vzdrževanje 9.000 evrov); šola, vrtec in jasli 90.000 evrov; igrala in urbana oprema 6.400 evrov;

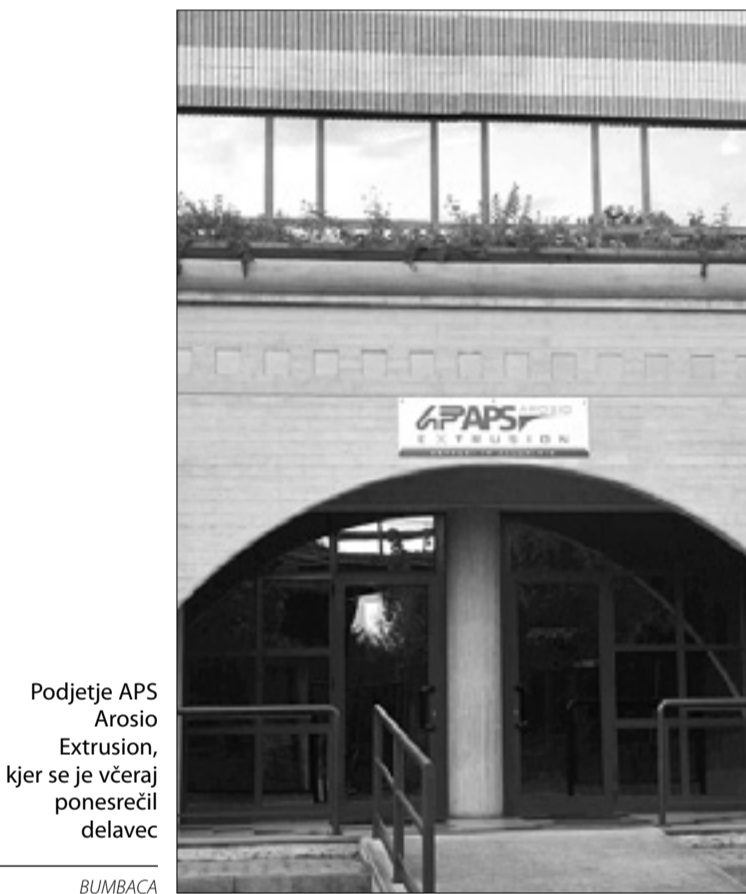
MADONINA: prometna ureditev 69.000 evrov (60.000 evrov za ceste ob skate-parku, 9.000 evrov za splošno vzdrževanje); igrala in urbana oprema 3.430 evrov; šport 10.000 evrov;

ŠTANDREŽ: prometna ureditev 149.000 evrov (Ulice San Michele, Trivigiano in Tabaj 100.000 evrov, pešpot do vrta 40.000 evrov); igrala in urbana oprema 3.500 evrov; šport 35.000 evrov;

ROJCE: prometna ureditev 49.000 evrov (načrt za krožišče na Trgu Divisione Mantova, 30.000 za parkirišče v Ulici Carso, 9.000 za splošno vzdrževanje); igrala in urbana oprema 2.900 evrov; šport 10.000 evrov.

MARIANO - Nesreča pri delu

Tekoči trak zadel delavca v dimlje

Podjetje APS Arosio Extrusion, kjer se je včeraj ponesrečil delavec

BUMBACA

V industrijski coni v Marianu se je včeraj hudo poškodoval 56-letni delavec. Moškega, ki je zaposlen v železarski tovarni, so reševalci odpeljali v videmsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje s pridržano prognozo. T.F. je zadobil resne telesne poškodbe, v smrtni nevarnosti pa naj ne bi bil.

Nesreča se je zgodila okrog 12.30 v tovarni podjetja APS Arosio Extrusion v Ulici Volta 1, v industrijski coni v Marianu. 56-letnega T.F. iz Romansa je med delom zadel v dimlje tekoči trak stroja,

ki ga uporabljajo za nategovanje aluminija. Delavcu, ki se je zaradi bolečin zgrudil na tla, so priskočili na pomoč sodelavci, ki so poklicali hitro službo 118. Reševalci so poskrbeli za prihod helikopterja, ki je ponesrečenca odpeljal v videmsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje s pridržano prognozo. Na kraju so posredovali karabinjerji iz Mariana in osebe oddelka za preventivo in varnost na delovnem mestu, ki deluje pri goriškem zdravstvenem podjetju. Dinamika nesreče še ni povsem pojasnjena. (Ale)

ROŽNA DOLINA

Judovsko pokopališče s kavarno višjega nivoja

V nekdanjem goriškem getu, kjer stoji sinagoga, se je sinoči začel tridnevni judovski festival, posvečen spomenu goriškega filozofa Carla Michelstaedterja. Festivalno dogajanje se bo nadaljevalo nocoj ob 20. uri, ko bodo na vrtu sinagoge uprizorili enodejansko predstavilo koncert klezmer glasbe. Vrhunec bo jutri, ko bodo že navsezgodaj, ob 8. uri, odprli tržnico in bolšjak. Ob 11. uri bo David Meghnagi predaval o judovskem humorju, ob 13. uri bo popularna animacija, pri kioskih pa bodo ljudi pogostili, kakor je bilo nekoč v goriški navadi. Ob 18.30 bo poklon Michelstaedterju pred njegovim domom na Travniku. Od 19. ure dalje se bo dogajanje vrnilo v nekdanji geto. Zaključilo se bo z judovsko družabnostjo v vrtu sinagoge.

Iz jutrišnjega programa izstopa ob 16.30 kolesarski izlet na judovsko pokopališče v Rožni Dolini, na Michelstaedterjev grob. Kočno pa je znana nova vsebina pokopališke stavbe. Pritlične prostore sta v našem vzel brata domačina, ki nameravata tam urediti kavarno višjega nivoja. Najemne pogodbe sicer še niso podpisane, pojasnjuje predsednik krajevne skupnosti Valter Vodopivec: »Stvari se namreč odvijajo počasneje, kot smo pričakovali. Objekt namreč nima uporabnega dovoljenja. Doslej so najemniki v njem dejavnost opravljali na podlagi inšpekcijskih odločb, kar je stara zakonodaja tudi dovoljevala. Zato bi sedaj radi stvari uredili, da bodo v skladu z zakonom.« Za prostore, v katerih bo lokal, je torej treba še urediti spremembo namembnosti. Krajevna skupnost Rožna Dolina, ki je lastnica objekta, je tako spodnje prostore oddala v najem domačinoma, ki bosta tam uredila prijetno kavarno, v kateri bo prevladovalo mirno vzdušje. Tudi urnik obratovanja lokala naj ne bi segal v pozne nočne ure. »To bo lokal na visokem nivoju, saj bo tam zaradi višine najemnine treba prilagoditi cene in nivo ponudbe,« dodaja Vodopivec. V zgornjem nadstropju objekta pa bodo prostor našla lokalna društva, za katera na sedanjih lokacijah v Stari Gori že dolgo ni več dovolj prostora.

Objekt, ki je po izselitvi igralnice Fortuna sameval dobro leto, so v osemdesetih letih minulega stoletja zgradili krajani na mestu, kjer je nekoč stala judovska kapelica. Tamkajšnje judovsko pokopališče vzdržuje Krajevna skupnost Rožna Dolina in je največje tovrstno pokopališče v Sloveniji. (km)

Kočija iz leta 1860 je delček goriške zgodovine

Občina bo odkupila kočijo št. 1

Goriška občina bo odkupila kočijo št. 1, s katero se je leta 28. junija 1860 začela zgodovina javnih prevozov v Gorici. Da kočija iz 19. stoletja še vedno obstaja, je goriška občinska uprava izvedela konec junija med mednarodnim tekmovanjem »Konji v mestu«, na zadnjem zasedanju občinskega odbora pa je sprejela sklep, na podlagi katerega bo začela pogajanja za odkup prevoznega sredstva z zasebnikom, ki ga ima v lasti. »Kočija je pričevanje goriške zgodovine. Občina jo namerava vključiti v svoje premoženje in preprečiti, da bi zaradi morebitne prodaje zapustila mesto,« piše v sklepu občinskega odbora.

DEVETAKI - Okolje 2000

»En tovornjak vsaki dve minuti«

Združenje zaskrbljeno zaradi posledicam širitve kamnoloma

En kamion vsaki dve minuti in povečano zvočno onesnaževanje. To bosta po ocenah združenja Okolje 2000 rezultata širitve kamnoloma pri Devetakah, ki ga načrtuje podjetje Granulati calcarei. Pri preučevanju dokumentacije o učinkih na okolje (VIA), ki jo v zvezi z načrtom širitve zbira pristojni deželni uradi, se je združenje iz Dola zaustavilo predvsem pri podatkih o prometu in hrupu na cesti, ki pelje do kamnoloma.

»Ti potrjujejo nevarnost, na katero smo že opozarjali pred meseci, in sicer na dejstvo, da se bo s širitvijo kamnoloma tovorni promet močno povečal. Takrat smo ocenjevali, da bo mimo peljal en kamion vsake tri minute. Občinska uprava se je takrat takoj oglasila preko svetnika, ki je rekel, da zganjamo alarmizem. Svetnik nas sicer ni imenoval, kar pa sploh ni bilo potrebno,« piše Ballarini in nadaljuje: »Če pa preberemo dokumentacijo o učinkih na okolje, ki predvideva prehod 171 kamionov dnevno, nam postane jasno, da nismo zganjali alarmizma, pač pa le opozarjali na zakrito resnico. Slika je sicer še slabša, kot smo si pred meseci mislili, saj bo po cesti št. 55 peljal en tovornjak vsaki dve minuti.« Pri merjenju zvočnega onesnaževanja, pravi Ballarini, se načrt za širitev kamnoloma sklicuje na podatke o prometu na državni cesti št. 55 iz let 1999-2000. »Takrat je mimo peljalo tovornjakov 400 dnevno,« je povedal predsednik združenja in opozoril, da takratni podatki niso več aktualni. Po dolgoletnih bitkah, posegih prefekta in drugih ukrepah, pravi Ballarini, je danes tovorni promet za približno 60% manjši od tistega, ki so ga imeli leta 2000. »Zdaj tvegamo, da se vrnemo na položaj izpred desetih let, zvočno onesnaževanje pa bi lahko bilo še huje, saj proizvajajo tovornjaki, naloženi s kamenjem, močnejši hrup,« je zaključil Ballarini. (Ale)

TRŽIČ - Eaton Automotive

Delavci bodo dobili denar, do katerega imajo pravico

VILEŠ - Nesreča Spopad z avtom se za kolesarko ni dobro končal

Na deželni cesti 351 med občinama Gradišče in Vileš je včeraj zvečer prišlo do prometne nesreče, v katero sta bila vpletena kolesarka in avtomobil. V trčenju je bila ranjena 69-letna kolesarka N.C. iz Vileša, ki so jo z rešilnim helikopterjem prepeljali v tržaško bolnišnico na Katinaro. Utrpela je več udarcev in zlomov, po večrajšjih podatkih pa naj bi ne tvegala življenja. Voznik osebnega avtomobila P.L. iz Ville Vicentine v nesreči ni utrpel poškodb. Na kraju je ob rešilni službi 118 posredovala tudi patrulja karabinjerjev iz Gradišča, ki preučujejo dinamiko nesreče.

Delavcem tovarne Eaton Automotive iz Tržiča je bila tudi uradno priznana dopolnilna blagajna po zakonski izjemi. Ministrski odlok, ki to določa, je bil sicer podpisan že 8. avgusta, šele pred nekaj dnevi pa je bil objavljen na spletni strani rimskega ministrstva za delo. Dokument, ki ga je pričakovalo 280 delavcev tržičkega obrata, je ministrstvo podpisalo tri dni po protestni manifestaciji pred goriško prefekturo. Sindikati so že pred protestno akcijo večkrat opozorili na potrebo po podpisu odloka, saj je bil to pogoj za izplačilo denarja iz dopolnilne blagajne tako delavcem tovarne Eaton kot tudi delavcem podjetij Eurogroup in Adriatica, ki je podizvajalec družbe Fincantieri, cilj pa so dosegli le po manifestaciji. »Za razpoložljivost in občutljivost se moramo zahvaliti goriški prefektinji Marii Augusti Marrosu in županu iz Tržiča Gianfrancu Pizzolittu,« je povedal predstavnik sindikata FIOM Livio Menon, po katerem bo podpis odloka končno omogočil, da bodo delavci prejeli denar, do katerega imajo pravico. Del denarja - dve zaostali mesečni plačili in jim je sicer pred dvema tednoma že izplačal zavod Inps.

TRŽIČ - Slovenski zaključek niza prireditev ob stoletnici ladjedelnice

Slovinci, Italijani, Furlani in Bežjaki z ramo ob rami

Slovenski delavci dodana vrednost zaradi proizvodnih sposobnosti

Nastopajoči in občinstvo na trgu v Pancanu, nekaj sto metrov od ladjedelniškega vhoda

ALTRAN

V četrtek se je na zaključni prireditvi iz svojevrstnega niza pobud ob 100-letnici tržiške ladjedelnice zbralo na notranjem majhnem trgu v Pancanu, nekaj sto metrov od ladjedelniškega vhoda, okrog sto oseb. Kraj je zelo primeren za prireditve na prostem, zaveten, za vsebine četrtkovega večera pa nenadomestljiv; na njem je namreč spomenik posvečen delavcem, ki so najprej hiral, nato pa umrli zaradi azbestoze. Zgovoren je napis, ki v prevodu zveni: »Gradili so morske zvezde, umorili jih je prah - izdal jih je profit«. Večer z naslovom »Živeti z ladjedelnico« so priredila tri slovenska društva, ki delujejo v Laškem. Poglavitna točka je bila predstavitev knjige z istoimenskim naslovom. Po uvodnem pozdravu Damiane Kobal je voščila tržiške občinske uprave posredovala odbornica za kulturo Paola Benes, ki je izrazila zadovoljstvo nad uresničitvijo pobude, se zahvalila trem društvom in napovedala skorajšnji zaključek vrste del v delavskem naselju Pancanu, ki bodo ovrednotila celotno okolje in privabila vanj ljudi tudi od drugod, saj bo na ogled delavski muzej o arheologiji tamkajšnje proizvodnje.

Moški trio zbori Starši Ensemble je ob klavirski spremljavi zapel socialno balado, ki jo je v italijanskem narečju napisal Livio Glavich, glasbeno aranžirala pa pevovodkinja zboru Združenja staršev romjanske šole Silvia Pierotti. Zgodovinar Giulio Melinato, ki je že od leta 2007 sodeloval pri pripravah na ladjedelniško okroglo obletnico, je nato predstavil navedeno knjigo na svojstven način, saj ni obnovil njene vsebine, temveč je oblikoval časovni okvir celotne tržiške ladjedelniške pripovedi s specifično slovensko prisotnostjo v njej. Pravzaprav ni šlo za golo prisotnost, temveč za dodano vrednost, ki so jo Slovenci predstavljali kot zaposleni in kot družbena skupnost. Kot zaposleni zaradi svojih izvornih proizvodnih sposobnosti, ki so se še kako pokazale pri gradnji ogromnih ladij - leta 1912 na primer so v Trziču splavili največjo ladjo v Sredozemlju -, kasneje kot skupnost pa zaradi že oblikovanih družbenih prepričan, vedenj in perspektiv, ki so jih nakazovali. Pospševali so potek družbenega dozorevanja v vseh približno 10.000 zaposlenih v tržiški industriji. Zelo zgodaj so se zavedali, zakaj je profitašistična drža potrebna in nujna; vnaprej so vedeli, kako se bodo dogajanja razvijala med vojno in po vojni. Zanimiv drobec: zgodovinar je poslušalce opozoril, da je potek dogodkov bil v naših krajih povsem drugačen kot v ostalih delih Italije. Na primer: v zavesti imamo, da se je Italija po vojni odločala za republiko ali potrđitev monarhije. V šolah nas tako učijo, a pozabljajo povedati, da se to sploh ni tikalo naših krajev. Tudi ni bilo plebiscita, ker so bile razmere drugačne, mnogo bolj zapletene. Sedaj pa jih na primer v Milanu pod vplivom propagande zadnjih let skrajno poenostavljajo v binom »infojbitirani - infojbitirani«.

Po klavirskem predahu, ki ga je odigrala Francesca Minetto (tudi sicer je spremljala pevske nastope), so si prisotni ogledali dokumentarni film »Maria e Libertas«. Gre za pričevanja dveh delavk, zaposlenih v ladjedelnici med drugo svetovno vojno, ki ju spremlja nizevanje številnih in zelo izrazitih posnetkov o pogojih gradnje velikih ladij pred nekaj desetletji, ki pa so manj oddaljena, kot si včasih predstavljamo. Do-

kumentarec, ki je prejel več prvih nagrad tudi na državni ravni, je delo dijakov liceja Buonarroti ob pomoči mentorjev in pod režijo Ivana Gergoleta.

Posrečen je bil priklic pesmi o življenju dveh zakoncev, ki sta se zaradi protislovnih delovnih izmen uspešno dnevno srečevali le za bežen pozdrav. Posrečen zato, ker izvira ta pesem iz vrste liričnega in ne zgolj uporniškega repertoarja delavskega gibanja. Če dodamo, da je nastala leta 1967 v krogu skupine Cantastorie, katere člani so bili Amodei, Calvino, Rodari, Eco ..., je kakovost na dlani.

Ob živahnem, polnem in vsebinsko izvornem napovedovanju, ko pa bi slovenščina bila lahko več zastopana, je spregovoril tudi Danilo Peric, sindikalist, ladjedelniški delavec in živ arhiv ladjedelniškega dogajanja v povojnem obdobju. Poudaril je, da je predstavljena knjiga tehtno dopolnilo tisti, ki jo je ob 100-letnici izdal sindikat CGIL. Nanizal je vrsto značilnosti iz tržiškega delavskega sveta, ki jih nimamo v zavesti prav vsak dan. V primerjavi z ladjedelnicami v Genovi, Livornu, Neaplju je sestava zaposlenih v Trziču bila povsem drugačna: tam enovita, nacionalno in jezikovno kompaktna, v okviru katere ni bilo različnih izvorov, izkušeni in teženj, tu pa raznolikost med Slovenci, Italijani, Furlani, Bežjaki. Kljub temu in kljub iskrenju mnenj pa značilna delavska enotnost z dogovorjenimi skupnimi rešitvami. Nikoli ni kot sindikalni predstavnik doživel kakšno diskriminacijo med članstvom. Je pa prej fašizem vse zapletel in ustvarjal napetosti. O njegovih diskriminacijah pa naslednje: v zavesti vseh državljanov je protijudovska zakonodaja, o kateri se upravičeno mnogo govori, a protislovenska zakonodaja je 15 let starejša - šole, priimki, premeščanje uslužbencev, preposed jezika ...

Večer se je zaključil s pevskima točkama. Najprej je bila na vrsti Predinova »Pod poraščeno titovko«, nato pa pesem Liliane Visintin »Umirjeno morje - Mare calmissimo« v izvedbi in s ponovitvijo Starši Ensemble. V vseh pevskih točkah je kot solopevka nastopala Lara Peric. (ar)

POKRAJINA - Preliminarni načrt »muzeja na prostem«

V topovskih galerijah zvočni in svetlobni efekti

Na goriški pokrajini so včeraj predstavili preliminarni načrt muzeja na prostem, ki sodi v okvir širokopoteznega projekta Kras 2014+, namenjenega ovrednotenju in turistični promociji Krasa. »Načrt je startal leta 2007, z njim pa ne želimo le obuditi spomina na prvo svetovno vojno, ampak tudi ovrednotiti okoljsko in eno-gastronomsko ponudbo Krasa,« pravi podpredsednica pokrajine Roberta De Martin in pojasnjuje: »Na takšen način želimo okrečiti sodelovanje s slovenskim Krasom in z ostalimi narodi, ki so s Krasom povezani in nanj navezani zaradi tragičnega dogajanja med prvo vojno, kot na primer Madžari.«

Na razpis za načrtovanje tovrstnega muzeja se je odzvalo 27 arhitekturnih studiov, med njimi pa so izbrali navezo švicarskih in italijanskih arhitektov pod vodstvom švicarskega okoljskega arhitekta Paola Bürgija. Njihov načrt cilja na ovrednotenje treh kraških območij, ki jih bodo med seboj povezali: spominjski park na Debeli Griži, kostnica v Redipulji in prazgodovinsko gradišče na Gradini. Načrtu, ki ga je notranje ministrstvo odobrilo v ponedeljek, je dežela FJK namerala štiri milijone evrov. »Upamo, da bo leta 2014 naš projekt vključen v evropsko mrežo, ki povezuje lokacije, za-

Takšen bo novi muzej na Debeli Griži

znamovane s spominom na prvo svetovno vojno,« dodaja De Martinova.

Inženir Flavio Gabriellini je včeraj podrobneje orisal načrt spomeniškega območja na Debeli Griži: »Najprej nameravamo preurediti današnji muzejski sedež, ki ne bo več samo muzej, a bo dobil tudi sejno sobo. Nekdanje topovske

GORICA Pomoč za Selvaggio

Izobraževanje prizadetega dekleta

»Na ozemlju dežele Furlanije-Juljske krajine je treba najti zavod, kjer bo 18-letno goriško dekle lahko nadaljevalo svojo vzgojno pot in ohranilo že usvojene spretnosti.« S temi besedami se je na deželna odborica za zdravstvo Vladimir Koscica obrnila deželna svetica Ljudstva svobode Alessia Rosolen, ki se je zavzela za pomoč duševno prizadetemu dekletu iz Gorice, ki po zaključku izobraževalnega ciklusa na nižji srednji šoli nima več možnosti nadaljevanja svoje vzgojne poti.

Javnost je za pomoč zaprosila mati 18-letnice, ki je v pismu opisala svojo in hčerkino stisko. Selvaggia, ki od otroštva sobiva s hudo boleznijo, je junija letos zaključila svojo izobraževalno in vzgojno izkušnjo na nižji srednji šoli. Ker je polnoletna, nima pravice, da začne z drugim izobraževalnim ciklusom. Njena mati, ki med drugim skrbi tudi za dve starejši osebi, ki nista samostojni, je potrkala na mnoga vrata. Iskala je središče, kjer bi lahko hči nadaljevala svojo izobraževalno pot, vendar nihče ni dekleta sprejel. Naposled se je Selvaggina mati obrnila na urad za socialno in se začasno odrekla službi, brez mesečne plače pa ne bo mogla zdržati v nedogled. »Nujno je treba ugotoviti, katere možnosti ponujajo dekletu strukture na deželnem ozemlju. Če ne bo rešitve, bo moral ukrepati deželni odbor in zapolniti zakonsko vrzel,« trdi Alessia Rosolen v svoji interpelaciji, ki jo je naslovila na odbornika za zdravstvo.

galerije pa bodo postale sestavni del novega muzeja. Do njih bo vodil tunel z zvočnimi in svetlobnimi efekti. Prostor pred muzejem bo preurejen in ureden bo novo parkirišče. Posebej bomo pozorni, da ne bomo škodili okolju, vsi prostori pa bodo tako urejeni, da jih bodo lahko obiskale tudi osebe na vozičku, kar jim danes ni omogočeno. Povedal je še, da bodo preuredili pešpot, ki povezuje Gradino z Gradščem (Castellazzo) in zavetiščem Cadorna, kjer naj bi uredili razgledišče. Obenem bodo opravili manjša dela v kostnici v Redipulji. Na novo urejene lokacije bodo nazadnje povezali in jih promovirali s kapilarnim naborom informativnih tabel in smerokazov.

»Zavedamo se, da bomo vse to uresničili na zelo občutljivem območju. O tem govori podatek, da je v zadnjih sto letih na Krasu izumrlo kar 30 odstotkov rastlinskih vrst. Ta načrt je izrednega pomena, saj Kras zasluži, da ga iz vseh vidikov ovrednotimo. Ima edinstvene značilnosti, ki jih ne smemo zanemarjati. Izkoristiti jih moramo, da jih odkrijemo tudi ljudje, ki niso na Krasu doma,« je poudarila odbornica za okolje Mara Černic. Na pokrajini pojasnjuje, da načrtovanje še vedno poteka, dela pa naj bi se začela predvidoma jeseni 2011. (av)

GRADEŠKA LAGUNA - Za ljubitelje morja in dobre hrane

Z ladjo na degustacijo

Trije različni izleti - V sodelovanju z LAS Kras se bodo predstavili tudi kraški proizvajalci

Sladkosneda laguna (»Laguna Golsa«) je naslov kulinarične pobude, ki bo jutri privabila v Gradež in njeno lagunarno nekaj radovednežev in sladokuscev. Oglede in pokušnjo krajevnih dobrot prirejajo gradeška in deželna turistična ustanova v sodelovanju z gradeškimi gostinci in nekaterimi proizvajalci iz FJK. Med njimi so tudi kraški proizvajalci.

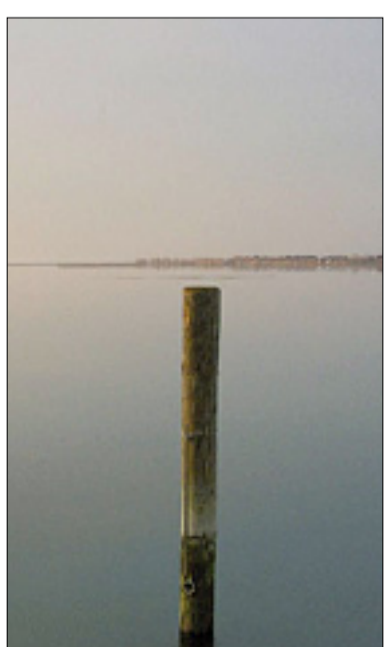
Začetek bo ob 10. uri, ko bo ladja prvič zapustila pomol Torpedinieri v Gradežu in odplula proti bližnjemu otoku Ravaiarina, od koder bodo manjše ladje plule po laguni proti ostalim trem prizoriščem. Na otoku Ravaiarina bodo gostje lahko okusili krožnike šestih gradeških restavracij, si

ogledali fotografsko razstavo, spoznali delo ribičev in se sprostili s termalno ponudbo gradeških term.

Tri manjše ladje pa bodo popeljele goste na tri tematske izlete. Prvi, najdaljši, je vodeni ogled lagune, na krovu pa degustacija pršuta San Daniele in sira Montasio s kapljico bivšega tokaja, danes friulana. Druga progga bo goste popeljala med »casone«, tipične ribiške kočice v laguni. Ustavili se bodo v treh, kjer bo pokušnja briških vin, komaj ulovljenih sardel in kraških proizvodov; koordinacijo kraških proizvajalcev je vodil LAS Kras, njihovo predstavitev pa podprla Zadržna kraška banka. Tretja ladja bo plula na otok Valle del Mo-

ro, kjer bodo tudi degustacije številnih dobrot naše dežele.

Povezava med Gradežem in otokom Ravaiarina bo stalna. Število razpoložljivih mest pa ni neomejeno, tako da je, tudi glede na lanske odzive, priporočljiva rezervacija (v vseh uradih deželne turistične agencije, v Gorici na Korzu ali gledališču Verdi). Kotizacija stane 35 evrov, vključeni so vsi prevozi in osem degustacij. Zadnji prevoz iz Gradeža bo ob 16. uri, od otoka Ravaiarina pa bodo ladje zadnjič odplule ob 17. uri za ogled lagune, povratek v Gradež pa bo možen ob 19. ure. Poskrbljeno bo tudi za brezplačno parkirišče v Sacchi dei Moreri in avtobusno povezavo do pomola. (av)

Gradeška laguna

FOTO A.W.

ŠEMPETER - Predsednik vlade Borut Pahor govornik na proslavi

V Iskri Avtoelektriki jubilej z optimizmom

Prodaja narasla, naročila imajo - Premier obiskal tudi prenovljeni dvorec Coronini

»Vaše podjetje je navdih ne le za Goriško in Primorsko, temveč celotno slovensko gospodarsko družbo. Vaš uspeh prihaja ob pravem času in je ilustracija tega, kar se dogaja na globalni ravni,« je na včerajšnji slovesnosti ob 50. obletnici šempeterske Iskre Avtoelektrike povedal častni gost in govornik, predsednik slovenske vlade Borut Pahor. V šempetrski družbi so 50. jubilej pričakali z optimizmom: prodaja je po lanskoletni krizi narasla, naročila imajo na istem nivoju do konca leta. Družba kar 99 odstotkov svojih izdelkov izvozi na globalne trge, največ v države zahodne Evrope, sledijo ZDA, Kitajska ... Skupno oskrbujejo 2.400 kupcev iz 58 držav. V Sloveniji zaposlujejo 1.800 ljudi, v tujini še skoraj 600. »Družba je usmerjena na produkte z višjo dodano vrednostjo na področju zaganjalnikov in alternatorjev, pogonskih sistemov in mehatronike. Vse bolj pa se usmerjamo v izdelke učinkovitejše rabe energije, to so tako imenovane zelene tehnologije, kjer so cilji manjša poraba fosilnih goriv, zmanjševanje škodljivih izpustov in izbira obnovljivih virov energije,« je vizijo podjetja orisal predsednik uprave, Edvin Sever.

Družba je v svoji 50-letni zgodovini doživela več pomembnih prelomnic, od prejetja certifikatov ISO 9001 in ISO 14001 v letih 1990 in 2000, do preoblikovanja v delniško družbo v letu 1991, vstopa na borzo leta 2003, do odprtja novih prostorov za program mehatronike v letu 2007. »Najpomembnejša prelomnica je bila po mojem mnenju pričetek izvoza alternatorjev leta 1965 v Francijo. Takrat se je podjetje soočilo z zelo zahtevnimi kupci za avtomobilsko industrijo. Pojavile so se zahteve po večji kakovosti izdelkov, po novih tehnoloških znanjih. Vodilni so morali takrat razmisliti, kako temu slediti. Pojavila se je potreba po ustanovitvi lastnega razvojnega oddelka leta 1979 - to je bil po mojem mnenju ključni mejnik za nadaljnji razvoj podjetja,« je pričrčan Sever, ki dodaja, da je podjetje, katelega vodi, vodilno podjetje v proizvodnji alternatorjev in zaganjalnikov v svetu.

»Po letu in pol se je Sloveniji uspelo vrniti med tista gospodarstva, ki okrevajo in lahko upajo, da bodo v prihodnjih dveh letih beležile pozitivno gospodarsko rast. Odpirali bomo nova delovna mesta, zaposlo-

Delavec v Iskrini Mehatroniki (desno), premier Borut Pahor med govorom na prireditvenem prostoru, kjer so zbrani Iskrašiči, upokojeanci, politiki in gospodarstveniki (spodaj)

FOTO K.M.

vali se bodo mladi, na zaposlenega bomo imeli višjo dodano vrednost. Povečali bomo izvoz. Slovenska ekonomija bo doživela temeljito prestrukturiranje. Speljali bomo reforme, ki jih očitno v časih, ko se je zdelo, da grde naloge niso neizogibne, pač nismo, za to bo vlada prevzela popolno odgovornost in to bom storil brez slehernega okle-

vanja,« je pred zbrano množico zaposlenih v Iskri, gospodarstvenikov in politikov napovedal Pahor.

Pahorja je pred udeležbo na slovesnosti Iskre Avtoelektrike v prostorih prenovljenega dvorca Coronini v Šempetru sprejel tamkajšnji župan Dragan Valenčič. Poleg objekta, ki ima status kulturnega spo-

Requiem za mir v svetu

Pri spomeniku Ara Pacis Mundi v Medeji se bodo jutri poklonili padlim v mednarodnih mirovnih misijah. Ob 19.45 bo polaganje zemlje iz Nasirije in Herata, ob 20.30 bo nagrajevanje natečaja »Film za mir«, sledil bo ob 20.45 koncert za mir v svetu. Ob solistih bodo Mozartov Requiem izvajali I Madrigalisti di Trieste in I Cameristi Triestini.

Grajski likovni natečaj

Jutri med 9. in 17. uro bo v parku Formentinijevega gradu v Števerjanu potekal likovni natečaj, ki je privabil preko 50 umetnikov. Žirija s pariškim predsednikom bo do zadnjega tajna, nagrajevanje bo ob 18. uri.

Robinova zabava

Pred novogoriško mestno hišo bo danes Robinova zabava. Program se bo začel ob 17. uri z aerobno vadbo »Zmigaj se«, nastopila bo tudi Amadea Colja s psičko Boro. Ob 18. uri bodo glasbeni nastopi, ob 20. uri nagradne igre, nato nastopi Mance Špik, Vilija Resnika in Nine Pušler. Ob 21.15 bo modna revija in nastop Elabande. Ob 22.20 sledi nastop Orlekov, Tinkare Kovač, skupin Boheme, Nude, The Maff, Shutdown in Chateau. Vstopnine ni. (km)

Ljubiteljska kultura

Na novogoriškem Bevkovem trgu in v Kromberku bo danes in jutri festival ljubiteljske kulture »Doma narejeno / doma izvedeno«. Danes ob 10. uri se na Bevkovem trgu predstavlja Prvačka pleh muzika z mažoretami. (km)

menika lokalnega pomena, si je premier ogledal še gradnjo doma upokojeincev v Vrtojbi, zvečer pa je na posestvu Movia v Goriških Brdih gostil srbskega predsednika Borisa Tadića na zasebni delovni večerji, kjer sta spregovorila o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

Katja Munih

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
ALLAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 16.45 - 18.30 - 20.15 - 22.00 »Shrek e vissero felici e contenti«.

Dvorana 2: 17.40 »L'apprendista stregone«; 20.00 - 22.00 »Letters to Juliet«.

Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Somewhere«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.00 - 22.10 »I mercenari - The expendables«.

Dvorana 2: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.15 »Shrek e vissero felici e contenti« (digital 3D).

Dvorana 3: 10.00 - 20.40 »The Karate Kid - La leggenda continua«.

Dvorana 4: 17.30 »L'apprendista stregone«; 20.10 - 22.00 »Urlo«.

Dvorana 5: 17.40 - 20.00 »Somewhere«; 22.10 »Nightmare«, prepovedan mladini pod 14. letom.

Izleti

SPDG obvešča udeležence izleta v Ribnico, v nedeljo, 5. septembra, da bo miniatvobus odpeljal ob 6.45 s parkirišča pri Rdeči hiši. Kosilo iz nahrbtnika; priporoča se točnost in primerno obutev ter oblačila. Za informacije in morebitna prosta mesta tel. 0481-882079 (Vlado).

PD ŠTANDEŽ prireja dvodnevni avtobusni izlet »Salzkamergut, Bavarska in lepa modra Donava« 11. in 12. septembra; informacije po tel. 0481-20678 (Božo med 12. in 14. uro) in tel. 347-9748704 (Vanja).

Čestitke

Pesem naša se razlega vse od Vrha do Prebenega, a najlepše se oglašja v Štandrežu ta Sraka naša. Tu na glas pojemo vsi, naš LIVIO 40. rojstni dan slavi. Vse najboljše mu iz srca voščiči Sračja klapa vsa.

Danes bo na Vrhu veselo, plesalo se bo in prešerno pelo; naj se razlega na vse strani, naš LIVIO rojstni dan slavi. 20 poljubčkov na levo, 20 poljubčkov na desno, veliko sreče, veselja in zdravja mu z vso žlahto pošiljata Anisja in Zarja.

Obvestila

KD DANICA prireja danes in jutri moški in ženski turnir v nogometu. Začetek tekem bo danes ob 9. uri, jutri ob 13. uri. Nocj bo koncert glasbenih skupin Radio Wave in Danger cover band.

SOVODENJSKA OBČINSKA UPRAVA vabi občane na informativno srečanje o poteku del v sklopu širitve avtoceste Vileš-Gorica v ponedeljek, 6. septembra, ob 20.30 v dvorani Kulturnega doma v Sovodnjah.

Mali oglasi

ODLIČEN KROMPIR prodajamo v Sovodnjah ob Soči po 0,60 evrov na kg. Tel. 0481-882413.

PRODAM knjige Matematika 1, Algebra e geom. anal. 1+2, Corso base verde di mat. 3+4, Il calcolo int. e l'analisi num., Biologija 1 celica, Fizika in svet fiz.3, Per leggere a, b, c, d, Gramm. it. modul., Letteratura Tomo 3a, 3b, 4a, 4b. Tel. 340-0030154.

Pogrebi

DANES V GORICI: 8.45, Silvana Giacchetti por. Graziani iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Ignacija in na glavno pokopališče; 8.50, Felicita Buttolo por. Leban iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in v Spineo za upepelitev; 10.15, Angelo Turri iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

DANES V KRMINU: 10.30, Mario Sclauzero (ob 10.00 iz splošne bolnišnice v Gorici) v cerkvi Sv. Leopolda in na glavno pokopališče.

DANES V ROMJANU: 10.00, Iolanda Zolla (ob 9.55 iz glavnega pokopališča v Ronkah) v cerkvi in v Spineo za upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 9.50, Francesco Bolletti iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; 12.50, Mirella Revelant iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče in v Trst za upepelitev.

DANES V ŠTARANCANU: 11.00, Aldo Mainardis (ob 10.45 iz splošne bolnišnice v Tržiču) v cerkvi Sv. Petra in Pavla in v Trst za upepelitev.

Kam po bencin

Danes in jutri bodo na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
AGIP - Ul. Duca d'Aosta 74

ESSO - Ul. Brass 7/b

ERG - Ul. Brig. Re, na državni cesti 56 km 33+

TRŽIČ

ESSO - Ul. Boito 64

API - Ul. Grado

RONKE

SHELL - Ul. Redipuglia 25/a

ERG - Ul. Aquileia 35

FOLJAN-REDIPULJA

TOTAL - Ul. Pietro Micca 15

ŠLOVRENC

AGIP - Ul. Nazionale, na državni cesti 56

VILEŠ

ERG - Državna cesta 351 km 16+250

KRMIN

SHELL - Drevored Venezia Giulia 23

GORICA September se začena s Soško regato

Občina je izdala priročnico (italijansko) publikacijo z navedbo pobud, ki bodo potekale v Gorici v septembru. Namenjena je domačinom in seveda turistom. Za september so namreč pripravili raznolik program tako športnih kot kulturnih in enogastronomskih prireditev v organizaciji društev in javnih ustanov; med prireditelji so tudi slovenske organizacije.

Prvi dogodek bo že jutri, ko bo potekala 25. Soška regata; start bo pri čolnarni Kajak kluba Soške elektrarne v Solkanu ob 11. uri, cilj pa pod cestnim mostom v Podgori. 8. septembra bo v Gorici prva etapa kolesarske dirke po FJK, 12. septembra bosta prireditvi »Gorizia in bici« in »Mille ragazzi in piazza«, od 20. do 26. septembra pa bo v sodelovanju s sovodenjsko občino potekal v Gabrjah 6. mladinski nogometni turnir društva Skala. Istočasno v mestu že potekajo »Gorizia Jazz Workshop 2010«, mednarodni natečaj za violiniste »Rodolfo Lipizer« in 19. »Alpe Adria Puppet Festival«. Oživele so tudi likovne galerije, v Kulturnem domu so na ogled dela Lorette Dorbolò, v galeriji Dore Bassi pa razstavlja Valerio Nicolai, centru Lojze Bratuž pa amaterski fotograf. V mestu se pripravljajo nize prireditev v spomin na Carla Michelstaedterja, septembrski vrhunec pa bo šesta izvedba »Okusov na meji«. Stojnice z eno-gastronomskimi dobrotami bodo v obnovljenih ulicah mestnega središča od 23. do 26. septembra; po tem dogodku pa se obeta otvoritev obnovljenega Travnika. (av)

NOVA GORICA - V 111. letu starosti Umrla je Tinca, najstarejša Slovenka

V novogoriškem domu upokojeencev je v četrtek dopoldan v 111. letu starosti umrla Katarina Marinič, najstarejša Slovenka. Tinca, kot so rekli čili in duhoviti gospe, je živela v dveh tisočletjih in treh stoletjih, saj je bila rojena leta 1899 v Desklah očetu Antonu in materi Mariji Gaberšček. Ko je lansko leto dopolnila 110 let, se je vpisala na seznam potrjenih še živčih »superstoletnikov« - tistih, ki imajo 110 let in več. 28. avgusta letos 28. avgusta letos je bila Katarina Marinič na seznamu 80 potrjenih »superstoletnikov« (77 žensk in 3 moški) na 56. mestu. Tinca je bila sicer edina »superstoletnica« v vzhodni Evropi.

Katarina Marinič je od leta 1997 živela v novogoriškem domu upokojeencev, kamor so jo pripeljali po zlomu kolka. Umrla je slaba dva meseca pred svojim 111. rojstnim dnevom, ki ga je imela 30. oktobra. V Katarinini družini je bilo deset otrok, ona je bila deveta po vrsti. Osnovno šolo je obiskovala v Desklah. Leta 1915 je morala družina zaradi fronte zbežati. Štiri leta so nato preživel v Avstriji, kjer je Katarina dve leti delala v dunajski tovarni čokolade, preostali dve leti pa je obiskovala gostinsko šolo v Bruku. Leta 1918 so se vrnili domov, kjer so na-

KATARINA MARINIČ
FOTO K.M.

šli le ruševine. Tedaj je veliko ljudi odhajalo v Ameriko, ona pa je ostala. Leta 1929 se je v Desklah poročila z Rudolfom Mariničem, ki je bil med drugo svetovno vojno v partizanih. Umrl je leta 1967 in, ker nista imela otrok, je Katarina ostala sama. Kar trideset let je sama živela v rodni hiši v Desklah. V novogoriški dom upokojeencev je prišla pred trinajstimi leti in še do pred dvema mesecema, ko se ji je zdravstveno stanje poslabšalo, je nujna opravila še vedno postorila sama. Zelo se je razveselila vsakega obiska, še posebej katerega od svojih osmih nečakov. Na lanskoletno praznovanje njene 110. rojstnega dne je prišel tudi predsednik države Danilo Türk, ki je rekorderki voščil in polaskal s prispodobno, da predstavlja najzrelejši cvet vseh slovenskih deklet. (km)

SLOVENIJA TA TEDEN

Stranke stoj, neodvisni naprej

VOJKO FLEGAR

Čez teden dni se bo v Sloveniji uradno začela kampanja pred lokalnimi volitvami, sedmimi v samostojni državi. Večina županskih in svetniških kandidatov je že znana in tako tudi to, da se bo večina sedanjih županov v več kot 200 slovenskih občinah potegovala za nov mandat. V tridesetih primerih sega kontinuiteta vse tja do prvih lokalnih volitev leta 1994; toliko občin ima namreč istega župana že od takrat.

Na občinskih volitvah pred štiri leti je največ, petino glasov dobila takrat največja vladna stranka premiera Janeza Janše, takoj za njo so bile številne neodvisne liste. Slednje so ustoličile največ županov (skoraj tretjino), uspešnejši kot županski kandidati po glasovih najmočnejše stranke pa so bili tudi kandidati iz takrat manjše vladne stranke SLS (dobili so jih približno četrtno). Delež neodvisnih oziroma nestranskih kandidatur za županska in svetniška mesta je iz volitev v volitve višji, prav tako njihova uspešnost. Poleg gole statistike o tem pričati tudi dejstvo, da nestranskih liste in župani od leta 2006 obvladujejo nekaj največjih mestnih občin z Ljubljano (v kateri Zoranu Jankoviču napovedujejo zanesljivo ponovno izvolitev, a tokrat verjetno brez absolutne večine za njegovo listo v mestnem svetu) na čelu. Spričo nezadovoljstva nad (vladnimi in opozicijskimi) strankami, parlamentom in vlado pa bi letos znali neodvisni celo »do tal potolči« stranskih kandidate. Nekateri javnomnenjske raziskave namreč napovedujejo, da bosta vsaj dve petini volivcev

podprli katero izmed nestranskih list.

Parlamentarne stranke tega trenda bodisi ne jemljejo resno bodisi iz prepričanja, da se mu lahko zoperstavijo le tako, v tekmo pošiljajo veliko svojih »preverjenih« imen. Še več, skoraj tretjina (29 od 90) poslancev bo kandidiralo za župane, med njimi pa jih bo spet skoraj tretjina, devet, iz največje (socialdemokratske) vladne stranke premiera Boruta Pahorja. Četrtna poslancev te stranke so že zdaj župani oziroma županje, vodja njene poslanske skupine pa je podžupan. Razen enega se bodo vsi sedanji socialdemokratski poslanski župani letos potegovali za nov mandat, poleg njih pa trije poslanci na novo. Ob tem pa je prav Pahor še junija letos dejal, da so poslanski župani oziroma županski poslanci »strukturni problem«, vodja poslanske skupine s njegove stranke pa, da je načeloma za nezdržljivost obeh funkcij. Načeloma, kajti poslanskemu mandatu se, tudi če bo izvoljen, ne name-rava odpovedati.

Nezdržljivost poslanskega in županskega mandata je Pahorjeva vladna koalicija zaradi številnih izpričanih primerov nespametnih in dragih odločitev parlamenta (župani-poslanci so, denimo, v program gradnje avtocest vsilili marsikatero lokalno infrastrukturo naložbo) pred letom dni poskušala uzakoniti. A ji je spodletelo prav zaradi nasprotovanja dela poslanske skupine premierove stranke. Ta se po novem zavzema, da bi bila nezdržljivost poslanske in županske funkcije uve-

ljavljena z naslednjimi državnozborskimi volitvami (leta 2012). Bolj točno, zavzema se za to, naj »poslanska skupina poskuša uveljaviti, da od parlamentarnih volitev 2012 združljivost ni več mogoča«. Če gre ta sklep razumeti kot »poskus uveljavitve« z volitvami leta 2012, potem bo o nezdržljivosti odločala sedanja poslanska skupina socialdemokratov. V njej pa zna biti, kot rečeno, devet županov. Pravega razloga, zakaj bi si ti prepovedali kandidirati za nov poslanski mandat ali zakaj bi se čez dve leti odpovedali županskemu, za katerega zdaj kandidirajo, ni videti.

Ima pa predsednik vlade v določnem smislu prav, ko pravi, da gre pri dvojnih funkcijah za »strukturni problem«. V naslednjih tednih bo to še posebej očitno, saj v parlament prihaja vrsta reformnih zakonov, »neprijetnih« za prenekatero skupino prebivalstva. Denimo upokojence, javne uslužbenke, študente, zdravnike ... Predsednik vlade resda zagotavlja, da »zaradi želje po zmagi na lokalnih volitvah vlada ne bo popuščala in bo v jesenskem času nadaljevala z začetimi reformami«, toda ne bi bilo prvič, da bi ga pri uresničitvi teh obljub na cedilu pustili prav njegovi poslanci. Pričakovano, z drugimi besedami, da bodo poslanski županski kandidati uspeli držati vsakebi obči in posamični interes, ni prav obetavno. Tudi zato, ker so kot kandidati na lokalnih volitvah v tekmi s konkurenti, ki lahko samo obljublajo, ni pa se jim treba braniti zaradi tega, »ker dežuje«.

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Sprostitev in šport

Vremena so še kolikor toliko lepa, da nas vabijo k preživljanju čim več časa na prostem, čeprav je znatno znižanje temperature pri nas že obrodilo zaprtje letošnje obmorske kopalne sezone. Poleti je priložnosti za gibanje veliko več. Zlasti otroci ga ljubijo in potrebujejo. Otroci radi tečejo in plezajo ter tekmujejo z vrstniki. Vse to utrjuje njihove telesne sposobnosti, hkrati pa širi njihove socialne kompetence.

Vedno na novo in vedno vztrajneje pa se po razvitem svetu širi opozorilo, da se večja števila otrok s prekomerno težo. Tudi pri nas. Ta negativni in nezdružljivi pojav je viden že pri otrocih, ki še ne hodijo v šolo. Pri predebelih otrocih se kaj kmalu pokažejo težave pri koordinaciji gibov. Strokovnjaki menijo, da so tisti otroci, ki se danes ne gibajo dovolj, jutrišnji bolniki. Sladkorna bolezen tipa II ni nič več samo obolenje v starosti, prav tako to velja za boleznin srca in ožilja, za težave s sklepi in bolečine v hrbtu. Vse več primerov teh boleznin je opaznih med mladino in najstniki.

Veliko vlogo pri navajanju na zdravo življenjsko gibanje odigrajo starši. Ti, kakor nešteto krat rečeno, so prvi in učinkoviti vzorniki. Do pomanjkanja gibanja pri otrocih pride iz najrazličnejših vzrokov. Velikokrat jim manjka primerno igrišče na prostem. To se pozna zlasti ob poletnih počitnicah in zlasti v mestih. Igranje na ulici ni priporočljivo zaradi prometa, stanovanja niso načrtovana za otroško igranje, sosedje so vedno bolj netolerantni do glasnejših zvokov in tako se otrokovo gibanje naenkrat omeji. Nadomestilo ga »sedežni« konjički: računalnik in televizija. Ponekod celo šole še vedno krajšajo ure gibalne vzgoje na račun drugih, »važnejših« predmetov. Še vedno je preveliko število tistih staršev, ki želijo svojim otrokom narediti življenje lagodno in jim pri tem nezavedno škodijo, ker jih »varujejo« pred naporom in gibanjem.

Taki starši bi morali najprej spremeniti svoje mišljenje. Gibanje ni napor in lagodje ni zdravje. Ze majhni otroci se lahko med igro primerno gibajo v stanovanju, če jim v kotičku pripravimo igralni prostor z žimnico, mehko preprogo in mnogimi blazinami, ki kar vabijo k igranju. Oпустimo pa zlasti razvado, da vsako najkrajšo pot opravimo z avtomobilom: v šolo, v vrtce, v trgovino, k zdravniku, k telovadbi, k skavtom, k tabornikom, k pevskim vajatim... Krajše vsakdanje poti so prav primerne za peš hojo ali pa za vožnjo s kolesom. Starši morajo biti pri tem zgled, kajti ob gibanju otroke učijo primerne udležbe v prometu in ustrezne naravnosti in sproščenosti narave.

Sprehodi, izleti in ekskurzije v naravo so stvari, ki jih otroci ljubijo, še zlasti v spremstvu cele družine. Modri starši take sprehode vnesejo v družinske dejavnosti kot prijetno »obredno« stalnico. Pomembno pa je, da gibanje in športna dejavnost otroka zabavata. Otroci, ki še ne hodijo v šolo, si želijo igranja prav povsod: v vrtcu, popoldne na igrišču, v parku ali doma na vrtu. Ko začnejo obiskovati šolo, se ob novih zadolžitvah velikokrat začne tak ali drugačen športni trening, ki bi moral biti čim bolj mnogostranski in nespecifičen, da bi se lahko polagoma utrdile vse otrokove motorične sposobnosti in da bi športno prenatanzanje (sploh pa ne tisto tekmovalne narave) ne prehitelo razvoja mišic in okostja mladega organizma. Idealno bi bilo, če bi lahko otrok izvajal sočasno razne športne panoge, ki utrjujejo različne sposobnosti: ekipni šport npr. pomagajo utrjevati sposobnosti koordinacije in vztrajnost, kolesarjenje krepi mišice in koncentracijo, plavanje pa otrokove osnovne motorične sposobnosti. Dovolj strokovno podprta športna

društva ponujajo tistim otrokom, ki jih vabijo medse, prav vse to, saj jim ne gre le za specializacijo v športu, ki ga zastopajo in za iskanje svoje-ga podmladka. Tak široko zasnovan raznolik športni program krepi vse otrokove telesne sposobnosti, hkrati pa mu daje še možnost spoznavanja različnih športnih disciplin in umirjeno odkrivanje tistega športa, ki se izkaže, da otroku najbolj leži. Tako se bo brez prisile sam odločil za šport, kateremu se bo mogoče kasneje predal v športnem društvu v celoti.

Kako torej odkriti pravi šport za našega otroka? Staršem včasih ni povsem jasno, ali naj svojega otroka vpišejo v tako športno dejavnost, ki bo primerna njegovemu spolu. Toda navadno dajejo otroci pri izbiri športa prednost povsem drugim razlogom. Tudi dekleta se navdušujejo za nogomet, mnogi dečki pa izbirajo kolesarjenje in zakaj pa ne, plesne veščine. Otrok se največkrat navdušuje nad tistim, kar navdušuje vrstnike, ni pa rečeno, da je to zanj najbolj primerno. Najbolje je, če ima možnost preizkusiti čim več ponujenih športnih panog, tudi tistih, ki niso zelo popularne. Kaj v tej smeri nudi zlasti najbližja okolica je podatek, ki bo olajšal delo staršem, in si ne bosta nakopala obveznosti otroka voziti v kilometre oddaljene kraje na trening ali tekmo. Najlepše je seveda takrat, ko na športno igrišče otrok lahko zahaja sam.

Tudi starši ne smejo dovoliti, da bi jim izbilo zameglili predsodki: če si želi njihov sin plesati, naj pleše in pri tem naj ga starši podpirajo. Prepričanje, da mora biti športna dejavnost nujno vezana na športno društvo, ne drži stoodstotno in se ga je treba do neke mere znebiti. Kolesarjenju, deskanju in podobnim dejavnostim se lahko posvečamo tudi samostojno in nezvano.

Vsak šport ne ustreza vsakemu otroku. Nekateri so za ekipne športe, drugi za individualne, kakor se pač kdo čuti po naravi ali stopnji razvoja. Nekateri športi zahtevajo osnovno opremo, ki največkrat ni poceni. Če je le mogoče, si vsaj v prvem času opremo za svojega otroka spodobimo, dokler se ne bomo prepričali, da je naš otrok dejansko vzljubil izbrani šport in se mu misli vsaj za nekaj časa posvetiti. Prihranili si bomo jezo in nejevoljo!

Navajati otroka na to, da vzljubi gibanje in ga vnese v svoj življenjski slog, pa je več kot mu le izbrati športno panogo. Je gradnja miselnosti, ki naj se je otrok navzame že od mladih nog. Ne glede na vreme, je gibanje na prostem vedno zdravo, če se seveda zanj oblečemo primerno.

Kako čudno je slišati: »V nedeljo smo si privoščili krasen izlet, šli smo z otroki v nakupovalni center in tam preživeli krasen popoldan!« Mimo tega, da odprtje trgovin ob nedeljah vzbuja pri marsikom najrazličnejše pomisleke, je tudi izbira cilja za tak nedeljski sprehod z družino neposrečena. Namesto sprostitvenega razgibanja in opazovanja narave, bo družina usmerjala vse svoje čute v to, kar nosi denar, kar je razstavljeno po izložbah in v nakup vsega, kar je mogoče potrebno in tistega, kar je odveč, kot načina preživljanja prostega časa in »sprostitve«. Tudi tako nekateri gradijo v svojih otrocih način razmišljanja, ki življenjsko ni najbolj soliden, zaradi česar bodo mogoče današnji malčki, ko bodo tudi sami starši, svoje otroke prav tako vodili na nedeljsko potrošniško »sprostitve« v trgovsko središče. (jec)

ODPRTA TRIBUNA - Na liceju Prešeren za skupne akcije Slovenska šola dvakrat plačuje manjšinski račun

Tudi na tržaškem liceju Prešeren zaskrbeno sledimo šolskemu dogajanju, ko smo najprej nekaj slišali in nato v tisku brali o krčenju števila razredov na šolah Slomšek, Stefan in Zois, in smo seveda vznemirjeni ter gotovo pripravljeno pristopiti k skupnim pobudam. Iz solidarnosti, iz skrbi za slovensko šolo v Italiji in ker so nam perspektive dijakov, družin, manjšine in širše družbe pri srcu, pa tudi ker dobro vemo, da v takih stvareh velja - danes tebi, jutri meni.

Dogaja se po dolgo znanem scenariju: najprej se uporabijo vsa v danih okoliščinah možna sredstva, da se število učencev na slovenskih šolah zmanjša, nato se šole omejujejo, ker da je učencev malo. Torej plačujemo »manjšinski račun« kar dvakrat. Tako je bilo v Trstu in Gorici vsaj od leta 1880, in nato pospešeno od leta 1918 in spet po letu 1947 in 1954. Zgodovinskih dejstev in arhivskih virov, ki to potrjujejo, žal res ne manjka. Kljub ustavnim načelom, državnim zakonom in mednarodnim pogodbam.

Benečiji so najprej dolgo podtikali, da sami ljudje nočejo slovenskega pouka, ko pa se je v prenovljenih okoliščinah pokazalo, da temu še zdaleč ni tako, se od časa do časa, tam enako kot drugod, izbirajo druga sredstva pritiska in omejevanja.

Pomislimo tudi, ob tem začetku šolskega leta, na mnoge mlajše, a večkrat ne tako mlade kolege, iz učiteljskih zborov in iz osebja, ki iz leta v leto ne vedo, ali jih bodo še kdaj vzeli na šolo.

To, in še kaj drugega, se dogaja vsakemu govorniku o kvaliteti, profesionalnosti, zaslugah, »človeških resurzih«, večkulturnosti, evropskosti, manjšinah kot bogastvu, skrbi za mlade in za družine, zmagi pluralizma in svobode in vsem drugim zvencim besedam navkljub. O občutkih, ki spremljajo nas starejše šolnike, pa je boljše, da sploh ne tratimo več besed in energije.

Že dolgo poslušamo refren o tem, da ni denarja, da so javne blagajne prazne. Smo mar revna družba, ki nima denarja ne za mlade in za šole, ne za stare in pokojnine? Le kam je torej šel denar v teh zadnjih dvajsetih letih? Nikar ne govorite o potratnih 80. letih 20. stoletja, v italijanskem šolstvu te potrate nismo nikdar užili. Da ni javnega denarja? Vzemimo lanski primer, ko je minister Brunetta za svojega zunanjega svetovalca vzel nekdanjega ministra De Michelisa, baje za 40.000 € (na spletu dobite kaj več podrobnosti o tej zgodbi). Prav pred nedavnim pa je italijansko zakladno ministrstvo dodelilo 800.000 € za prenovo prostorov za snujoč zasebni jezikovni licej pri Vareseju, ki ga ustanavlja g.a žena ministra Bossija, kljub temu da je predlagani program liceja dobil od Višjega šolskega sveta negativno mnenje. Tudi to se najde na spletu, pa čeprav do takih novic prideš bolj slučajno. Glavno pa je to, da so ponekod drugod za premagovanje gospodarske krize sklenili, da bodo več investirali prav v izobraževanje in v raziskovalne dejavnosti. Kaj šele da bi na teh področjih klestili. Na spletu se najdejo zanimive analize o šolstvu in o ekonomiji v Evropi in v svetu, tudi primerjalne, ki so večkrat precej daleč od tega, kar se glasno sliši. Kam gre torej denar? Komu gredo zemeljske dobrine? Razlike se že dvajset let večajo.

Kljub vsem takim homatijam nas k sreči v naslednjih dneh čakajo tudi novi načrti in nova pričakovanja, predvsem pa živahni in svetli pogledi naših učencev. Srečno novo šolsko leto, obilo lepih izkušenj in veliko novega znanja!

Marta Ivašič, članica Enotnega sindikalnega predstavnštva na Liceju Franceta Prešerna v Trstu

USTAVNO SODIŠČE Lokalnih volitev oktobra v Kopru ne bo

LJUBLJANA - Ustavno sodišče Republike Slovenije je včeraj sprejelo pobudo krajevnih skupnosti Ankaran in Mirna za začetek postopka za oceno ustavnosti zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij. Obenem so sodniki sklenili zadržati izvrševanje akta o razpisu lokalnih volitev v delu, ki se nanaša na volitve v Mestni občini Koper in v občini Trebnje. Kot piše v sklepu ustavnega sodišča, občinski organi in omenjenih občinah v času zadržanja ohranijo mandat, samo zadržanje pa začne učinkovati z vročitvijo sklepa predsedniku državnega zbora.

Pobudo za presojo ustavnosti in zakonitosti so vložili krajevni skupnosti Mirna in Ankaran, pobuda za ustanovitev občine Ankaran, neodvisni odbor za ustanovitev občine Mirna in nekaj deset fizičnih oseb. Vlagatelj so ustavnemu sodišču predlagali zadržanje izvajanja volitev v občinah Koper in Trebnje, dokler se dokončno ne opredeli, ali so bili postopki v zvezi z ustanavljanjem občin Ankaran in Mirna korektno izpeljani.

Pobudniki za ustanovitev občin Ankaran in Mirna so na ustavno sodišče sicer vložili tudi ustavno pritožbo zoper veto državnega sveta na novelo zakona o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij ter pobudo za presojo ustavnosti in zakonitosti omenjene novele zakona.

V koprski občini pa so nad odločitvijo sodišča ogorčeni, saj je "42.749 volilnim upravičencem v občini odreklo pravico do volitev, navkljub temu, da so se volilna opravila že začela". Po njihovih navedbah je župan Boris Popović prepričan, da je to del zarote proti njemu, da se ga odstrani s funkcije župana. (STA)

NOGOMET - Kvalifikacije za EP na Poljskem in v Ukrajini 2010

Italijani uspešni Razočarani Slovenci

Estonci so v prvem delu vodili, nato preobrat »azzurrov«

Tako so se »azzurri« veselili po zmagi v Estoniji. Na posnetku desno slovenski zvezni igralec Walter Birsa, doma iz Šempetra pri Novi Gorici

ANSA

SKUPINA C Včeraj Ferski otoki					
- Srbija 0:3, Estonija - Italija 1:2, Slovenija - Severna Irska 0:1					
Srbija	1	1	0	0	3:0 3
Italija	1	1	0	0	2:1 3
Severna Irska	1	1	0	0	1:0 3
Estonija	2	1	0	1	3:3 3
Slovenija	1	0	0	1	0:1 0
Ferski otoki	2	0	0	2	1:5 0

PRIHODNJI KROG (7.9.): Srbija - Slovenija, Italija - Ferski otoki.

ODBOJKA - SP Čerņičeva Italija bo prvo tekmo igrala ob 17.00

MILAN - Organizatorji SP v odbojki, ki se bo v Italiji začelo čez 20 dni, so ponovno spremenili termine tekem prvega dne. Italijanska izbrana vrsta, v kateri nastopa tudi slovenski odbojkar Matej Čerņic, bo uvodno tekmo (v soboto, 25. septembra) proti Japonski igrala v Milanu ob 17.00. Tekmo bodo predvajali tudi na televizijski mreži RAI.

ZMAGA »AZZURROV« - Italijanska nogometna reprezentanca U21 je v kvalifikacijski tekmi za EP 2011 in olimpijske igre 2012 premagala Bosno z 1:0. Gol je dosegel Soriano v 31. minuti drugega polčasa. Slovenska nogometna reprezentanca pa je igrala neodločeno z Belgijo 2:2 (0:1).

CONTADOR - Na svetovnem prvenstvu v Melbrunu ne bo Španca Alberta Contadorja. Zmagovalec treh dirk po Franciji in Gira 2008 se želi odpočiti pred naslednjo sezono.

US OPEN - Na zadnjem teniškem turnirju za grand slam se pri moških zaključujejo boji 2. kroga. Med favoriti sta se v 3. krog uvrstila Srb Novak Djoković in Roger Federer, v ženski konkurenci pa sta se Rusinja Dementjeva in Belgijka Clijstersova uvrstili v osmino finala. Italijanka Sara Errani pa je včeraj izgubila.

MARACANA - Eden najbolj znamenitih stadionov na svetu Maracana bo jutri - po tekmi med Flamengo in Santosom - zaprl svoja vrata. Stadion v Rio de Janeiru bodo temeljito obnovili, projekt pa je vreden kar 400 milijonov dolarjev.

MEMORIAL COMBATTI - Včeraj: Pallamano Trieste - Brixen 26:24. Danes, v tržaški športni palači na Čarboli: 11.45 Pallamano TS - Mestrino; 18.30 Pallamano TS - Škofljica.

ACEGAS APS - Memorial Zuccolotto: AcegasAPS - Calligaris 90:57 (Magro 16).

KOMENTAR

Slovenska košarka: šport z zaščitnim geografskim poreklom

Prepričan sem, da ne bo treba dolgo čakati, da bo Slovenija izbrala košarko kot šport z zaščitnim geografskim poreklom po dveh kriterijih. Le košarki s svojo kvaliteto uspe pritegniti tolikšne množice ljudi (lani na Poljsko okrog 3.000; letos okrog 4.000 v Istanbul); poleg tega pa je »košarkarska množica« v svetu odličan razpoznavni element za majhno državo, kot je Slovenija.

Tako lansko leto na košarkarskem evropskem prvenstvu v Varšavi kot letos na svetovnem v Istanbulu so dobesedno le Slovenci napolnili tribune dvorane »Adbi Ipekci« (za 12.500 gledalcev). Brez njih bi dvorana žalostno samevala, saj število vseh hrvaških, brazilskih, iranskih, tunizijskih in ameriških gledalcev oziroma navijačev skupaj ni doseglo enice s tremi ničlami. Košarkaši Slovenije so torej vsaj na prvih treh dneh kvalifikacijskih tekмах (Tunizija, ZDA, Hrvaška) igrali - brez pretiravanja - »na domačih tleh«. Tribune so bile namreč »prepleskane« v belo-zeleno barvo, oziroma z uradnimi dresi slovenske reprezentance. Dovolj je pomisliti, da je dan pred začetkom tekmovanj z Brnika poletelo za Istanbul 10 letal (da ne govorimo o avtobusnih in zasebnih prevoznih), kar potrjuje, da so Slovenci bili nad vse razpoznavni v turškem skoraj petnajst-milijonem mestu. Slovenska beseda (in pesem) je kraljevala na osrednjih istanbulskih ulicah in domačini so takoj vzljubili »zelene« iz najbolj zahodne slovanske države. Tudi tokrat so se slovenski navijači izkazali s kulturnim vedenjem, kar je še dodatno prispevalo k prijateljskemu in pristranskemu navezovanju stikov z domačini.

V torek (dan počitka) je glavnina slovenskih navijačev odpotovala domov z obljubo, da se bodo naslednje leto ponovno množično srečali na evropskem prvenstvu v Vilni (Litva). Upajmo, da ta množični odhod Slovencev iz Turčije ne bo negativno vplival na slovenske košarkarje, ki so bili vsaj doslej »razvajeni« glede navijanja s tribun. Vsekakor »eni odidejo, novi pa dospejo«.

V Istanbulu - na svojevrstnem dogodku visokih ljudi - je bil razpoznaven tudi kanček iz zamejstva. Prisotni so namreč bili, tako kot že lansko leto v Varšavi, ljubitelji košarke tako z Goriške kot s Tržaškega. Na tribunah je bilo namreč zaznati slovenske barve s kričnim napisom »Trst«, kar je dopolnjevalo slovensko prisotnost z vseh »koncev in krajev« slovenskega narodnostnega ozemlja. V zaključku naj opozorimo še na posebno noto »naše zamejske razpoznavnosti« v Sloveniji. Ko v svetu košarkarjev omeniš zamejstvo, se vzpostavi avtomatska povezava s Petrom Brunnom. Očitno je trener iz Ljubljane, oziroma bolj rečeno s »Tržaške ceste«, dober ambasador zamejstva ne le v slovenski prestolnici, ampak na splošno v vsem slovenskem košarkarskem svetu.

Igor Komel

Slovenija - Severna Irska 0:1 (0:0)

STRELEC: 0:1 Evans (70.).

SLOVENIJA: S. Handanović, Brečko, Cesar, Mavrič, Jokić, Birsa, Koren, Radosavljevič, Kirm (od 75. Iličič, Ljubijankič (od 88. Matavž), Novaković (od 74. Dedić).

SEVERNA IRSKA: Taylor, McAuley, Cathcart, Craigan, Baird, Davis, McCann (od 67. Evans), Healy (od 67. Lafferty), Fee-ney, Brunt (od 89. Gorman), Hughes.

MARIBOR - Slovenska nogometna reprezentanca je po nastopu na junijskem SP začela nov kvalifikacijski cikel. Tokrat za Euro 2012. V uvodu kvalifikacij je v Mariboru goste prišla stara znanka iz kvalifikacij za SP 2010 Severna Irska. Če jo je Slovenija v prejšnjih kvalifikacijah doma premagala z 2:0, je tokrat klonila z 0:1. Slovenska vrsta je bila sicer večino tekme boljši tekmelec, predvsem v drugem polčasu, a zmanjkala je učinkovitost ob zaključku akcij. Na koncu so tako Slovenci prvič po skoraj dveh letih domače igrišče zapustili sklonjenih glav. Kljub pritisku so Severni Irci, ki so vztrajno čakali na svojo priložnost, v 70. minuti prišli do vodstva. Craig Cathcart je z leve strani kazenskega prostora podal pred slovenska vrata, kamor je iz ozadja priteklo rezervist Corry Evans in brez težav poslal žogo v mrežo.

Estonija - Italija 1:2 (1:0)

STRELCI: Zenjov v 31.; Cassano v 60. in Bonucci v 63. min.

ESTONIJA (4-4-1-1): Pareiko, Klavan, Piiroja, Rahn, Jaeger, Kruglov (Purje), Vassiljev, Dmitrijevič, Puri (Kink), Vunk, Zenjov (Saag). Trener: Ruutli.

ITALIJA (4-3-3): Sirigu, Cassani, Bonucci, Chiellini, Molinaro, Montolivo (Antonelli), Pirlo, De Rossi, Pepe (Quagliarella), Pazzini, Cassano (Palombo). Trener: Prandelli.

TALLIN - Italija je na najboljši način začela kvalifikacije za EP. Gostitelji so v prvem polčasu nepričakovano povedli s prostega strela. Vratar Sirigu bi lahko bolje posredoval. Sicer so imeli Prandellijevi varovanci stalno vajeti igre v svojih rokah, le pri zaključkih proti vratom so bili nenatančni. »Azzurrom« je uspelo spreobriniti izid v svojo korist po četrtni uri igre v drugem delu. Najprej je estonsko mrežo zatresel Cassano, nato pa še tri minute kasneje Bonucci. Pred koncem tekme so imeli Estonci dobro priložnost za izenačenje, ki pa je niso izkoristili.

SP V KOŠARKI - Urniki

Jutri ob 17.00 Slovenija - Avstralija

Danes se bo v Istanbulu začela osmina finala svetovnega košarkarskega prvenstva. Organizatorji so včeraj določili vse urnike tekem: danes bo ob 17.00 igrala Srbija proti Hrvaški, ob 20.00 pa bo sledilo srečanje med Španijo in Grčijo. Slovenija bo proti Avstraliji igrala jutri prvo tekmo, torej ob 17.00, Turčija in Francija pa večerno ob 20.00. Ostali: pojutrišnjem: ZDA - Angola (17.00), Rusija - Nova Zelandija (20.00), v torek, 7. septembra: Litva - Kitajska (17.00), Argentina - Brazilija (20.00).

Vzdusje v slovenski izbrani vrsti je pred jutrišnjim nastopom na vrhuncu. Zmaga proti Avstraliji bi Sloveniji zagotovila nastopanje v Cigradu vsaj do 11. septembra. »Zadovoljen sem, da smo osvojili drugo mesto, predvsem pa, da se forma vzpenja. Vedno sem verjel v to ekipo in v delo, ki ga opravljamo. Ponavljal sem, da bomo pravi šele, ko se bo prvenstvo začelo. Zdaj moramo pokazati dobro mentalno pripravljenost, samozavest in če nam bo to uspelo, mislim, da se nimamo česa bati.« pravi selektor Memi Bečirovič. Uroš Slokar in Samo Udrih, ki na zadnji tekmi proti Iranu zaradi lažjih poškodb nista nastopila, bosta do jutri nared.

OSTALE SKUPINE

Francija doma izgubila z Belarusijo

Največje presenečenje je včeraj pripravila Belarusija, ki je v skupini D gosteh z 1:0 premagala Francijo. Zmagoviti zadetek je 4 minute pred koncem dosegel Kisljak. V ostalih skupinah večjih presenečenj ni bilo, če ne upoštevamo neodločenega izida med Grčijo in Gruzijo v Atenah. Hrvati so brez težav v gosteh premagali Latvijo, visoko zmago proti Bolgariji pa je dosegla tudi Capellova Anglija.

Sinočnji izidi

Skupina A: Kazahstan - Tjurčija 0:3, Belgija - Nemčija, 0:1; **skupina B:** Armenija - Irska 0:1, Andora - Rusija - 0:2, Slovaška - Makedonija 1:0; **skupina D:** Romunija - Albanija 1:1, Luksemburg - BiH 0:3, Francija - Belarusija 0:1; **skupina E:** Moldavija - Finska 2:0, Švedska - Madžarska 2:0, San Marino 0:5; **skupina F:** Izrael - Malta 3:1, Latvija - Hrvaška 0:3, Grčija - Gruzija 1:1; **skupina G:** Črna gora - Wales 1:0, Anglija - Bolgarija 4:0; **skupina H:** Islandija - Norveška 1:2; **skupina I:** Litva - Škotska 0:0, Liechtenstein - Španija 0:4

KOLESTARSTVO Petacchiju 7. etapa Vuelte

Italijan Alessandro Petacchi, ki kolesari za moštvo Lampre, je v silovitem ciljnem sprintu osvojil sedmo etapo dirke po Španiji od Murcie do Orihuele (187,1 km). Tik za njim sta v cilj prišla Britanec Marc Cavendish (HTC-Columbia) na drugem mestu in Argentinac Juan Jose Haedo (Saxo Bank) na tretjem mestu. V času zmagovalca je v cilj prišlo kar 85 tekmovalcev, med njimi na 13. mestu tudi vodilni na Vuelti Belgije Philippe Gilbert (Omega Pharma-Lotto), ki je ubranil rdečo majico. Slovenec Grega Bole (Lampre) je bil nazadnje 102., skupno pa je 79.

FORMULA 1 Felipe Massa ostaja na 4. mestu

Mednarodna avtomobilistična zveza (FIA) je sporočila, da ne bo spremenila vrstnega reda na dirki formule 1 za VN Belgije. Po preučitvi videoposnetkov, ki so se v dneh po dirki pojavili na spletu, so sicer ugotovili, da je Brazilec Felipe Massa (Ferrari) prehitro startal, vendar je vodstvo dirke izide že potrdilo, tako da Brazilcu četrto mesto ostaja. »Težave pri startu Felipeja Masse niso zaznali ne funkcionarji ob prosti ne avtomatski sistem za prehodni start. Ker ni bilo protestov niti po dirki, izidi 13. dirke prvenstva ostajajo v veljavi,« je sporočila FIA. Če bi kršitev Masse odkrili med dirko, bi Brazilca kaznovali z vožnjo skozi bokse.

NOGOMET - Krasove predstavnike sprejel kvestor Padulano

Zelena luč za repensko igrišče

Jutri začetek D-lige - Kras v Esteju - V Bazovici Zarja Gaja-Primorje

Jutri se bo začelo prvenstvo državne D-lige, v katerem bomo prvič v zgodovini slovenskega športa imeli predstavnika naših društev. Kras Koimpex bo svojo pot v zahtevnem in kakovostnem prvenstvu začel v kraju Este v Veneti (med Padovo in Rovigo). Začetni sodniški žvižg bo ob 15. uri. Sodil bo Nicolò Pagliano iz Milana. Este je v lanskoli sezoni, po rednem delu, zasedel drugo mesto. Ekipe iz Veneta pa tudi letos meri visoko, čeprav so med poletno kupoprodajno borzo prodali kar nekaj solidnih igralcev. Pri Krasu bo jutri še naprej odsoten poškodovani Giacomo, Tomizza pa bo tekmo začel na klopi. Repensko društvo pa še ni uspelo registrirati Izolčana Božiča. V Este bo jutri odpotoval tudi avtobus z repenskiimi navijači.

Včeraj je repenski športni center obiskala komisija s tržaške prefekture in repenskemu društvu dala zeleno luč za igranje v Repnu. Po zaslugi repenskega kluba in Občine Repentabor so pravočasno zaključili vsa najnujnejša dela, tako da je igrišče nared za igranje v D-ligi. V sredo popoldne pa je predstavnik Krasovega društva sprejel tržaški kvestor Giuseppe Padulano, ki je Krasu zaželel uspešen nastop v D-ligi. »S kvestorjem bomo letos tesno sodelovali, saj bo na vsaki tekmi prisotna policija. V D-ligi obstajajo namreč že organizirane skupine navijačev,« je dejal predsednik Goran Kocman.

DRŽAVNI MLADINCI - Državna nogometna zveza je objavila koledar

Krasov kapetan Radenko Knežević bo v Repnu še naprej zabijal gole. Bojazen, da Kras ne bi igral domačih tekem na repenskem igrišču, je bila odveč

KROMA

prvenstva državnih mladincev. Repenski Kras bo v 1. krogu, 18. septembra (ob 16. uri), na domačem igrišču v Repnu gostil Pordenone. V drugem krogu bo na vrsti gostovanje in Montebelluni. Prvi del prvenstva se bo končal 11. decembra. 18. decembra bo na sporedu že 1. krog povratnega dela, nato pa se bo prvenstvo nadaljevalo 8. januarja in končalo 2. aprila.

DRŽAVNI IN DEŽELNI POKAL - V jutrišnjem krogu državnega pokala za ekipe elitne in promocijske lige bo štandredška Juventina v gosteh v Rožacu

igrala proti Virtusu Corno, ki je doslej obakrat zmagal. Kriška Vesna pa bo v 3. krogu prosta. V deželni pokalu za 1. AL bodo Sovodenjci gostovali v Štarancau. Primorec bo v Trebbachu gostil San Giovanni. Že z osvojenimi točkami bi se ekipa trebenskega društva uvrstila v drugi del. V 2. AL bo v Bazovici na sporedu prvi letošnji slovenski derbi. Zarja Gaja bo gostila Primorje. Zmagovalec se bo uvrstil v drugi del. Breg bo pri Svetem Alojziju v Trstu igral proti Montebellu Don Boscju. V zadnjem krogu bo v 3. AL prosta doberdobska Mladost.

ŠAH - 12. izvedba Od danes v Trstu mednarodni festival

Medtem ko v slovenskih šahovskih krogih še odmeva nedavna zmaga naturalizirane Slovenke Ane Mužičuk na svetovnem mladinskem prvenstvu na Poljskem, se v Trstu pripravljajo na 12. mednarodni festival, ki bo od danes do sobote, 11. septembra, na Nabrežju 3. novembra v Trstu. Turnirja sta v resnici dva: prvi je namenjen boljšim šahistom, pretežno gre za velemojstre – trenutno jih je prijavljenih že osem, mednarodne mojstre FIDE, mojstre in mojstrske kandidate, drugi pa vsem ljubiteljem šaha, ne glede na kategorijo. Med drugim so že prijavljeni šahisti iz Izraela, Ukrajine, Rusije, Belorusije, Grčije, Makedonije, Finske, Avstrije, Nizozemske in seveda Slovenije, Italije in Hrvaške. Od zamejcev bodo zagotovo prisotni enajstletni Lorenzo Obersnel ter višješolski ekipni državni prvakinji in predstavnici FJK na nedavnem srečanju Alpe Jadran Cristina Sustersich in Tjaša Oblak.

V okviru čezmejne šolske mreže pa je bil prejšnji vikend na Bukovem pri Cerknem uspešen tečaj šaha za naše najboljše mlade šahiste, ki sta ga vodila izvedenca Massimo Varini in Aleksander Uršič. Na koncu so otroci odigrali tudi turnir, ki so se ga udeležili tudi nekateri domačini. Zmagal je Luka Geroglet pred Martinom Jurnom (oba VŠ Doberdob) – oba sta zbrala 4,5 točk na 5 - pred Matejem Grudnom (3/5).

Delovanje čezmejne mreže, v kateri sodelujejo slovenske šole s videmske, goriške in tržaške pokrajine, se bo nadaljevalo tudi v tem šolskem letu s tečajmi, turnirji in drugimi prireditvami. Prav tako bo spet delovala tržaška mreža, ki združuje slovenske in italijanske šole tržaške pokrajine. Pobudnik obeh je zavod Žige Zoisa.

Marko Oblak

NAMIZNI TENIS V Zgoniku začetek Pokala Kras

Včeraj se je v Zgoniku začel mednarodni ženski namiznoteniški turnir za 27. Pokal Kras. V prvem krogu so zmago slavili lanski zmagovalci Duga Resa, TIS Zagreb in STK Pula. Krasova prva članska ekipa je igrala neodločeno s ŠKST Topolčany 3:3, Kras B pa je izgubil z Zagrebom 4:2. Danes bo ob 9.00 drugi, ob 11.00 pa tretji krog prvega dela turnirja. Jutri bodo še finalni dvojboji od 9.00 ure dalje.

SKUPINA A - Aquestil Duga Resa (CRO) - Arrigoni Izola (SLO) 4:2

TIS Zagreb (CRO) - Kras B (ITA) 4:2 (Magličič - Mateja Crismančič 3:0; Stelijč - Irena Rustja 3:0; Mikac - Katja Milič 1:3; Stelijč - M. Crismančič 3:2; Magličič - K. Milič 1:3; Mikac - I. Rustja 3:0).

SKUPINA B - ŠKST Topolčany (SVK) - Kras A ZKB 3:3 (Hornikova - Yuan Yuan 0:3; Kmotorkova - Eva Carli 3:2; Holok - Martina Milič 3:0; Kmotorkova - Y. Yuan 1:3; Hornikova - M. Milič 1:3; Holok - E. Carli 3:0).

STK Pula (CRO) - Bultman Smash 70 (NED) 5:1

JUTRIŠNJI SPORED: 9.00 Duga Resa - Arrigoni; Tis Zagreb - Kras B; Topolčany - Bultman, Pula - Kras A ZKB; 11.00 Duga Resa - Kras B; Tis Zagreb - Arrigoni, Topolčany - Pula; Kras A ZKB - Bultman

NOGOMET

Danes v Repnu tekma stari proti mladim

V Repnu bodo danes (začetek ob 16. uri) igrali že tradicionalno tekmo med stariimi in mladimi Repnici. Tekma bo na repenskem glavnem tergu, ki ga bomo še zadnjič videli v »stari obleki«. V ponedeljek bodo namreč začeli z deli za prenovitev repenskega »placa«.

NA OPČINAH - Za memorial Jacopo Facca

VZS Sklad Mitja Čuk osvojil prvi košarkarski turnir

Udeleženci košarkarskega turnirja

S košem, ki ga je v zadnji sekundi dosegl Patrik Rebulu po podaji Fragiacom, je VZS Sklad Mitja Čuk v velikem finalu premagal favorizirano ekipo Mosaica iz Codroipa in tako osvojil prvo mesto na košarkarskem turnirju za Memorial Jacopo Facca. Veselje med igralci, trenerji in navijači našega zavoda je bilo nepopisno. Bila je to, kot nam je povedal spremljevalec in trener naše ekipe Sandi Stefančič, prva zmaga na kakem košarkarskem turnirju v zgodovini VZS.

Naši gojenci so v polfinalu zanesljivo premagali ekipo Cest in nato v velikem finalu po razburljivem razpletu še ekipo iz Codroipa. Tekma za 3. mesto med tržaškim Tzunamijem in ekipo Cest se je končala neodločeno z 8:8. Zelo lepo uspel košarkarski turnir, ki je bil v okviru Športnega priznanja na odprtem igrišču v Villaggiu del Fanciullo na Opčinah, je priredilo društvo CEST s sodelovanjem Villaggia del Fanciullo in državnim združenjem italijanskih alpincev, ki so poskrbeli tudi za kosilo. Manifestacija je povsem uspela in tudi vreme je prineslo organizatorju. Čeprav so se črni oblaki stalno zgrinjali nad Opčinami in nad igriščem Villaggia del Fanciullo na prostem, pa ni deževalo. Vse tekme so bile zanimive in nekateri igralci so pokazali tudi zadovoljno košarkarsko znanje. Številni gledalci so tako lahko uživali ob lepim in fer tekmah. V popoldanskih urah je bila na sporedu tudi

tekma v malem nogometu med spremljevalci nastopajočih ekip, prisotni pa so se zadržali v veseli družbi ob glasbeni spremljavi, tako da je bilo vzdušje zares prijetno.

Izidi turnirja: polfinale: VZS Mitja Čuk - CEST 22:9 (Fragiacomo 12, Rebulu 6, Jelenič 4); II Mosaico - Tzunami TS 8:2; finale za 3. mesto: CEST - Tzunami 8:8; finale za 1. mesto: VZS Mitja Čuk - II Mosaico 10:8 (Fragiacomo 6, Rebulu 4); **vrstni red:** 1. VZS Sklad Mitja Čuk, 2. II Mosaico Codroipo, 3. CEST in Tzunami TS.

VZS MITJA ČUK: Rebulu, Fragiacom, Brandolin, Jelenič, Stefanu; trenerja: Radetič in Stefančič. (lako)

Balinarski turnir Sokola

Danes bo balinarski odsek Sokola organiziral vsakoletni mednarodni turnir z udeležbo 12 ekip iz zamejstva, matične domovine in Hrvaške. Zadnje tri izvedbe so bile posvečene preminulim članom društva (M. Ušaj, J. Širca, L. Franco in D. Širca). Zbor tekmovalcev je predviden ob 8. uri na razstaviščem prostoru v Nabrežini. V primeru ugodnega vremena bo izločilni del v Nabrežini, v Devinu in v Samatorci. V primeru slabega vremena se bodo balinarji preselili pod streho (Dom pristaniških delavcev, Padriče in Samatorca). Finalni del bo okrog 15. ure na igrišču Sokola.

JADRANJE - Optimist Sirenin jadralec Max Zuliani 89. na DP

Včeraj se je v Marsali zaključilo državno prvenstvo optimistov za juniorese (letniki 1995–1998), na katerem je nastopil Sirenin jadralec Max Zuliani (1998). Po šestih plovih v različnih vremenskih in vetrovnihih razmerah je zasedel 89. mesto v konkurenci 122 optimistov. Med najmlajšimi juniorese letnika 1998 je bil 12. Najboljše se je Sirenin jadralec izkazal zadnji dan, ko je v zadnji regati osvojil tudi 14. mesto. »Je perspektiven, vendar nima še dovolj izkušenj na drugih regatih poljih,« je pojasnil trener Alan Mahne Kalin. V posamičnih regatah je bil 55., 49., 47., 46. 35. in 14.

KOŠARKA Pri Domu bo mlade vodil Iztok Čehovin

Iztok Čehovin bo v novi sezoni trener Domovih mladinskih ekip. Novogoriški strokovnjak je namreč sprejel Domovo ponudbo, potem ko se ji je Dražen Grbac, ki je pred časom sprejel trenersko vlogo, moral odpovedati zaradi obveznosti na delu in obveznosti v mladinskem sektorju Romansa, kjer sodeluje že več sezon.

Domove mladinske ekipe bo torej vodil Iztok Čehovin, ki je pred leti že sodeloval z Jadranom. V sezoni 1995/96 je vodil deželne kadete, v naslednji sezoni pa so mu zaupali vodnje članske ekipe v B2-ligi. Čehovin bo s pomočjo Jana Zavrtanika treniral kategorije začetnikov (letnika 1999 in 2000), Under 13 (1998 in 1999) in Under 15 (1996 in 1997). Oba trenerja bosta sodelovala skupaj na več treningih, da bi mladim domovim košarkarjem nudili najboljše pogoje za košarkarsko rast. (av)

KOŠARKA Jadran tesno premagal Bor Radensko

Včeraj sta Jadran in Bor odigrala pripravljalno tekmo na Stadionu 1. maja. Srečanje je bilo zelo izenačeno, v končnici pa so bili jadrancvi bolj šiši. Končni izid je bil 62:66 (13:18, 27:27, 45:49) za Jadran. Danes bodo jadranci ob 17.00 igrali prijateljsko tekmo v Sežani proti Kraškemu zidarju.

Danes turnir 3x3

Danes in jutri bo v Prosvetnem domu na Opčinah Turnir košarke 3 proti 3. Ekipe so lahko mešane (vsi člani nad 16. letom starosti) in se lahko prijavijo danes na kraju tekmovalstva od 13.00 do 14.00. Vpisnina pa je brezplačna. Danes bodo kvalifikacijske (od 14.00 do 18.00), jutri pa finalne tekme. Športni del bo popestrila glasba v živo: nastopili bodo Trio Marko Manin, Grindersi in DJ Papž.

Obvestila

ŠD BREG - NOGOMETNA SEKCIJA obvešča, da se bodo treningi cicibanov (od letnika 2000 do 2005) začeli v torek, 7. septembra ob 17. uri v občinskem centru Silvano Klavian v Dolini.

ŠZ BOR - GIMNASTIČNI ODSEK organizira treninge ritmične gimnastike s sledečimi urniki: na Stadionu 1. maj za predšolske otroke ob torkih 16.30-17.30 in petkih 16.30-17.30, za osnovnosolske otroke ob torkih 16.30-17.30 in petkih 17.30-18.30. Prvi trening bo v torek, 21.9.2010. Treninki na Opčinah (večnamenski prostor OŠ Bevk): za predšolske otroke ob sredah 16.30-17.30 in osnovnošolske otroke 17.30-18.30. Prvi trening bo v sredo, 22. septembra. Za prijave in informacije pokličite na 328-2733390 (Petra).

OK VAL obvešča, da bo v petek, 10. septembra, ob 16.00 informativni sestanek v telovadnici v Štandrežu za otroško telovadbo in minivolley. Za info: 3932350925 (Sandro), 3459527236 (Jurij), 3284133974 (Tjaša) - v večernih urah.

KK BOR obvešča, da se v petek, 10. septembra, ob 16. uri na Stadionu 1. maja z informativnim sestankom s starši in prvimi treningom začne tečaj minbasketa za letnike 2000, 2001, 2002, 2003 in 2004. Treningi bodo ob torkih od 16.00 do 17.30 v telovadnici v Lonjerju in ob petkih od 16.00 do 17.30 na Stadionu 1. maja. Posebne ugodnosti za novo vpisane in za tiste, ki pripeljejo prijatelja. Za informacije: 3406445370 (Karin).

AŠZ SLOGA obvešča, da organizira od 14. septembra dalje odbojgarsko šolo za fantke in punčke (letniki '99, '00, '01, '02). Treningi bodo ob torkih od 17.30 do 18.30 in četrtek od 17.30 do 19.00 v telovadnici srednje šole na Opčinah.

ŠZ BOR - ŠPORTNA ŠOLA TRST organizira vadbo za PREDŠOLSKE otroke od 1. do 6. leta starosti v sobotah na Stadionu 1. maj v Trstu. Prva vadba bo v soboto, 2. oktobra. Za informacije pokličite v urad ŠZ Bor od 15. do 18. ure, 04051377.

ŠZ BOR - ŠPORTNA ŠOLA TRST organizira telovadbo in uvajanje v atletiko za OSNOVNOŠOLSKE otroke od 6. do 10. leta starosti v ponedeljskih, sredah, četrkih in sobotah na Stadionu 1. maj v Trstu. Prvi trening bo v ponedeljek, 20. septembra. Za informacije pokličite v urad ŠZ Bor od 15. do 18. ure, 04051377.

ŠZ BOR - ŠPORTNA ŠOLA TRST organizira vadbo atletike za SREDNJEŠOLSKE otroke na Stadionu 1. maj v Trstu. Prvi trening bo v torek, 28. septembra. Za informacije pokličite v urad ŠZ Bor od 15. do 18. ure, 04051377.

ŠD KONTOVEL - ODSEK RITMIČNE TELOVADBE obvešča, da bo prvi trening v sredo, 15. septembra, ob 17.00 v telovadnici na Kontovelu. Vabljenje deklice od 2. letnika vrtca do 3. razreda osnovne šole. Za dodatne informacije: 3498020952 (Doborah) in 3385000643 (Martina).

JADRANLI KLUB ČUPA vabi vse člane na drugo preizkušnjo društvene regate, ki bo jutri s startom ob 12.00 uri. Prijave sprejemamo v tajništvu danes ob 16. do 18. ure in jutri od 9. do 11. ure.

NK KRAS REPEN obvešča, da bo 6. septembra prvi trening za cicibane ter mlajše cicibane (letniki 2000-2005). Zbirališče ob 16.30 na športnem igrišču v Repnu. Vabljeni.

ND ZARJA GAJA obvešča vse mlade ljubitelje nogometa letnikov 2000–2005, da bo prvi trening v četrtek, 9. 9. ob 17.30 v športnem centru Zarja v Brevzici.

V naslednjih dneh se bo naša dežela nahajala na robu med anticiklonom prisotnim nad zahodnim Sredozemljem in ciklonskim območjem nad Poljsko. Danes bodo v prizemnih plasteh dotekali bolj suhi severovzhodni tokovi.

Nad srednjo in jugozahodno Evropo je šibko območje visokega zračnega pritiska. Vremenska fronta se zadržuje na Alpah. K nam priteka občasno bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vstane ob 6.29 in zatone ob 19.38
Dolžina dneva 13.09

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv na splošno razpoloženje in počutje ugoden. Le v severni polovici države bodo najbolj občutljivi imeli manjše vremenske pogojene težave.

LUNINE MENE
Luna vstane ob 1.11 in zatone ob 17.04

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.52 najnižje -52 cm, ob 9.35 najvišje 35 cm, ob 15.09 najnižje -16 cm, ob 20.47 39 cm.
Jutri: ob 3.25 najnižje -58 cm, ob 9.59 najvišje 43 cm, ob 15.43 najnižje -25 cm, ob 21.25 44 cm.

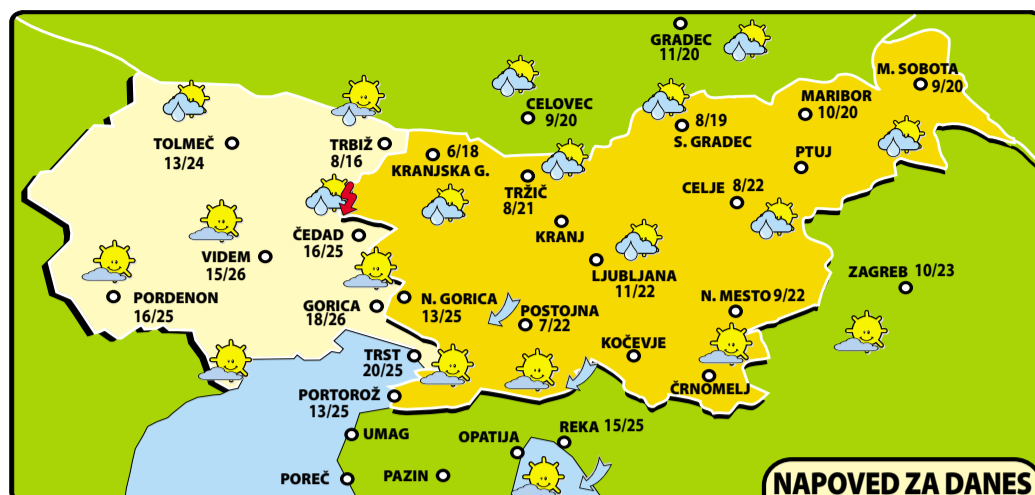
MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 22,4 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	7
1000 m	15	2500 m	3
1500 m	10	2864 m	1

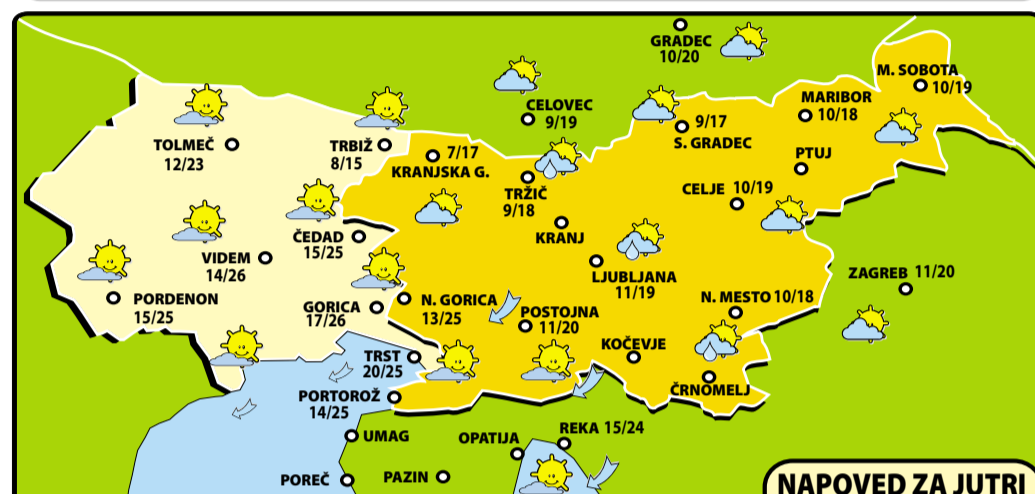
UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 6,5 in v gorah 7,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo prevladovalo spremenljivo oblačno vreme. Ob morju bo verjetno več sonca, v hribovitem svetu pa bo oblačnosti več; popoldne bo tam tudi možna kakšna ploha in nevihta. Ob morju bo zjutraj pihal burin, nato pa zmorec.

Delno jasno bo z občasno povečano oblačnostjo, bolj oblačno pa bo v vzhodni in severni Sloveniji. Predvsem tam bodo popoldne manjše, krajevne padavine, deloma plohe. Na primorskem bo pihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 11, najvišje dnevne od 17 do 22 stopinj C.

Po vsej deželi bo prevladovalo bolj spremenljivo vreme. Ob morju bo pihala šibka burja, ki se bo proti večeru nekoliko okrečila.

Jutri in v ponedeljek bo pretežno oblačno in povečini suho, manj oblačnosti bo na zahodu. Nekoliko hladneje bo.

OTTICA INN

...kupčije

OKVIRJI ZA OČALA IN SONČNA OČALA

VSE PO 25.00€

V avgustu smo odprti!

V TRSTU
UL. CONTI 11/1 (20 m od Kulturnega doma) TEL. 040 363604
DREVORED XX SEPTEMBRA 2 TEL. 040371096